

Letno vsebinsko poročilo Mirovnega inštituta 2002

Poročilo po centrih in posameznih projektih

VSEBINA

Center za sodobne politične študije **4**

Filozofske, moralne in politične implikacije teorije družbene pogodbe	4
Rasizem in ksenofobija v postsocializmu	6
Skupina za spremljanje nestrpnosti	8
Sodobno državljanstvo: politike vključevanja in izključevanja	11
Slovenski model migracijske politike: perspektive in možnosti države na 'schengenski periferiji'	13
Vključevanje imigrantov v nove družbe na temelju etike skrbi. Ali je možen prehod od trdnjave Evrope k odprti Evropi?	16
Migracije in človekove pravice	18
Skupina za spremljanje EU	21
Zbirka EU monitor	23
Delavsko-punkerska univerza: 5. letnik, Utopistike	25
Delavsko-punkerska univerza, 6. letnik, "Maj '68 - reVIZIJA"	27
NATO - za in proti: Državljanški priročnik	30
Forum Mirovnega inštituta	32

Center za spol in politiko **34**

Ženske v lokalni politiki: Slovenija, Madžarska	34
Profili ženskih revij	36
Sociološka konceptualna analiza družinske politike v Sloveniji z vidika družinskih sprememb	38
Družinski in socialni konteksti življenja istospolno usmerjenih v Sloveniji ter predlogi usmeritev politike za istospolno usmerjene	40
Državljanstvo in etika skrbi	42
Prispevek žensk k oblikovanju javnega prostora v Ljubljani pred drugo svetovno vojno v Ljubljani	45
Medijska konstrukcija homoseksualnosti	47

Center za proučevanje nasilja in reševanje konfliktov **49**

Jesenska šola REKOS	49
Reševanje konfliktov v skupnosti	51

Center za kulturno politiko **53**

Pogovori o kulturni politiki	53
Bralne kulture v novih razmerah založniške produkcije: empirične ugotovitve, analiza položaja in predlogi za razvoj založniške politike RS	55
Kulturna vzgoja	57

Center za civilno družbo	59
Projektno področje 1: Razvoj nevladnega sektorja	59
Omreženje Metelkove	59
Zbirka Politike	61
Zbornik "Ne NATO - mir nam dajte!"	63
Projektno področje 2: Človekove pravice	65
Skupina za monitoring azilne in tujske zakonodaje	66
Priprava strokovnih podlag za razvoj neformalnega dela z mladimi	68
Center za sodelovanje Vzhod-vzhod	70
Ženske v parlamentu: Slovenija, Madžarska, Hrvaška	70
Občinska lastnina, lokalna samouprava, lokalne finance: seminar za višje občinske uradnike	72
Spol, identiteta in konflikt v vojnih in povojnih skupnostih nekdanje Jugoslavije	74
Kukavičja jajca: učenje tehnik za reševanje problemov mladih	76
Neprofitni management - spodbujanje sodelovanja med Slovenijo in Moldavijo	78
Ob sotočju pravic	80
Učenje veščin za sodelavce Akcijske mreže za otrokove pravice v Jugo-vzhodni Evropi	82
Enakopravno državljanstvo: mednarodni seminar lezbičnih NVO s področja nekdanje Jugoslavije	84
Sodobno državljanstvo. Politike izključevanja in vključevanja.	87
Center za medijsko politiko	89
Mediawatch	89
Novinarski večeri	93
Medijsko sodelovanje v jugovzhodni Evropi	95
Tiskovni svet	98
Javna radiotelevizija	100
Manjšinski mediji v Sloveniji	102
Strategije za izboljšanje položaja samostojnih novinarjev v Sloveniji	104
Posebni programi	107
Program raziskovalnih štipendij Mirovnega inštituta 2002	107
Knjižnica	109

CENTER ZA SODOBNE DRUŽBENE IN POLITIČNE ŠTUDIJE

Filozofske, moralne in politične implikacije teorije družbene pogodbe

Vodja projekta

Gorazd Korošec
gorazd.korosec@guest.arnes.si
++386 1 234 77 26 / 4 5125 016

Sodelavci

Individualni podoktorski projekt

Namen in cilji

Osvetliti pomen, podlago, zgodovinski nastanek in razvoj ter implikacije teorij družbene pogodbe za konceptualizacijo pojmov družbe, države, prava, državljana in zakona kot osrednjih pojmov politične in družbene filozofije, ki še vedno, tako na ravni splošne javnosti kot akademskega diskurza, določajo premislek o političnem okolju, dogajanju, ravnanju in odločanju.

Vsebina

Pregled in študij virov teorij družbene pogodbe, vsestranska analiza klasične zastavitve družbene pogodbe pri Thomasu Hobbesu, s poudarkom na njenih filozofskih temeljih, v okviru katerih, opirajoč se na dosežke novoveške znanosti in z radikalizacijo Ockhamovega nominalizma, razvije temeljito kritiko sholastične metafizike in utemelji sodobno teorijo govornice. Nadalje gre za primerjavo s teorijami Spinoze, Pufendorfa, Locka, Rousseauja, Kanta in Hegla.

Metode

Primerjalna analiza besedil, analiza filozofskih temeljev in implikacij, pregled in analiza besednjaka, njegovega razvoja in dosega posameznih konceptov, ki rezultira v novoveškem pravnem pojmu države in pravnem pojmu osebnosti ali subjektivnosti državljana.

Dogodki

- predavanje "Fikcije, pravo in družbena pogodba" v okviru DPU, januar 2002
- prispevek "Državljanstvo med pogodbo, imperijem, vrlino in vzgojo" na internem kolokviju o državljanstvu (maj 2002)
- predavanje na FF pri Igorju Pribcu: "Kantova politična teorija in teorija družbene pogodbe", april 2002

Rezultati

"J.W. Gough: Družbena pogodba", (recenzija) Filozofski Vestnik 2, 2002

"Thomas Hobbes, Elements of law (Elementi naravnega in političnega zakona)", Temeljna dela, Krtina 2003, še v delu

"Albert O. Hirschman: Strasti in interesi - Politični argumenti za kapitalizem pred njegovim zmagoslavjem", prevod 3 poglavij, Temeljna dela, Krtina

"Pravo, fikcije in družbena pogodba", predavanje, pripravljeno za objavo v zborniku Delavsko punkerske univerze, Mirovni inštitut

"Državljanstvo med pogodbo, vzgojo, imperijem in častjo - družbeno-pogodbena teorija Johna Rawlsa"

"Hobbesov škandal - ga lahko teorija iger pojasni?", Problemi 4, 2002, v tisku

"Hobbes, Lacanov logični čas in odtujitev", Razpol 13, v tisku

Financerji

Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport

Časovni potek projekta

Julij 2001 - julij 2002: zaključek projekta - natančna analiza teoretskih temeljev avtorjev, predvsem Hobbesa - preglede njegove polemike z Descartesom, njegove teorije jezika, analiza totalitarizma, povezave in nasprotje te tradicije z drugimi glavnimi teoretskimi in filozofskimi tokovi, psihoanalizo itd.

Kratka evalvacija

Raziskava je potrdila naše izhodišče, da na političnem področju tradicija pogodbene teorije in njeni teoretski dosežki ostajajo osrednje in najustreznejše izhodišče za razumevanja moderne politike, njen kritike in refleksije o njej ter za razumevanje pojma sodobnega političnega in filozofskega subjekta. Ne le zato, ker omogoča utemeljitev pravnega pojma države in državljana ter analizo kritičnih in nekritičnih odzivov na politiko in znotraj nje ter omogoča osvetlitev problema novoveških totalitarizmov, pač pa tudi zato, ker (kot so pokazale prav nedavne, predvsem francoske analize) zaradi njenih filozofskih temeljev omogoča dosleden razmislek o vzpostavitvi, ohranjanju in urejanju družbenih in medosebnih odnosov nasploh, hkrati pa omogoča navezave na teoretske dosežke psihoanalize. Projekt je bil v vsebinskem smislu izpeljan uspešno, rezultati v smislu objav bi lahko bili boljši.

Rasizem in ksenofobija v postsocializmu

Vodja projekta

Tonči Ante Kuzmanić,
tonci.kuzmanic@guest.arnes.si
++386 4 2561 435

Sodelavci

Vlasta Jalušič, raziskovalka
Roman Kuhar, mladi raziskovalec

Namen in cilji

Namen projekta je bil dvojen:

1. Oblikovati osnovne teoretske podlage za razumevanje rasizma in ksenofobije v postsocialističnih okoljih, ki bodo omogočile ovrednotenje obstoječega položaja v luči zgodovinskega razvoja in razvoja znanosti ne tem področju (tudi izdelava ustrezne kategorialne aparature, ki bo omogočala tovrstno razumevanje).
2. Analizirati specifične pojave oblik, praks in diskurzov ksenofobije in rasizma v postsocialističnih okoljih na prelomu tosočletja, še posebej v ožjem raziskovalnem okolju (Slovenija). Nenazadnje, namen je bil tudi vplivati na spremembo negativnih trendov na tem področju v danem okolju (vpliv na javnost, mnenjske voditelje, novinarje, načine poročanja v medijih).

Vsebina

Osnovna kategorija, do katere smo se pred raziskavo analitično prebili in okoli katere smo v glavnem zgradili naš interpretativni diskurz, je kategorija "kulturnega rasizma". Gre za tezo, da je današnji (tudi postsocialistični) rasizem/ksenofobija bistveno drugačen od nekdanjega. Na tej bistveni spremembi temelji naša preinterpretacija postsocialističnega razmerja do ksenofobije oz. boljše, način vmeščenosti ksenofobije v post socializmu. Za prejšnjega (tradicionalnega, ki velja še v času nacional-socializma, temu ustrezajo diskurzi Hitlerja, Mussolinija ter analitike Adorna in delno H. Arendt) je značilno, da je bil fiziološki, fizični in celo biološki, za današnjega (post-socialističnega) pa da je vse prej kot biološko oprijemljiv. Še več, je nadvse simbolni, uhajajoč, medijsko oblikovan in tudi "kulturni". Če se je prvi samovzpostavljaj skozi oznake kot so pripadnost "krvni rasi" (antisemitizem, obravnava Romov na osnovi njihove "barve kože" ali "velikosti lobanje") "barva las" ali "krvna skupina", za današnjega velja, da gre skozi "okus", "stil oblačenja" in "zvrst poslušanja glasbe".

Metode

V prvem in drugem koraku projekta smo uporabljali predvsem sekundarno analizo relevantne literature in tekstov, deskriptivno ter primerjalno metodo. V tretjem koraku pri analizi primerov posameznih politik poleg navedenega uporabljamo tudi metodo diskurzivne analize medijev.

Dogodki

Projekt se je zaključil junija 2003. Posebnih dogodkov v tem letu nismo organizirali.

Rezultati

Kuzmanić, Tonči, Policija, mediji, UZI in WTC, Mirovni inštitut 2002, monografija
Kuzmanić, Tonči, Ksenofobija in rasizem na področju bivše Jugoslavije in v Sloveniji, v Poročilo o nestrpnosti št. 2, Mirovni inštitut, 2002
Kuzmanić, Tonči, Xenophobia in Former Yugoslavia, Pajnik, Mojca (ur.). Xenophobia and post-socialism (Edition Politike, Sub-edition Politike Symposion). Ljubljana: Peace institute, 2002, str. 17-35.
Jalušič, Vlasta, Xenophobia or self protection, v: Pajnik, Mojca (ur.). Xenophobia and post-socialism (Edition Politike, Sub-edition Politike Symposion). Ljubljana: Peace institute, 2002, str. 45-72.
Kuhar, Roman, Diskurzi o homoseksualnosti,: primer časopisnega in revialnega poročanja v Sloveniji (Magistrsko delo, Univerza v Ljubljani, 2002), mentorica Vlasta Jalušič.

Učinki

Najbolj neposredni učinki našega raziskovalnega projekta so oprijemljivo vidni na točki diseminacije naših rezultatov v domačih množičnih medijih, ki so dokaj obsežno in tudi pogosto poročali. To je veljalo v nekaj pomembnih primerih: ob organizaciji mednarodne konference Xenophobia in Post-socialism (prim. literaturo, knjiga v angleščini) kot tudi pri publikaciji Drugega poročila o Nestrpnosti (prim. knjigi). Raziskovalci so nastopali v osrednjih informativnih in specializiranih oddajah, številnih televizijskih in radijskih postajah, v časopisih (intervjuji) ter bili tudi vabljeni na številne okrogle mize o tej problematiki po vsej Sloveniji. Udeležili smo se več znanstvenih sestankov v Sloveniji in v tujini.

Partnerji

Skupina za spremljanje nestrpnosti

Financerji

Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport

Časovni potek projekta po mesecih

Priprava gradiv za objavo (januar-junij)
Priprava zaključnega poročila (september)

Kratka evalvacija

Rezultati raziskave so kvalitetni ter dobro sprejeti. Z nekaterimi izjemami smo v glavnem naleteli na pozitivne odmeve ne le v strokovnih pač pa tudi v množičnih medijih, ki so diseminirali naše raziskovalne rezultate. Na številnih konkretnih primerih bi se dalo govoriti tudi o spremembah posameznih mikro, predvsem medijskih politik: načini pisanja novinarjev, izbira tematik, "spremenjene vloge" novinarskih gate-keeping..., pojav novih mnenjskih voditeljev mlajše generacije. Verjetno je pri naši raziskavi šlo tudi za nekaj "novega" in "eksotičnega", tako da bo v prihodnje treba na sorodnem raziskovalnem področju zadeve obravnavati nekoliko bolj fokusirano. Projekt je bil v letu 2002 zaključen, prijaviteli smo nov projekt, ki nadaljuje temo rasizma v povezavi z državo in dobili sofinanciranje.

Skupina za spremljanje nestrpnosti

Vodja projekta

Tonči Ante Kuzmanić,
E-pošta: tonci.kuzmanic@guest.arnes.si
++386 4 2561 435

Koordinatorja projekta

Tomaž Trplan
Roman Kuhar
tomaz.trplan@mirovni-institut.si
roman.kuhar@mirovni-institut.si
++ 386 1 234 77 20

Sodelavci

Sabina Autor, Admir Baltić, Srečo Dragoš, Marta Gregorčič, Živa Humer, Vlasta Jalušič, Gorazd Kovačič, Blaž Kovačič, Roman Kuhar, Ciril Oberstar, Maja Olup, Mojca Pajnik, Brankica Petković, Mojca Sušnik, Simona Zavratnik Zimic.

Namen in cilji

Namen Skupine za spremljanje nestrpnosti je sistematično spremljanje in analiziranje nestrpnosti v različnih pojavnih oblikah. Poleg osnovnega raziskovalnega dela se skupina tudi javno angažira z namenom boja proti nestrpnosti: opozarja na prisotnost diskurza nestrpnosti v javnosti, preučuje pravne standarde za boj proti nestrpnosti in predlaga spremembe, organizira raziskovalne delavnice in javne prireditve, ki naj vzpodbujajo razpravo o problemu nestrpnosti.

Vsebina

Temeljna predpostavka Skupine za spremljanje nestrpnosti je, da so v slovenski družbi pojavi nestrpnosti prisotni, da pa se o njih ne razmišlja sistematično oziroma se jih prikriva ali obravnava kot marginalne in nepomembne. Z vzpostavitvijo skupine so dani temelji za kvalitetno, sistematično in dolgoročno spremljanje pojavov nestrpnosti in za oblikovanje ukrepov v boju proti nestrpnosti. Projekt je na tem področju edinstven.

Metode

Osnova dela Skupine je spremljanje medijev in dokumentiranje diskurza nestrpnosti, ki se v medijih pojavlja. Tako nastaja obsežen arhiv, ki zajema preglede vseh pomembnejših slovenskih tiskanih medijev. Ta arhiv predstavlja temelj za raziskovalno delo, kjer gre predvsem za analizo diskurza in za druge kvalitativne metode. Rezultat raziskovalnega dela so avtorski teksti, ki tvorijo večji del Poročila o nestrpnosti, ki je poglobljeni izdelek Skupine.

Dogodki

Predstavitve prve številke Poročila skupine za spremljanje nestrpnosti v Sežani 25. maja v okviru akcije Vsi drugačni - vsi enakopravni.

Udeležba na seminarju v okviru projekta Poročila o ekstremizmu po državah v koordinaciji Latvian Center for Human Rights and Ethnic Studies. Seminar je bil meseca junija v Rigi (Latvija).

Skupina za spremljanje nestrpnosti je skupaj z Medijskim centrom napisala protestno pismo ob objavi vulgarne predelave pesmi 'Samo ljubezen' v dijaškem časopisu 'Maturant&ka'. Pismo je, skupaj s podobnim protestom GLBT skupin, naletelo na širok medijski odziv, Ministrstvo za šolstvo in šport pa je uredniku revije zaradi tega postavilo ultimatum, da se mora v naslednji številki za objavo nestrpnega teksta opravičiti (sicer ne bodo več dobivali finančne podpore Ministrstva). Urednik je bil nekaj mesecev pozneje celo odpuščen.

Januarja 2003 smo pripravili tiskovno konferenco ob predstavitvi Poročila skupine za spremljanje nestrpnosti 2.

Rezultati

Poročilo o ekstremizmu po državah za mednarodni projekt v koordinaciji Latvian Center for Human Rights and Ethnic Studies.

Konec januarja 2003 je izšlo drugo Poročilo skupine za spremljanje nestrpnosti, ki na dobrih 200 straneh predstavlja avtorske tekste Tončija A. Kuzmaniča (Ksenofobija v nekdanji SFR Jugoslaviji in postsocialistični Sloveniji), Sreča Dragoša (Islam in sučialno podalpsko pleme), Brankice Petković (Romi v Sloveniji - tujci za vedno?), Romana Kuhara ("Fuj, prašiči nemarni buzerantski!"), Gorazda Kovačiča (Zagovorniki Nata ter ekstremna govornica skupnosti, izključevanja in protiliberalizma), Simone Zavratnik Zimic (Žongliranje z "vojno"), Mojce Pajnik ("Natakar, Ukrajinko prosim!") in Maje Olup (Vzlet in padec Sokola). Poleg tega so v poročilu še slovarske razlage pojmov etničnost, humor in etničnost, jezik, rasa in etničnost ter ponatis članka Jože Kaporca "Nacionalizem v slovenskem prostoru" iz strankarskega časopisa SNS "Panter".

Učinki

Poročilo je že naletelo na številne odmeve, predvsem del, ki se nanaša na poročanje o gradnji damije v Sloveniji. Konkretni učinek protestnega pisma glede Maturant&ke je opisan pod razdelkom 'Dogodki'.

Partnerji

Za projekt Poročila o ekstremizmu po državah: LCHRES (Latvian Center for Human Rights and Ethnic Studies).

Financerji

OSI - New York

Časovni potek projekta po mesecih

Zbiranje dokumentacije: januar - december

Priprava tekstov za poročilo: oktober - december

Lektoriranje, prevajanje, oblikovanje: december 2002 - januar 2003

Izdaja poročila: januar 2003

Poročilo o ekstremizmu: do junija 2002

Seminar o ekstremizmu: junija 2002

Kratka evalvacija koordinatorja

Dinamika dejavnosti skupine je bila manj intenzivna kot pri nastajanju prve številke poročila, kar se je odrazilo pri zamudi pri izdaji druge številke, katere izid je bil sicer predviden za prvo polovico leta 2003. Medtem ko je prvo poročilo nastajalo celo leto (2001) in ob samoiniciativi članov skupine, je bilo treba tekste za drugo številko poročila naročiti.

Zmanjšana je bila tudi interakcija med člani skupine tako v obliki sestankov, kot tudi preko e-foruma, ki sicer služi medsebojni komunikaciji. To gre pripisati dejstvu, da ne gre več za pilotsko fazo projekta, poleg tega pa se je spremenil tudi način koordinacije skupine. V prihodnje bo potrebno dinamiko dela prilagoditi, predvsem v smeri večje javne angažiranosti skupine ter pridobivanju mladih (neuveeljavljenih) piscev. V prihodnosti je načrtovano kandidiranje na razpisu Evropskega centra za monitoring rasizma (EUMC), ki se širi na države kandidatke, kar bi lahko bistveno razširilo in nadgradilo delovanje skupine.

Sodobno državljanstvo: politike vključevanja in izključevanja

Vodja projekta

Vlasta Jalušič
vlasta.jalusic@mirovni-institut.si
++386 1 234 77 20

Sodelavci

Milica G. Antić, raziskovalka
Simona Zavrtnik Zimic, raziskovalka
Mojca Pajnik, raziskovalka
Roman Kuhar, mladi raziskovalec
Aldo Milohnič, raziskovalec

Namen in cilji

Namen projekta je umestiti sodobni pojem državljanstva v kontekst tranzicijskih družb vzhodne in srednje Evrope, definirati njegov pomen glede na politično enakost, participacijo in družbeno kohezijo.

Vsebina

Raziskava konkretnih praks in mehanizmov izključevanja (na osnovi, spolne, etnične, socialne pripadnosti ali kakšne druge identitete) skozi politične, strateške dokumente in javni diskurz., nadalje vzroke za politike izključevanja ter primerjavo situacije v nekaj srednje in vzhodnoevropskih državah (Slovenija, Hrvaška, Češka republika, Madžarska in Jugoslavija). Poleg umestitve koncepta državljanstva, prepoznavanja in analize praks izključevanja je cilj projekta tudi identificirati pogoje, poti in ukrepe, ki bi lahko vodili k spremembi obstoječih političnih in socialnih praks v smeri večje inkluzivnosti. V projektu se izvajata dva mednarodna znanstvena sestanka in dve študiji primerov: uporabnosti multietničnih in multikulturnih državljanstev v regiji ter analiza aktivnega državljanstva in vključevanja v EU.

Metode

V prvem in drugem koraku projekta uporabljamo predvsem sekundarno analizo relevantne literature in tekstov, deskriptivno metodo ter primerjalno metodo pri analizi modelov državljanstva. V tretjem koraku pri analizi primerov posameznih politik poleg navedenega uporabljamo tudi metodo intervjujev ter analizo medijev. V četrtem koraku bomo uporabili primerjalno metodo, do posameznih študij primerov držav pa smo/bomo prišli z mednarodno delavnico z eksperti iz navedenih držav. V petem in šestem koraku bomo uporabili sekundarno analizo in primerjalno metodo. V projekt so vključeni tudi štipendisti Mirovnega inštituta.

Dogodki

Interni kolokvij: Teorije državljanstva (maj 2002)
Mednarodni znanstveni sestanek (skupaj z East-East programom): Sodobno državljanstvo: politike vključevanja in izključevanja (november 2002)

Rezultati

Jalušič, Vlasta. Between the social and the political : feminism, citizenship and the possibilities of an Arendtian perspective in Eastern Europe. Eur. j. women's stud., 2002, vol. 9, no. 2, str. 103-122.

Jalušič, Vlasta. Ideologija in realnost civilnih družb: (Slovenija in naslednice nekdanje Jugoslavije ter primer feminističnih skupin). V: Fink-Hafner, Danica (ur.), Haček, Miro (ur.). Demokratični prehodi II : Slovenija v primerjavi z drugimi nekdanjimi jugoslovanskimi republikami, (Knjižna zbirka Politični procesi in inštitucije). Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, 2001, str. 173-196.

Jalušič, Vlasta, 1989 und danach: Was ist der Sinn der Politik? V: Antonia Gruenberg: Totalitäre Herrschaft und Republikanische Demokratie, Berlin, v tisku.

Vlasta Jalušič (2002), Zbrka u vezi sa pitanjem nasilja, v: Daša Duhaček & Obrad Savić, Ztočenici zla: Zaveštanje Hane Arent. Beograd: časopis Beogradski krug, str. 118-149.

Antić, Milica G. A politikai pártok és a nők viszonyának problematikája. V: ZSUZSA, Lestál (ur.). Szerepek, szabályok, számok : férfiak és nők a politikán. [Budapest]: Magyarországi Női Alapítvány, 2001, str. 46-54.

Antić, Milica G. Women in Politics in Slovenia's New Democracy : Why So Few?. V: Toš, Niko (ur.), Miheljak, Vlado (ur.). Slovenia between continuity and change, 1990-1997 : analyses, documents and data, (Founding elections in Eastern Europe). Berlin: Edition Sigma, 2002, str. 88-102.

Učinki

Projekt je imel v povezavi s štipendijskim programom več konkretnih učinkov na javno agendo in politike. Predvsem na področju problematike izključevanja iz državljanstva (študiji o izbrisanih) smo uspeli z zagovorništvom (Jasminka Dedić in Jelka Zorn) za prizadeto skupino (Društvo izbrisanih) ter oblikovanjem konkretnih priporočil.

Partnerji

Program Vzhod-Vzhod

Financerji

Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport
Program Vzhod vzhod (mednarodni sestanek)

Časovni potek projekta

Študijsko delo, koncepti	januar - oktober
Interni kolokvij	maj 2002
Mednarodni sestanek	november 2002
Priprava publikacije	december in dalje

Kratka evalvacija vodje

Projekt poteka po načrtu. V projektu združujemo kritiko teoretskih paradigem državljanstva s konkretnimi študijami primerov, kar nam zelo dobro uspeva. Javni odziv na konferenco je bil dober. Skupna povprečna ocena projekta s strani MSZS recenzentov znaša 4,42 (najvišja 5).

Slovenski model migracijske politike: perspektive in možnosti države na 'schengenski periferiji'

Vodja projekta

Simona Zavratnik Zimic
simona.zavratnik@guest.arnes.si
++386 1 234 77 25

Sodelavci

Vlasta Jalušič, raziskovalka
Silva Mežnarič, raziskovalka
Mojca Pajnik, raziskovalka
Aldo Milohnič, raziskovalec
Tatjana Pezdir, študentka

Namen in cilji

Namen projekta je analiza historičnih in sodobnih značilnosti migracijskih gibanj v slovenskem prostoru. Osrednji poudarek je na oblikovanju migracijskih politik v obdobju po letu 1991. Na osnovi teh podatkov je glavni cilj oblikovanje splošnih priporočil in iz njih izpeljanih konkretnih predlogov.

Vsebina

Nastajanje slovenske migracijske politike je vpeto v evropske integracijske procese, kar obravnavamo z vidika perspektiv in možnosti držav, ki so se znašle na zunanjih mejah Evropske unije, torej "schengenske periferije", mednje pa sodi tudi Slovenija. Sodobne migracijske in azilne politike so v današnjem trenutku postavljene v primež evropske in nacionalnih politik nadzora in omejevanja migracij na eni strani ter zahtev po doslednem spoštovanju človekovih pravic in uveljavljanja načel humanitarne in pravne države na drugi strani. Slednje je tista drža, ki jo poimenujemo javna politika nevladnih organizacij.

Metode

Gre za tri osnovne pristope: 1. historični pregled migracijskih gibanj v slovenskem prostoru v obdobju po drugi svetovni vojni, 2. analiza migracijskih trendov v kontekstu pridruževanja Slovenije Evropski uniji in 3. definiranje splošnih priporočil in konkretnih predlogov, ki podpirajo vključevanje imigrantov v slovensko družbo.

Dogodki

Migracije in azilna politika v slovenski perspektivi, Forum o prihodnosti Evrope, Državni zbor, 8. junij 2002

(Nove) etnične manjšine, Forum Mirovnega inštituta, Cankarjev dom, 5. junij 2002

Človekove pravice, demokracija in konflikti, Jesenska šola teorije reševanja konfliktov, Mirovni inštitut, 15. - 16. oktober 2002

Blue Bird Conference "Nation-Building vs. State-Building in teh Balkans. Lessons Learned.", predstavite prispevka: Constructing New Boundaries: perspective of 'Schengen Periphery', Budimpešta, 30. november - 1. december 2002

IUC Dubrovnik, Devided Societies, 15. - 26. april 2002 (Simona Zavratnik Zimic in Mojca Pajnik)

Rezultati

Slovenski model migracijske politike: perspektive in možnosti države na 'schengenski periferiji', predstavitev priporočil raziskovalnega projekta,

<http://www.mirovni-institut.si/slo-html/projekti/slomodel.pdf>

Zaključno poročilo o rezultatih raziskovalnega dela na projektu v okviru ciljno raziskovalnih programov (CRP)

Perspektiva konstruiranja schengenske 'e-meje': Slovenija, v: Milohnić, Aldo (ur.): Evropski vratarji: migracijske in azilne politike v vzhodni Evropi, Ljubljana: Mirovni inštitut.

(Nove) etnične manjšine v Sloveniji?, Medijska preža, jul. 2002, št. 14, str. 51.

Učinki

Javna tribuna Trdnjava Evropa - med demokratično iluzijo in schengenskimi zidovi, Radio Študent, 3. april 2002

Začasni, vsiljeni, enostavno odvečni?, TV Slovenija I, oddaja Vem - veš, 29. 4. 2002

Partnerji

sodelovanje z raziskovalci/inštituti:

Institut za migracije i narodnosti, Zagreb, Silva Mežnarič

Financerji

Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport

Ministrstvo za notranje zadeve

Časovni potek projekta po mesecih

Raziskovalni projekt je potekal od 20. oktobra 2001 do 20. oktobra 2002.

Kratka evalvacija

Cilji projekta so bili glede na prvotno prijavljeno raziskavo realizirani v ožjem obsegu. V skladu s spremembami - projekt je bil odobren za eno leto, medtem ko je bil program pripravljen za obdobje treh let - je raziskava potekala po spremenjeni dinamiki. Zoženi cilji so bili uspešno realizirani. Kot se je izkazalo sta pomembni zlasti temi meja in mobilnosti (npr. vabila na predavanja v Dubrovniku in Budimpešti, vabilo na tribuno Radia Študent, diskusija na Forumu o prihodnosti Evrope) in vprašanje vključevanja imigrantov v nove družbe oz. integracijske politike.

Vključevanje imigrantov v nove družbe na temelju etike skrbi. Ali je možen prehod od trdnjave Evrope k odprti Evropi?

Vodja projekta

Simona Zavratnik Zimic
simona.zavratnik@guest.arnes.si
++386 1 234 77 25

Sodelavci

Mojca Pajnik, raziskovalka
Silva Mežnarič, konzultantka

Namen in cilji

Namen projekta je analizirati dve področji:

- vključevanje imigrantov v nove družbe (integracijske politike EU oz. držav EU) in
- umestiti in oceniti koncept 'etike skrbi' (etics of care) v kontekstu vključevanja imigrantov v nove družbe.

Glavni cilji projekta so:

- a) analiza različnih integracijskih politik posameznih evropskih držav,
- b) analiza učinkov teh politik,
- c) analiza nastajanja slovenske integracijske politike, z vidika specifičnosti migracij v tem prostoru.

Vsebina

V projektu se ukvarjamo z vprašanjem integracijskih politik kot enim ključnih področij sodobnih migracijskih politik. Zanimajo nas predvsem integracijske politike v posameznih državah EU, na nivoju nastajanja skupne EU politike in v konkretnem primeru Slovenije. Analiziramo tudi pomen in vloga koncepta 'etike skrbi' (etics of care) pri vključevanju imigrantov v nove družbe.

Metode

Uporabljene bodo naslednji metodi: analiza pravnih dokumentov (zakonov, strateških dokumentov in priporočil, ustav, resolucij ipd.) in primerjalna analiza, s katero bodo predstavljene podobnosti in razlike integracijskih politik.

Dogodki

Projekt je pričel teči 1. oktobra 2002.

Rezultati

Projekt je pričel teči 1. oktobra 2002.

Učinki

Projekt je pričel teči 1. oktobra 2002.

Partnerji

Silva Mežnarič, Institut za migracije i narodnosti, Zagreb

Financerji

Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport
Ministrstvo za notranje zadeve

Časovni potek projekta po mesecih

Pregled literature, zbiranje primarnih virov, študij teoretičnih pristopov,
(oktober 2002 - december 2002)

Kratka evalvacija

Projekt je v začetni fazi in poteka v skladu s predvideno dinamiko dela. Ocenjujemo, da gre za izbor prioritete teme znotraj tematike sodobnih migracijskih politik.

Migracije in človekove pravice

Vodja projekta

Simona Zavratnik Zimic
simona.zavratnik@guest.arnes.si
++386 1 234 77 25

Sodelavci

Tatjana Pezdir

Namen in cilji

Namen projekta je spremljanje, analiza, evalvacija in reagiranje ob aktualnih dogajanjih na področju migracij in človekovih pravic. Cilja za doseganje tega izhodišča sta zlasti:

1. oblikovanje in izvajanje raziskovalnih projektov, ki se ukvarjajo z deficitnimi področji in
2. oblikovanje predlogov pri nastajanju posameznih migracijskih politik.

Vsebina

Vsebinski poudarki so na tematikah socialne integracije imigrantov, medkulturne komunikacije/učenja, problematike trgovanja z ljudmi z nameni seksualnega izkoriščanja in nastajanja skupne evropske migracijske in azilne politike.

Zasnovali smo raziskovalni in akcijski projekt: "Komunikacijska hiša". Vzpostavitev informacijske hiše - model vzpodbujanja medkulturne komunikacije in vključevanja imigrantov v novo družbo. Namen je vzpostavitev javnega prostora, ki bo prispeval k medkulturni komunikaciji med pripadniki večinske družbe in različnimi skupinami prebivalstva, ki jih na splošno poimenujemo priseljenci.

V sodelovanju z IOM analiziramo temo trgovine z ljudmi v/skozi/iz Slovenije, s poudarkom na trgovanju z ženskami in otroci kot žrtvami "seksualne trgovine".

Na inštitutu pripravljamo publikacijo v zbirki EU Monitor "Migracije - globalizacija - Evropska unija", v kateri analiziramo evropsko perspektivo okrnjene mobilnosti, ki temelji v trdih in le pogojno prehodnih zunanjih mejah EU.

Metode

Oblikovanje raziskovalnih in akcijskih projektov (in prijavljanje na različne razpise).

Vzpostavljane partnerskih povezav v okviru različnih projektov (NVO, vladne in medvladne organizacije).

Udeležba na javnih razpravah, konferencah, simpozijih ipd., spremljanje dogodkov v Sloveniji in na nivoju Evropske unije.

Podajanje stališč/predlogov, povezanih z migracijskimi politikami in človekovimi pravicami.

Dogodki

IUC Dubrovnik, Devided Societies, 15. - 26. april 2002 (Simona Zavratnik Zimic in Mojca Pajnik)

workshop Public Attitudes towards the EU in Candidate Countries, Bruselj, 5. - 6. december 2002

Blue Bird Conference: Nation-Building vs. State-Building in the Balkans. Lessons Learned., predstavite prispevka: Constructing New Boundaries: perspective of 'Schengen Periphery', Budimpešta, 30. november - 1. december 2002

Migracije in azilna politika v slovenski perspektivi, Forum o prihodnosti Evrope, Državni zbor, 8. junij 2002

(Nove) etnične manjšine, Forum Mirovnega inštituta, Cankarjev dom, 5. junij 2002

Rezultati

IUC Dubrovnik, Devided Societies, 15. - 26. april 2002 (Simona Zavratnik Zimic in Mojca Pajnik)

workshop Public Attitudes towards the EU in Candidate Countries, Bruselj, 5. - 6. december 2002

Blue Bird Conference: Nation-Building vs. State-Building in the Balkans. Lessons Learned., predstavite prispevka: Constructing New Boundaries: perspective of 'Schengen Periphery', Budimpešta, 30. november - 1. december 2002

Migracije in azilna politika v slovenski perspektivi, Forum o prihodnosti Evrope, Državni zbor, 8. junij 2002

(Nove) etnične manjšine, Forum Mirovnega inštituta, Cankarjev dom, 5. junij 2002

Tatjana Pezdir: Migracijski tokovi v Sloveniji po drugi svetovni vojni in njihove transformacije ob vstopu Slovenije v Evropsko Unijo, diplomska naloga, Filozofska fakulteta.

Priprava raziskovalnega in akcijskega projekta vzpostavitve multikulturne hiše v Ljubljani
Aktivnosti v okviru priprave publikacije v zbirki EU Monitor Migracije - globalizacija - Evropska unija (delovni naslov), ki se nadaljujejo v letu 2003. Zbrana je večine tekstov, sledi prevajanje in editiranje

Učinki

Javna tribuna Trdnjava Evropa - med demokratično iluzijo in schengenskimi zidovi, Radio Študent, 3. april 2002

Začasni, vsiljeni, enostavno odvečni?, TV Slovenija I, oddaja Vem - veš, 2002

Partnerji

Urad RS za priseljevanje in begunce (priprava projekta multikulturne hiše)

Mednarodna organizacija za migracije (IOM)

Blue Bird. Agenda for Civil Society in Southeastern Europe, nosilec projekta Ivan Krastev, Center for Liberal Strategies, Sofia,; sodelovanje Simona Zavratnik Zimic v delovni skupini Future of the Nation State in Southeastern Europe, vodja skupine Allina Mungiu-Pippidi, Romanian Academic Society, Bukarešta.

Financerji

OSI New York

Časovni potek projekta

Aktivnosti so potekale vse leto.

Kratka evalvacija

Projekt "Komunikacijska hiša", pripravljan v okviru dejavnosti ni bil izbran na okviru razpisu Evropske komisije (Phare Access 2000). Skupaj s podporniki, zlasti vladnim uradom za priseljevanje in begunce, pa tudi z IOM in UNHRC, tečejo aktivnosti z namenom poiskati alternativne vire financiranja. Projekt je smiselno povezovati z uradom, kjer ima pomembno podporo, tako v vsebinskem, kot kaže pa tudi v finančnem smislu. Sodelovanje z IOM na področju spremljanje trgovine z ljudmi je pripeljalo do skupnega projekta "Rapid action-oriented research on trafficking from, to and through Slovenia", ki bo potekal v letu 2003.

Skupina za spremljanje EU

Vodja projekta

Matej Lozar
milena.lozar@guest.arnes.si
++386 41 37 98 98

Sodelavci

Mojca Pajnik, pomoč pri koordinaciji
Vlasta Jalušič
Tonči Kuzmanić
Simona Zavratnik Zimic
Anita Longo
Mihela Zupančič
Jasminka Dedić

Namen in cilji

S svojo osredotočenostjo k razpravi o politikah EU želi skupina sprožiti in vzdrževati kritično razpravo o političnih transformacijah. Te so vidne v procesu širitve in bodo aktualne tudi ob včlanitvi držav kandidatki. Delo skupine je namenjeno zainteresirani strokovni in tudi širši javnosti, katere predstavniki so tudi poglavitni uporabniki dela, ki ga razvija skupina.

Vsebina

Delovanje skupine je osredotočeno na področja, s katerimi se tudi sicer ukvarja Mirovni inštitut, le da jih interpretira in o njih razpravlja z zornega kota EU. Razprave tako vključujejo teme, kot so družbena izključenost, migracije, socialna politika, politike enakih možnosti med spoloma, kulturna in medijska politike, vprašanja demokratizacije/demokratičnosti evropskih institucij in državljanstva kot tudi zunanja politika. Skupina se vključuje v delo uredništva knjižne zbirke EU monitor.

Metode

Skupina se srečuje na razpravah po potrebi, glede na prioritete dela in aktualno dogajanje. V zaključni fazi priprav je tudi mailing lista, s katero dopolnjujemo dosedanje komuniciranje in medsebojno svetovanje pri delu. Znotraj skupine se avtonomno povezujejo tudi posamezniki, katerih raziskovalni interesi pokrivajo podobna področja (npr.: raziskovanje migracijske politike EU, zunanje politike EU, ipd.).

Cilj v l. 2003 je pripraviti in objaviti knjižno izdajo v okviru zbirke EU Monitor in spremljati proces Konvencije o prihodnosti EU.

1. Knjiga bo v celoti namenjena ustavnim spremembam EU, ki jih bo obravnavala z zornih kotov različnih disciplin in katere namen je na ustavotvoren način opozoriti na vidike sprememb, ki jih s seboj prinaša oblikovanje ustavne pogodbe EU.
2. Analiza Konvencije o prihodnosti EU bo temeljila na proučevanju kvalitete razprave v sklopu Foruma o prihodnosti EU in končnih rezultatov v Bruslju. Zanimale nas bodo teme: vključenost / izključenost iz procesa, transparentnost odločanja, fokus poročanja medijev ipd..

Rezultati

Knjižne izdaje bomo javno predstavljali na novinarskih konferencah in debatnih forumih ter tako z delom skupine seznanili širšo javnost.

Učinki

Pričakujemo ozaveščanje zainteresirane javnosti in (skozi poročanje medijev) kritično debato ter refleksijo v zvezi s trenutnimi procesi v EU. V tem okviru je naš namen posredno pripomoči k vzpodbujanju kritične javnosti in njenega zanimanja za aktualne procese v EU, ki nas neposredno zadevajo.

Časovni potek projekta

Priprava knjige o prihodnji ustavni ureditvi EU: 1. 2. 2003 - 31. 12. 2003
Monitoring Konvencije o prihodnosti EU: dec. 2002 - dec. 2003

Kratka evalvacija

Skupina je pričela s svojim delom konec leta 2002. Delo poteka po načrtu: pripravljen je osnutek za vsebinsko zamejitev člankov o ustavni ureditvi EU. Konec januarja bodo vsebinske smernice poslane zainteresiranim avtorjem. Temu bo sledila oddaja prvih osnutkov v marcu in skupna razprava v koordinacijski skupini takoj po tem. Monitoring Konvencije o prihodnosti EU prav tako poteka v skladu s pričakovanji. Kot posebno pozitiven dejavnik pri delu skupine vidimo sprotno skupinsko razpravo ob pisanju strokovnih člankov, ki zadevajo EU. Menimo, da je pozitivno tudi vključevanje širokega profila avtorjev v projekt pisanja zbornika o ustavni ureditvi Unije. Vse to omogoča izpostavitve številnih plati ustavne problematike EU in ponuja možnost različnih ovrednotenj trenutnih procesov v Uniji.

Zbirka EU monitor

Vodja projekta

Mojca Pajnik, urednica
mojca.pajnik@mirovni-institut.si
++386 1 234 77 24

Sodelavci - avtorji

Tomaž Mastnak, Tonči A. Kuzmanič, Irena Brinar, Natalija Vrečer, Sašo Gazdič, Vera Kozmik
Vodušek, Matej Lozar, Bojko Bučar
Aleš Drolc, sourednik, uredniška pomoč
Nevenka Škrli, Meta Klinar, lektorici
Olga Vuković, prevajalka
Irena Wölle, oblikovalka

Namen in cilji

Zbirka je namenjena odpiranju prostora javne razprave na različnih področjih družbenega in političnega življenja, ki zadevajo EU in proces širitve. Z zbirko želimo prispevati k bolj uravnoteženi izmenjavi informacij in javnost spodbuditi h kritičnemu razmišljanju o politikah EU. Pisci so profesorji in druge vidne osebnosti ter študentje na različnih področjih. Ciljna publika so strokovnjaki, snovalci državnih politik, univerzitetni profesorji, raziskovalci, študenti itd.

Vsebina

V prvi knjigi avtorji pišejo o spremembah, ki nam jih prinaša pridruževanje EU in prilagajanje njeni zakonodaji. Kako se na Evropo gleda v Sloveniji in kakšne predstave imamo Slovenci o njej? Koliko Evrop oziroma "Podevrop" poznamo, kakšne so definicije "Evropejca"? Knjiga ponuja odgovore tudi na vprašanja o oblikovanju politične konstrukcije azila, socialne politike in politike na področju enakosti med spoloma.

Druga knjiga se ukvarja z vprašanjem formalne enakopravnosti držav EU v preteklosti, v sedanjem trenutku in skorajšnji širitvi. Delo natančno analizira različne predloge, ki so se pojavili pred s Pogodbo iz Nice predvidenimi institucionalnimi popravki, in sprejete institucionalne rešitve.

Metode

Knjige praviloma tiskamo v slovenskem in angleškem jeziku oziroma v slovenščini s povzetki v angleškem jeziku. Na predstavitvah knjige ponudimo brezplačno, nekaj izvodov pošljemo zainteresirani javnosti, ostale prodajamo po zmernih cenah v prosti prodaji.

Dogodki

Knjige javno predstavljamo na novinarskih konferencah (organiziramo jih v Centru Evropa v Ljubljani), na katerih je poudarek na spodbujanju razprave o obravnavanih vprašanjih. Knjigo "Obrazi naše Evrope" smo na pobudo Mladinskega centra Prlekije predstavili na javni tribuni v Ljutomeru.

Rezultati

V letu 2002 sta v zbirki izšli dve knjigi: "Obrazi naše Evrope" in "Scenariji za razvoj institucij EU; pred vrhov v Nici in po njem".

Učinki

Knjigi sta bili dobro sprejeti tako pri strokovni kot pri splošni javnosti. Sodeč po odzivih sta knjigi pomembno prispevali k odpiranju prostora javne razprave o EU in njenih politikah. Študenti na FDV uporabljajo knjigo o institucijah EU kot študijsko gradivo.

Partnerji

Center Evropa, organizacija novinarskih konferenc
Študentska založba, distribucija

Financerji

OSI New York
Urad vlade za informiranje (za knjigo "Obrazi naše Evrope")

Časovni potek projekta po mesecih

"Obrazi naše Evrope":

- oktober - december 2002, priprava besedil za tisk
- 24. januar 2003, novinarska konferenca, Center Evropa, Ljubljana
- 14. februar 2003, javna tribuna, Mladinski center, Ljutomer

"Scenariji za razvoj institucij EU; pred vrhom v Nici in po njem":

- januar - maj 2003, priprava besedil za tisk
- 29. maj, novinarska konferenca, Center Evropa, Ljubljana

Delavsko-punkerska univerza: 5. letnik, Utopistike

Vodja projekta

Tonči Ante Kuzmanić,
info@mirovni-institut.si
++386 1-234-77-20

Koordinator

Gorazd Kovačič
E-pošta: gorazd.kovacic@mirovni-institut.si
Tel.: 031 846 225

Sodelavci

Gorazd Kovačič, Ciril Oberstar, Mojca Sušnik, Tomaž Trplan, Sabina Autor,
Živa Humer - organizacijski odbor
Božidar Debenjak - mentor bralnega krožka

Namen in cilji

Projekt je namenjen predvsem dodiplomskim in podiplomskim študentom humanistike in družboslovja, pa tudi ostalim zainteresiranim. Namen projekta je odpirati oz. aktualizirati sodobna politična vprašanja z vidika političnih levic. Namen je tudi ponuditi mladim specifično politično izobraževanje, ki ga na univerzi ne morejo dobiti.

Vsebina

5. letnik DPU je s temo "Utopistike" rehabilitiral utopijo kot politično kategorijo in predstavil konkretna iskanja reformnih potencialov na različnih področjih. Število predavanj smo razširili na 27, potekala so tedensko od novembra 2001 do maja 2002. V DPU smo vključili bralni krožek pod mentorstvom Božidarja Debenjaka, pri katerem smo nadaljevali z branjem teoretikov zahodnega marksizma. Ustanovili smo filmsko-kritiški krožek pod vodstvom Cirila Oberstarja, na katerem smo iz perspektive sodobne politično ideološke konstitucije ZDA in sveta preučili več filmov Clinta Eastwooda, pa tudi nekaj komedij bratov Marx. Organizacijsko se je DPU razširila na večjo ekipo mlajših sodelavcev. V letu 2002 smo izdali prvega od zbornikov s cikli predavanj DPU.

Metode

Glavne metode so cikel predavanj, bralni krožek in debatna skupina. Predavanja trajajo 45-60 minut, sledi diskusija. Predavatelji povečini prihajajo iz akademskih okolij. Pri bralnem krožku, ki vsakič traja okrog 4 ure, udeleženci vsakokrat preberejo sporazumno dogovorjeno teoretsko oz. filozofsko besedilo in ga na krožku aktivno interpretirajo ob asistenci mentorjev. Na filmsko-kritiškem krožku skupinsko razvijamo teoretske diskurze o politično ideoloških vidikih izbranih filmov. Zlasti sodelovanje pri bralnem in filmsko-kritiškem krožku temelji na osebni interesu, samoiniciativnosti, prostovoljnih prizadevanjih in odnosih enakosti.

Dogodki

Večino aktivnosti DPU predstavlja organiziranje predavanj, bralnih krožkov in debatnih skupin. Vsi dogodki so odprti in vsakič posebej javno promovirani.

Učinki

V politični javnosti smo odprli v zadnjem desetletju prezrto kategorijo utopije. S tem sooblikujemo artikulacijo in refleksijo sodobnih levih političnih praks. K tem praksam, ki jih je v letu 2001 pri nas zaznamoval predvsem val entuziazma med mladimi, ki predstavljajo našo ciljno publiko, prispevamo intelektualno noto.

Partnerji

Glavna domača partnerja sta Radio Študent (izmenjava vsebin, promocija) in Klub Gromka (ponudba programov ter tehnična podpora).

Financerji

Open Society Institute Budapest - program HESP (The International Higher Education Support Program).

Časovni potek projekta po mesecih

potek predavanj: november 2001 - maj 2002

potek bralnega krožka: december 2001 - maj 2002

potek filmsko-kritiškega krožka: december 2001 - maj 2002

Kratka evalvacija

DPU je med ciljno publiko uveljavljen projekt. To kaže velik obisk na vseh predavanjih (25 do 75, povprečno 45 udeležencev). Z izjemo peččice so bila vsa predavanja zelo zanimiva. Morda smo priredili premalo predavanj o konkretnih utopističnih praksah. Vsebinsko bo faseto predavanj jasneje razvrstil zbornik. Pojavljajo se želje po več eksperimentih na ravni forme predavanj, ki jih bomo preizkusili že v 6. letniku. S 6. letnikom razširjamo tudi vsebinsko ponudbo bralnega krožka (Hannah Arendt in mentorica Vlasta Jalušič). Uvaja se fluktuacija organizacijskih sodelavcev in vloge koordinatorja. Glavni problem vidim v nesorazmerju med pomenom DPU kot sklopa forme in vsebine ter med negotovostjo financiranja. Glavni izziv pa je doseči takšno stopnjo kvalitete, da bi DPU lahko v prihodnje uradno vključili kot izbirni predmet v redne podiplomske programe.

Delavsko-punkerska univerza, 6. letnik, "Maj '68 - reVIZIJA"

Vodja projekta

Tonči Ante Kuzmanić,
info@mirovni-institut.si
++386 1-234-77-20

Koordinatorica

Sabina Autor
sabina.autor@mirovni-institut.si
++386 1 234 77 31

Sodelavci

Živa Humer, Gorazd Kovačič, Ciril Oberstar, Mojca Sušnik, Tomaž Trplan, člani programskega odbora DPU

Namen in cilji

Projekt je namenjen predvsem dodiplomskim in podiplomskim študentom humanistike in družboslovja, pa tudi vsem ostalim zainteresiranim za aktualne politične teme in aktualne družboslovne/humanistične razprave. Občinstvo DPU je tako precej pestro, tukaj se srečujejo literati z antiglobalisti, kritiki z umetniki, teoretiki z aktivisti. Tako je namen DPU izobraževati na področju sodobnih družbenih in političnih tem; odpirati marginalizirane strokovne teme; razvijati samostojno mišljenje, bralne in diskusijske spretnosti pri udeležencih.

Vsebina

Tema letošnjega letnika DPU je Maj '68 - reVIZIJA. Tema je razdeljena v tri večje sklope; emancipatorna gibanja, ki jih je sprožil maj '68, izroditev teh gibanj v nasilje; in njihov iztek v tisto, kar se danes, ne brez pridržkov, imenuje civilna družba. Danes to temo obrekujejo iz dveh nasprotnih koncev; z ene strani z obilo patetike služi kot hvaležen material romantičnemu zanosu, z druge se udinja pozabam političnega konzervativizma, ki si pod roko prilašča zasluge tistih, ki jih obrekuje. Naloga DPU, tako kot vedno, je, da zakoliči pobočje kritične refleksije in se v uspešnem slalomu požene med količke tega samozadovoljnega rezoniranja.

Metode

Metode izobraževanja na DPU temeljijo na 5-letnih izkušnjah in evalvacijski interakciji ter sooblikovanju vsebin s strani udeležencev samih. Na predavanja vabimo priznane predavatelje in aktiviste, obenem pa zagotovimo sprošeno vzdušje, kar prispeva k sodelovanju poslušalcev v diskusiji. Udeležba pri bralnem krožku temelji na osebni interesu in prostovoljni odločitvi za vložen trud. Udeleženci vsakokrat preberejo sporazumno dogovorjeno teoretsko oz. filozofsko besedilo, na krožku pa se aktivno insamoiniciativno vključijo v diskusije in interpretacije in podajo svoje komentarje k tekstom. Mentorji pa so udeležencem v pomoč.

Dogodki

Aktivnosti DPU sestavljajo predavanja in bralno-diskusijski krožki. V mesecu aprilu 2003 pa bomo organizirali tudi Simpozij. V okviru 6.letnika se je v letu 2002 zvrstilo pet predavateljev (Žarko Puhovski, Jaša Zlobec, Božidar Debenjak, Susan Brownmiller in Jože Vogrinc). Na bralno-diskusijskih krožkih beremo tekste Hanah Arendt (Vlasta Jalušič).

Rezultati

V okviru 6. letnika je bilo v letu 2002 izvedenih vseh 5 načrtovanih predavanj. Bralno-diskusijski krožek se je od oktobra do konca decembra sestal 8 krat. Konec decembra je izšel zbornik predavanj 1. letnika DPU. Ostalih pet zbornikov je v pripravi. Naredili smo intervju s Susan Brownmiller, ki je bil tudi objavljen v tedniku Mladina, 6.1.03.

Učinki

DPU je zaradi svoje kontinuitete šestih let, razširitve aktivnosti, metod in izbranih tem postala prepoznavna v širši javnosti. Posledično temu sta tudi zainteresiranost in odziv na dogodke DPU vedno večja.

Partnerji

Z zmagovalcem natečaja za naslovnice Zbornikov DPU, ki smo ga izvedli z revijo Stripburger, Cirilom Horjakom, smo nadaljevali s sodelovanjem pri izdelavi celostne vizualne podobe DPU. Predavanja se že tradicionalno odvijajo v prostorih Kluba Gromka na Metelkovi. Največji del seznanjanja z dogodki DPU poteka preko elektronske poštne liste na strežniku Ljudmila. Dogodke DPU redno oznanja tudi Radio študent, s katerim smo letos obnovili lanskoletni dogovor o predvajanju kratkega aviza, ki ga je v sodelovanju s člani programskega odbora posnel in izdelal Roman Kuhar, špiker Radia Slovenija ter sodelavec Mirovnega inštituta.

Financerji

OSI New York
OSI Budapest - program HESP
Urad RS za mladino
MOL - Urad za mladino
Ambasada ZDA

Časovni potek projekta

Predavanja 21.11. - 19.12.2002 in se v januarju 2003 nadaljujejo
Bralno-debatni krožki 29.10. - 10.12.2002 in se v januarju 2003 nadaljujejo
Simpozij April 2003

Kratka evalvacija

Predavanja in bralno-debatni krožki DPU so v povprečju dobro obiskani. Udeleženci so se navadili, da na dogodkih DPU njihova aktivna participacija v diskusijah ni le možnost, ampak je bistven in pomemben element dogodkov DPU. Odzivi v medijih so se glede na lanski 5. letnik povečali: Večer/23.12.02: članek o predavanju J.Vogrinca; Primorske novice/4.1.03: intervju s S.Brownmiller; RTV SLO/Odmevi-Kultura/13.12.2002 in Studio city/16.12.02: prispevek o predavanju S.Brownmiller; Mladina/16.12.02: članek o DPU in 23.12.02 naš odgovor na članek v pismih bralcev. Kljub temu, da sta načrt in izvedba posameznega letnika fleksibilna in to pa je DPU tisto kar tudi daje neke vrste čar in privlačnost, nam je do sedaj uspelo zastavljen načrt izpeljati v celoti in z vso resnostjo, ki temu pritiče. Edina šibka točka DPU je njeno financiranje. Tako bomo morali v prihodnosti iskanju financiranj nujno nameniti večjo pozornost.

NATO - za in proti: Državlanski priročnik

Koordinator

Gorazd Kovačič
E-pošta: gorazd.kovacic@mirovni-institut.si
Tel.: 031 846 225

Sodelavci

Gorazd Kovačič, Marta Gregorčič, Nina Fabjančič - soavtorji
Martina Vovk - koordinatorica distribucije

Namen in cilji

Projekt je namenjen predvsem novinarjem, urednikom, politikom, državnim uradnikom, županom, aktivistom NVO in drugim mnenjskim voditeljem ter ostalim zainteresiranim državljanom, ki se ukvarjajo z javno debato o vključevanju Slovenije v NATO. Namen je urediti argumentacijo v večjem časovnem obdobju, jo narediti pregledno in tako ciljnim publikam pripraviti temeljno gradivo za orientiranje in sodelovanje v javni debati. Publikacija je vrednostno nevtralna in želi prispevati k jasnosti in večji kvaliteti debate.

Vsebina

Publikacija vsebuje pregled argumentacij, predstavljenih med septembrom 2001 in septembrom 2002 v najpomembnejših tiskanih medijih, radijskih in televizijskih oddajah, vladnih dokumentih in promocijskih materialih in spletnih straneh nevladnih organizacij. Razlogi za in proti so razvrščeni v 24 vsebinskih sklopov na 93 straneh. Priročnik je edina knjižna publikacija v Sloveniji, ki skupaj celovito predstavlja vse argumente tako za kot tudi proti vstopu v NATO.

Metode

Ob pregledu navedenih gradiv so avtorji izluščili vse trditve, izrečene z namenom prepričevanja ali vplivanja na javno mnenje, in jih upoštevač diskurzivni kontekst razvrstili po tematskih skupinah. Nekatere podatke so dopolnili s pomočjo tujih strokovnih študij in s strukturiranimi intervjuji. Trditve in protitrditve so pregledno razporejene.

Dogodki

Vsebina priročnika je razumljena kot javna dobrina. Večino naklade smo gratis distribuirali ciljnim skupinam in knjižnicam, ostale pa smo dali zainteresiranim posameznikom osebno ali na različnim javnih prireditvah, povezanih z Natom. Priročnik je v obliki PDF prosto dostopen tudi na spletnih straneh MI, tako da je kljub omejeni nakladi (1500 izvodov) dosegel širok krog bralcev.

Učinki

Priročnik je edina knjižna publikacija v Sloveniji, ki celovito predstavlja vse argumente tako za kot tudi proti vstopu Slovenije v zvezo NATO, in je ključnega pomena za preglednost javne debate o tem vprašanju. Naletel je na izjemen odmev, še zlasti med novinarji in uredniki.

Partnerji

Urad RS za informiranje (odstopil distribucijske liste naslovnikov vladnih promocijskih publikacij za NATO)

Financerji

OSI New York

Časovni potek projekta

Priprava koncepta, pregled gradiv, redakcija besedila, urejanje idr. februar 2002 - september 2002
Izid in glavnina distribucije: september 2002

Kratka evalvacija

S projektom smo dosegli največji možni učinek. Gre za edino publikacijo, v kateri so pregledno predstavljeni tako argumenti za kot tudi proti vstopu Slovenije v zvezo NATO. Vlada ni ponudila takšnega gradiva mnenjskim voditeljem in državljanom pred referendumskim odločanjem. Polemike, ki so sledile izidu priročnika, so njegovo vsebino le dopolnjevale, dodanih je bilo le nekaj ključnih novih okoliščin. Zato je priročnik v slovenskem prostoru nepreseženo delo. Pomanjkljivosti: nekatera nesoglasja v metodologiji in koordinacije so zavlekla fazo priprave, vendar niso vplivala na kvaliteto končnega izdelka, ki je izšel pravočasno.

Forum Mirovnega inštituta

Koordinator

Roman Kuhar
roman.kuhar@mirovni-institut.si
++ 386 234 77 29

Sodelavci

Raziskovalci in sodelavci Mirovnega inštituta

Namen in cilji

Forum Mirovnega inštituta je nova oblika odpiranja prostora javne debate. Naloga Foruma, ki poteka kontinuirano, je razprava o zamolčanih ali prezrtih perečih političnih, socialnih in kulturnih problemih. Gostje Foruma - vidne osebnosti slovenskega in mednarodnega javnega (strokovnega in političnega) življenja - se opredeljujejo do dilem preteklosti, sedanjosti in prihodnosti in s tem prispevajo k širjenju demokratičnih obzorij v razmerah postsocializma.

Vsebina

Pomen projekta je v tem, da odpira zlasti tista vprašanja, o katerih se ne oziroma se redko javno govori. Pomen je tudi v tem, da gostje Forumov reflektirajo aktualne poteze slovenskega političnega vrha in ne nazadnje v tem, da je k sodelovanju v diskusijah povabljen širša javnost.

Metode

Organizacija vodenih okroglih miz, pri čemer javni prostor odpiramo predvsem za tista mnenja (in tiste ljudi), ki v javnih medijih najpogosteje niso slišala. V debato se vključujejo tudi obiskovalci in obiskovalke Forumov.

Forumi so organizirani v dvoranh Cankarjevega doma: informacije o dogodkih prejema širša javnost prek poštnih in elektronskih list MI, za promocijo vsakega dogodka skrbi tudi Cankarjev dom, tudi z objavo v časopisu Delo in s plakati.

Dogodki

V letu 2002 smo organizirali 3 forume:

Neposredna demokracija - kdaj in zakaj (Marec, 2002), (Nove) etnične manjšine? (Junij, 2002), Romi v Sloveniji (Oktober, 2002).

Za vsebine smo se odločali glede na aktualnost obravnavanega vprašanja. S Forumov so poročali tudi osrednji slovenski mediji, tako tiskani kot elektronski.

Učinki

S Forumi smo uspeli odpreti javno prostor za tiste vidike debat, ki so ob aktualnih temah pogosto izpuščeni. S tem smo te vidike uspeli približati tudi širši javnosti, saj so s Forumov večkrat poročali tudi mediji.

Financerji

OSI New York

Časovni potek projekta po mesecih

Neposredna demokracija - kdaj in zakaj, Marec, 2002

(Nove) etnične manjšine?, Junij, 2002

Romi v Sloveniji, Oktober, 2002

Kratka evalvacija koordinatorja

V letošnjem letu smo pripravili manj Forumov kot v letu pred tem, a kljub temu je Forum postal poznana 'institucija' Mirovnega inštituta, ki dosega svoje cilje in odpira vprašanja, za katere v drugih javnih debatah ponavadi ni prostora.

CENTER ZA SPOL IN POLITIKO

Ženske v lokalni politiki: Slovenija, Madžarska

Vodja projekta

Milica G. Antić
milica.antic-gaber@guest.arnes.si

Sodelavke

Neža Barbara Brečko, asistentka
Valerija Bernik
Jasna Jeram
Irena Selišnik
anketarke in anketarji

Namen in cilji

Namen projekta je bil ugotoviti, kakšne so poti vstopanja žensk v lokalno politiko in delovanja v njej v teh dveh državah, kakšne so uspešne politične kariere žensk v lokalni politiki ter kakšne in katere so učinkovite metode in prakse njihovega delovanja. Na ta način smo poglobili vedenje o ženskah, ki delujejo v lokalni politiki. Z rezultati želimo pomagati tako tistim, ki so že aktivne, kot tudi tistim, ki šele vstopajo vanjo, da bi bile v njej uspešne oziroma učinkovite.

Vsebina

Drugod po svetu velja, da je prisotnost žensk v politiki na lokalnem nivoju veliko višja kot na nacionalni ravni. Za Slovenijo ta ugotovitev ne velja. Na lokalnih volitvah kandidira in je izvoljenih še manj žensk kot na nacionalni oz. državni ravni. Na volitvah leta 1994 je bilo izvoljenih 10,8% svetnic in 5 županj (3,4%), leta 1998 pa 11,8% svetnic in 8 županj (4,2%). Odstotki so se po volitvah 2002 sicer rahlo povečali, a so še vedno izredno nizki: 11 županj od 193 možnih (6 odstotkov) in 417 svetnic od 3211 svetniških mest (13 odstotkov). Obstajajo različni načini kako povečati delež žensk v politiki. Eden od pomembnejših načinov, kako doseči povečanje deleža žensk v politiki je ugotovitev, predstavitev in širjenje uspešnih praks.

Metode

Projekt je bil izpeljan v dveh delih: najprej je bila izpeljana terenska anketa med občinskimi/mestnimi svetnicami in ostalimi političarkami, ki delujejo na lokalni ravni (120), v drugem delu pa so bili izvedeni strukturirani intervjuji z županjami in podžupanjami (15).

Dogodki

Poročilo o raziskavi je bilo predstavljeno na tiskovni konferenci 10. maja 2002. Kratek povzetek je bil objavljen v publikaciji Lokalna samouprava. Načrtujemo pa še izvedbo seminarja za lokalne političarke v mesecu marcu 2003 (skupaj s Friedrich Ebert Stiftung), katerega namen bi bil predstavitev rezultatov raziskovalnega projekta, novosti na področju lokalne samouprave ter delavnica o uspešnih političnih praksah žensk na lokalni ravni.

Rezultati

Načrtujemo objavo nekaj tekstov in če nam bo uspelo pridobiti dodatna sredstva rezultate raziskave objaviti v knjižni obliki, ko bomo dobili poročilo Madžarskega dela projekta.

Učinki

S predstavitvijo rezultatov raziskave ter ugotovitvijo, predstavitvijo in širjenjem uspešnih praks bi vplivali tako na tiste ženske, ki se že poklicno ukvarjajo s politiko, da bi svoje načine delovanja še izpopolnile kot na tiste, ki vanjo šele vstopajo, da bi jim pomagali s posredovanjem konkretnih izkušenj. S predstavitvijo rezultatov širši javnosti pa bi vplivali na politično kulturo in širjenje pojmovanja, da so v politiki lahko med bolj uspešnimi tudi ženske.

Partnerji

Psyma Hungary
Friedrich Ebert Stiftung (pri delavnicah v letu 2003)

Financerji

Open Society Institute Local Government Initiative
Friedrich Ebert Stiftung

Časovni potek projekta po mesecih

1. pisanje analize	januar, februar 2002
2. predstavitev rezultatov	maj 2002
3. objava v zborniku Lokalna samouprava	junij 2002

Kratka evalvacija vodje

Projekt je bil v svojem raziskovalnem delu zaključen v začetku preteklega leta. Žal še vedno nismo dobili rezultatov Madžarskega partnerja, zato primerjalna analiza ni bila možna. Sicer je projekt v glavnem potekal po načrtu. Seminar po zaključku projekta smo nameravali izvesti v jeseni 2002, vendar smo ga zaradi preobremenjenosti tako političark (zaradi lokalnih volitev) kot tudi raziskovalk predstavili na marec 2003.

Profili ženskih revij

Koordinatorica projekta

Majda Hrženjak;
majda.hrzenjak@mirovni-institut.si
++386 31 508 600

Sodelavke

Vlasta Jalušič, iniciatorica
Brankica Petković, urednica zbirke Media Watch
Ksenija H. Vidmar, raziskovalka
Valerija Vendramin, raziskovalka
Zalka Drglin, raziskovalka
Jerca Legan, raziskovalka
Urša Skumavc, raziskovalka.

Namen in cilji

- A) Obrazložiti vplive revialnega tiska na funkcioniranje in pojmovanje spolov v družbi.
- B) Identificirati kritične točke imaginarija množične kulture v proučevanih revijah, ki (re)producirajo kulturno stereotipno, družbeno-politično pasivno in rigidno podobo ženskosti.
- C) Oblikovati profile revij glede na upodabljanje spolov, izbran diskurz in tržno usmerjenost ter njihova primerjava.
- D) Pregledati in primerjati mednarodna priporočila na področju obravnave žensk v medijih z rezultati raziskave in s slovenskimi normativi.

Vsebina

Projekt izhaja iz ugotovitve, da problematika ženskih revij in njihove kulturnoprodukcijske in družbene vloge v Sloveniji doslej še ni bila obravnavana. Ni podrobnejših vsebinskih analiz, interpretacij v navezavi na družbeni kontekst ter specifične ženskih revij v tranzicijskem obdobju. Primerjalna analiza z moškimi revijami pa je še povsem neraziskan aspekt tovrstnih analiz.

Metode

Do sedaj je bilo raziskovanje osredotočeno na sinhrono in tekstualno raven. Kot teoretski okvir, vir konceptov in metodoloških postopkov za obdelavo posameznih vidikov revij so služile zlasti semiologija, teorija diskurza, dekonstrukcija in teoretska psihoanaliza ter specifične tehnike analize vizualnih materialov. V nadaljevanju se nameravamo lotiti tudi diahrono perspektive, mednarodne komparacije, predvsem pa recepcijske analize.

Dogodki

Predstavitev knjige Njena (re)kreacija: ženske revije v Sloveniji v okviru mednarodnega festivala Mesto žensk v Cankarjevem domu in na Filozofski fakulteti; številne recenzije v slovenskih medijih, intervju za zagrebško televizijo.

Rezultati

Knjiga Njena (re)kreacija: ženske revije v Sloveniji.

Učinki

Javna razprava o vsebinah ženskih revij in njihovih učinkih na ženske, zlasti na mlajša dekleta.

Financerji

OSI New York

Časovni potek projekta po mesecih

Delovna srečanja, v živo in po mreži, in izdelava analiz: november 2001 - marec 2002;

Priprava gradiva za publikacijo: april 2002 - junij 2002;

Izid publikacije: september 2002;

Predstavitve: oktober, november 2002.

Kratka evalvacija koordinatorke

Projekt je dosegel ciljno publiko (urednice in zlasti mlade bralke ženskih revij in feministično sceno). Odziv publike je šel v dve skrajnosti: zelo negativen (zlasti urednice ženskih revij) do zelo pozitiven (zlasti študentje družboslovja in humanistike ter feministične teoretičarke in aktivistke). Projekt je potekal po načrtu, kljub temu, da je bilo potrebno večino sodelavk na koncu poiskati izven prvotne raziskovalne skupine. Problem vidim v tem, da je za tovrstne projekte težko dobiti državna sredstva in je zato nadaljevanje projekta (analiza moških revij in primerjava, recepcijska analiza, mednarodna komparacija, diahrona analiza...) vprašljivo.

Sociološka konceptualna analiza družinske politike v Sloveniji z vidika družinskih sprememb

Vodja projekta

Alenka Švab
alenka.svab@mirovni-institut.si
00386 1 234 77 20; 041 48 63 42

Sodelavci

Individualni postdoktorski projekt

Namen in cilji

Identificirati konceptualne pomanjkljivosti družinske politike v luči družinskih sprememb. Na podlagi analize konceptualnih okvirov ter najnovejših trendov družinskih politik v državah članicah EU identificirati relevantne značilnosti, ki jih je možno aplicirati na slovenski kontekst. Oblikovati predloge za konceptualne izboljšave družinske politike.

Vsebina

Konceptualna zastavitev družinske politike ter ukrepi, ki sledijo iz nje, pogosto ne upoštevajo novejših družinskih trendov. Projekt zajema analizo družinskih sprememb na zahodu in v primerjavi z našimi trendi, konceptualno analizo družinske politike (kot izhaja iz Resolucije), izbor študij primerov (primerjava z EU) ter izdelavo predlogov za konceptualne spremembe družinske politike v Sloveniji.

Metode

Študij strokovne (sociološke) literature na temo družinskih sprememb, vsebinska analiza zbrane dokumentacije, analiza statističnih in demografskih podatkov, polstrukturirani intervjuji s ključnimi akterji (oblikovalci družinske politike), konceptualna primerjalna analiza družinskih politik držav članic EU (najboljše prakse za posamezna področja).

Rezultati

Vmesni rezultati: analiza o sodobnih družinskih trendih in družinskih politikah pri nas in posameznih državah EU.

Financerji

Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport

Časovni potek projekta po mesecih

1. zbiranje strokovne dokumentacije april 2002 - julij 2002
2. analiza družinskih trendov in družinskih politik v državah EU in Sloveniji - avgust 2002 - december 2002

Kratka evalvacija

Postdoktorski projekt je še v teku (8 mesecev od 24-ih), v tem obdobju je tekel po načrtih - opravljeno je bilo zbiranje dokumentacije, študij ter priprava analiza stanja na področju družinskih trendov in družinskih politik v državah EU in Sloveniji. V tem kontekstu lahko potek projekta ocenimo kot uspešnega, konkretni rezultati (predlogi spremembe družinske politike, publikacije, javni odzivi itd.) pa bodo znani po zaključku projekta.

Družinski in socialni konteksti življenja istospolno usmerjenih v Sloveniji ter predlogi usmeritev politike za istospolno usmerjene

Vodja projekta

Alenka Švab
alenka.svab@mirovni-institut.si
00386 1 234 77 20; 041 48 63 42

Sodelavci

Roman Kuhar, raziskovalec

Namen in cilji

Raziskati socialni položaj, družinske in socialne kontekste, v katerih živijo istospolno usmerjeni v Sloveniji (življenjski stili, partnerska in družinska razmerja, formalne mreže z različnimi institucijami v družbi) ter identificirati probleme, s katerimi se srečujejo zaradi spolne usmerjenosti. Na tej podlagi bomo oblikovali predloge usmeritev politike za istospolno usmerjene.

Vsebina

Istospolno usmerjeni so v Sloveniji diskriminirana socialna manjšina. Ob tem zaznavamo odsotnost sistemske politike, ki bi jo pravno ščitila. Raziskava bo pokazala značilnosti, družinske in socialne kontekste življenja istospolno usmerjenih in opozorila na probleme istospolno usmerjenih v večinski heteroseksualni družbi. Oblikovali bomo tudi predloge usmeritev politike za istospolno usmerjene.

Metode

Anketiranje in statistična obdelava podatkov (SPSS)
Globinski intervjuji
Študiji primerov
Študij relevantne strokovne literature

Dogodki (načrtovani po zaključku projekta)

Javna predstavitev rezultatov, mednarodna delavnica (prikaz dobrih praks v EU ter diseminacija rezultatov v druge države).

Rezultati

Predvideni (raziskava je v teku)
raziskovalno poročilo, znanstveni članki, knjiga

Učinki

Predvideni: vpliv na oblikovanje sistemske politike za istospolno usmerjene

Financerji

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve
Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport

Časovni potek projekta po mesecih

1. zbiranje in študij strokovne literature (oktober 2002 - december 2002)
2. priprava ankete (december 2002)

Kratka evalvacija

Projekt se je v oktobru 2002 šele pričel; poteka po načrtovanih fazah brez posebnosti. Trenutno oblikujemo vprašalnik za empirični (kvantitativni) del raziskave, s katerim bomo dobili osnovne podatke o istospolno usmerjenih pri nas. V tej fazi lahko izvajanje projekta ocenimo kot uspešnega.

Državljanstvo in etika skrbi

Vodja projekta

Alenka Švab
alenka.svab@mirovni-institut.si
00386 1 234 77 20; 041 48 63 42

Sodelavci

Selma Sevenhuijsen, konzultantka
Selma Sevenhuijsen, Majda Pahor, Vesna Leskošek, Ružica Boškić, prevajalka Polona Mesec
(sodelavke pri knjigi)

Namen in cilji

Namen projekta je bil v letu 2002 skozi različne dejavnosti (delavnice, publikacije, okrogle mize, predavanja) predstaviti in razpravljati o temeljih in konceptih etike skrbi, razpravljati o možnostih uporabe teh konceptov v razpravah o državljanstvu in socialni politiki, seznaniti strokovnjake pri nas (in v letu 2003 nadaljevati delo na mednarodni ravni v krogu t.i. "accession countries") o "policy" analizi s perspektive etike skrbi.

Dolgoročen namen projekta je razširiti krog sodelujočih na sodelavce iz "accession countries".

Vsebina

Delavnica je bila organizirana v dveh tematskih sklopih. V prvem je Selma Sevenhuijsen predstavila osnovne koncepte perspektive etike skrbi, v drugem delu pa je predstavila metodo Trace, ki jo je razvila za analizo policy dokumentov, ki se ukvarjajo s skrbjo. Njena teza je, da je v javnih politikah potreba in tudi možnost za razmišljanje o skrbi na inovativne načine. Metodo sestavljajo posamezni koraki, ki kritično sledijo normativne nastavke v policy besedilih.

Zbornik tekstov sestavljajo posamezne analize policy dokumentov s perspektive etike skrbi z različnih področij (zdravstvo, socialna, družinska in stanovanjska politika).

Kot nadaljevanje zastavljenega projekta in razširitev na mednarodno področje so v zadnjih mesecih leta 2002 potekale priprave na mednarodno delavnico o etiki skrbi v socialni politiki za udeležence iz "accession countries".

Metode

Študij strokovne literature, dokumentacije, konceptualna primerjalna analiza različnih politik (zbornik); izvedba delavnice o državljanstvu in etiki skrbi (teoretična predstavitev perspektive in praktična aplikacija perspektive skozi t.i. Trace metodo za "policy" analizo).

Dogodki

15.-16.5 2002: delavnica "Citizenship and the ethics of care", ki jo je vodila prof. Selma Sevenhuijsen, Univerza v Utrechtu (namenjena ekspertom z različnih področij v Sloveniji, ki se ukvarjajo z etiko skrbi oz. različnimi aspekti skrbi v praksi (socialna politika, družinska politika, zdravstvo itd.);

16.5. 2002: javno predavanje prof. Selme Sevenhuijsen (Cankarjev dom, v organizaciji Mirovnega inštituta) z naslovom "A third way? Moralities, ethics and families: An approach through the ethic of care";

Priprava tekstov za zbornik o etiki skrbi v Sloveniji - zbirka tekstov oz. policy analiz s perspektive etike skrbi z namenom predstaviti metodo pri nas ter spodbuditi tovrstne policy analize na različnih področjih.

Priprave na 2. delavnico v januarju 2003.

Rezultati

Delavnica

Javno predavanje

Zbornik tekstov

Priprava širšega mednarodnega projekta (skupaj s Centrom Vzhod vzhod)

Učinki

Seznanitev ekspertov z različnih področij, ki se ukvarjajo z etiko skrbi oz. z različnimi aspekti praktične aplikacije etike skrbi. Projekt se kot 'follow up' nadaljuje v letu 2003 na mednarodni ravni.

Partnerji

Selma Sevenhuijsen; University of Utrecht, konzultantka

Financerji

OSI New York

Časovni potek projekta po mesecih

Jan. - april 2002: priprave in organizacija delavnice

15. - 16. 5. 2002: delavnica

16. 5. 2002: javno predavanje prof. Selme Sevenhuijsen

junij - dec. 2002: organizacija in priprava zbornika, pisanje tekstov za zbornik, prevajanje, lektura; (objava zbornika se prenese v leto 2003 (maj)

Okt. 2002- prijava 'follow-up' projekta na East-east program

Okt. - dec. 2002 - organizacija 2. mednarodne delavnice z naslovom 'The Use of the Ethics of Care in Social Policy' (vodila jo je prof. Selma Sevenhuijsen od 14.-15. januarja 2003 v Ljubljani) za udeležence - eksperte iz "accession countries".

Kratka evalvacija

Projekt je v letu 2002 dosegel svoje namene in je tekel po načrtih; projekt se nadaljuje (kot follow up) v letu 2003 na mednarodni ravni in se osredotoča na praktične aplikacije perspektive etike skrbi na področju socialne politike (predvsem revščine in socialne izključenosti). Ocenimo ga lahko kot zelo uspešnega, saj je poleg realizacije dogodkov po načrtih v letih 2002, doživel tudi svoje nadaljevanje na mednarodni ravni, kjer smo vzpostavili mrežo sodelavcev - ekspertov iz držav pristopnic k EU.

Prispevek žensk k oblikovanju javnega prostora pred drugo svetovno vojno v Ljubljani

Vodja projekta

Vesna Leskošek
vesna.leskosek@guest.arnes.si
++386 1 540 75 79

Sodelavci

Individualni projekt

Namen in cilji

Namen raziskave je obujanje preteklosti, da bi bolj razumeli sedanost in hkrati obudili spomine na manjkajoči in spregledan del zgodovine mesta. Uporabniki projekta so: Mestni muzej, Mestni arhiv, Mestni svet, Urad županje, Oddelek MU MOL za šolstvo in za kulturo, nevladne organizacije, izobraževalne inštitucije, družboslovci, predvsem zgodovinarji, sociologi, antropologi ter vsi, ki oblikujejo spomin na preteklost mesta in tako vplivajo na kreiranje njegove podobe in življenja v sedanosti.

Vsebina

Gre za pregled javnega delovanja žensk. Pregled zajema delovanje društev, neformalnih skupin in skupin pritiska v Ljubljani. Pomembno je popisati ženske prostore, izdelati zemljevid dejavnosti in prostorov, popisati javna zborovanja, proteste in shode, ter popisati lastnino javnih prostorov in zgradb, ki so jo ženske imele za svoje javno delovanje.

Dogodki (načrtovani po zaključku projekta)

Posebni dogodki niso predvideni, načrt raziskave pa zajema predvsem arhivsko delo.

Financerji

Mestna občina Ljubljana (MOL) - Oddelek za kulturo in raziskovalno dejavnost.

Rezultati

Vmesno poročilo MOL.

Časovni potek projekta po mesecih

Maj, junij, julij in avgust - Zgodovinski arhiv Ljubljana, ki je najpomembnejše mesto raziskovanja: Splošno slovensko žensko društvo, Jugoslovanska ženska zveza, Kolo Jugoslovanskih sester, osebna mapa Franje Tavčar, volitve v Ljubljani, protesti, shodi, zgodovina Mladike, stavbe in druge posesti v ženski lasti ter drugi dostopni fondi, ki jih je potrebno še odkriti.

September, oktober - NUK: Osebna mapa Erna Muser in ostalo gradivo, predvsem predvojne publikacije, časopisi in revije.

November - pisanje faznega poročila.

Kratka evalvacija

Raziskava poteka po načrtu. Ker je bilo financiranje skrčeno na 200 raziskovalnih ur, je mogoče opraviti le del zastavljenih nalog. Večina dela je bila že opravljena, v faznem poročilu financerju.

Medijska konstrukcija homoseksualnosti

Vodja projekta

Roman Kuhar
roman.kuhar@mirovni-institut.si
++ 386 234 77 29

Sodelavci

Individualni magistrski projekt

Namen in cilji

Cilj magistrskega projekta je bila definicija diskurzivnih pozicij (Foucault), ki so jih tiskani mediji s svojim diskurzom ustvarjali v tridesetletnem obdobju (od 1970 do 2000). Osnovni cilj projekta je tako oris in analiza medijskih reprezentacijskih vzorcev v prikazovanju homoseksualnosti v slovenskem dnevnem časopisju in revijah.

Vsebina

Raziskava izhaja iz ugotovitev sodobnih medijskih študij, ki medijem pripisujejo pomembno vlogo na družbenem polju ideoloških spopadov za pomenom. Empirični del raziskave, ki se navezuje na slovenski prostor, je tako postavljen v širši okvir (kontekst) diskurzov o homoseksualnosti v zgodovini (ki so na nek način dediščina današnjih diskurzivnih pozicij gejev in lezbijk v družbi) in še posebej v kontekst slovenskega gejevskega in lezbičnega gibanja ter sploh diskurza o tem vprašanju od začetka prejšnjega stoletja naprej.

Metode

Kritična diskurzivna analiza (po Faircloughu) 644-ih časopisnih in revialnih člankov
Analiza vsebine
Klasična statistična analiza gradiva (SPSS)

Dogodki

Predstavitev rezultatov raziskave na več mednarodnih konferencah:
- American Association for Advancement of Slavic Studies, Pittsburgh, November 2002 (sekcija: Homosexualities in Former Yugoslavia)
- Mednarodna konferenca Socializem in socialna zgodovina, December 2002, Fakulteta za družbene vede
Medijsko poročanje:
- intervju v Sobotni prilogi
- intervju za Studio City

Rezultati

V letu 2003 bodo rezultati izšli v knjižni obliki v zbirki Media Watch.

Financerji

Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport.

Časovni potek projekta po mesecih

Študij relevantne literature in zbiranje podatkov: 2001

Študijski obisk, CEU, Budimpešta, januar 2002

Pisanje naloge/analiza rezultatov, januar 2002 - marec 2002

Kratka evalvacija

Raziskava je pomemben prispevek k medijskim študijam v Sloveniji, pa tudi k razvijajočim se gejevskim in lezbičnim študijam. Časovni okvir sicer ni dopuščal razširitev in poglobitev teme, vendar so rezultati raziskave pokazali pomemben vidik odnosa slovenske javnosti do homoseksualnosti (in medijske konstrukcije le tega), ki je bil viden tako v primeru Sester, v še večji meri pa ga bo verjetno možno dokumentirati v času sprejemanja zakonodaje o registriranem partnerstvu (predvidoma jeseni 2003).

CENTER ZA PROUČEVANJE NASILJA IN REŠEVANJE KONFLIKTOV

Jesenska šola REKOS

Koordinatorica projekta

Mojca Sušnik
mojca.sušnik@mirovni-institut.si
++386 1 234 77 20

Sodelavci

Vlasta Jalušič, Žarko Puhovski, Tonči Kuzmanić, Simona Zavratnik, Zoran Kanduč, Hania Fedorowicz
Franci Jazbec, Elizabeta Kirn, Ernesta Koprivc, Kristina Ober, Meta Privšek, Ksenija Šabec, Katarina Višnar + drugi.

Namen in cilji

Izvedba izobraževalnega programa za novo pridobljene sodelavce in sodelavke.

Vsebina

Jesenska šola REKOS je sestavljena iz dveh delov: teoretski del vsebuje študij literature, predavanja, debate o prebranih teoretičnih tekstih, medtem ko praktični del vsebuje delavnico. Tematsko je program razdeljen v tri sklope: kaj je konflikt, reševanje konfliktov, mirovne študije, človekove pravice, demokracija in konflikt, primer nekdanje Jugoslavije.

Metode

Pri izvedbi programa smo imeli pet predavanj, štiri srečanja za analizo prebranih (s strani posameznih predavateljev predlaganih) teoretskih tekstov, eno izobraževalno delavnico o metodi reševanja konfliktov - mediaciji in ogled (do konca leta 2002) enega filma ("Vzhod je vzhodno") ter sledečo diskusijo. V letu 2003 si bomo ogledali še pet filmov ("Do you remember revolution?", "Smrt Jugoslavije" I., II. in III. del ter "Srebrenica").

Dogodki

Predavanja, analiza predhodno prebranih tekstov, delavnica, ogled in diskusija po ogledu posameznega filma. Vsi omenjeni dogodki so bili namenjeni novim potencialnim sodelavcem in sodelavkam REKOSa, kljub temu pa so se nam ob posameznem dogodku pridružili tudi drugi.

Rezultati

Jesenska šola REKOS je bila izvedena uspešno, vendar konkretnih rezultatov (kot so različni članki, knjige, brošure ipd.) skupina ni proizvedla. Več tovrstnega dela pričakujemo v prihodnjem letu. V začetku leta 2003 se bo izobraževalni program "Jesenska šola REKOS" zaključil in redni udeleženci in udeleženke bodo prejeli/-e certifikat Mirovnega inštituta.

Učinki

Neposrednih učinkov na širšo javnost z izobraževalnim programom nismo imeli, vsi učinki na uporabnike pa se bodo pokazali v prihodnjih mesecih/letih.

Partnerji (delavnica - mediacija)

Društvo za nenasilno komunikacijo, Ljubljana, Slovenija
SOS telefon - za ženske in otroke, žrtve nasilja, Ljubljana, Slovenija

Financerji

OSI New York

Časovni potek projekta po mesecih

Predavanje: Vlasta Jalušič "Nasilje-konflikti", 25.09.2002
Predavanje: Tonči Kuzmanić "Konflikti- nekoč in danes", 01.10.2002
Predavanje: Žarko Puhovski "Transformacija konfliktov", 09.10.2002
Predavanje: Simona Zavratnik Zimic "Migracije-meje-konflikti", 15.10.2002
Predavanje: Zoran Kanduč "Kazensko pravo kot mehanizem regulacije konfliktov", 23.10.2002
Analiza prebranih tekstov (vseskozi)
Delavnica: 18.-20.10.2002 "Reševanje konfliktov v skupnosti - mediacija" (voditeljici: Hania Fedorowicz in Mojca Sušnik)

Kratka evalvacija koordinatorke

Izobraževalni program Jesenska šola REKOSa je bil izveden zelo uspešno. Pričakovano se je skupina potencialnih novih sodelavcev in sodelavk zreducirala iz začetnega števila interesentov več kot 20 na 8 rednih obiskovalcev in obiskovalk ter nekaj občasnih sodelujočih. Skupina še potrebuje mentorstvo, vendar kljub temu mislim, da je bilo dovolj aktivnosti za oris, s katerimi področji, tematikami, tehnikami se reševanje konfliktov sooča in tako bi lahko skupina razmišljala o oblikovanju projekta/načrta dela.

Evalvacija projekta

Pisne evalvacije samih uporabnikov so pokazale dokaj visoko oceno šole in predavateljev. Evalvacije so bile izdelane na podlagi evalvacije posameznega predavatelja in (so)voditeljic delavnice. Pri posameznem dogodku so udeleženci ocenjevali: vsebino, strukturo, izbor predavatelja in relevantnost teme za posameznega udeleženca.

Reševanje konfliktov v skupnosti

Vodja projekta

Andreja Čufer
andreja.cufer@ljubljana.si
++386 31 325 571

Sodelavci

Barbara Čufer (začetek leta)
Mojca Sušnik, koordinatorica
Franci Jazbec, Elizabeta Kirn, Ernesta Koprivc, Kristina Ober, Meta Privšek, Ksenija Šabec, Katarina Višnar idr.

Namen in cilji

Letošnji namen skupine je bila okrepitev ekipe z novimi sodelavci in sodelavkami, hkrati pa je bil eden glavnih ciljev priprava izobraževalnega programa za omenjeno ciljno skupino. Poleg tega so nekatere članice (Kristina Ober, Katarina Višnar in Mojca Sušnik) sodelovale na mednarodni poletni šoli Friedensbüro Salzburg in Kulturkontakt Austria - Central European Summer School for Conflict Resolution (CESS-CR): training program for "Community-based Conflict Resolution (CBCR)", Beginners and Advanced group (Salzburg, Austria, 25.08.-01.09.2002).

Vsebina

Učenje tehnik reševanja konfliktov in pridobivanje teoretskega znanja s tega področja v širšem (družbeno-političnem) kontekstu.

Metode

Seminarji, delavnice, predavanja ipd.

Dogodki

Za širšo javnost dogodkov v tem letu nismo organizirali.

Učinki

Vzpostavitev kontaktov, treningi.

Partnerji (domači in tuji)

Umanotera, Ljubljana, Slovenija
Pravno-informacijski center, Ljubljana, Slovenija
Društvo za nenasilno komunikacijo, Ljubljana, Slovenija
SOS telefon - za ženske in otroke, žrtve nasilja, Ljubljana, Slovenija
Center za pomoč mladim, Ljubljana, Slovenija
Nansen Dialogue Center, Sarajevo, BiH
Balkansko udruženje mladih (BUM), Beograd, ZRJ
Mali korak, Zagreb, Hrvaška
Friedensbüro, Salzburg, Austria (Hania Fedorowicz)

Financerji

OSI New York
Program Vzhod-Vzhod

Časovni potek projekta po mesecih

V maju 2002 sta se dve članici Rekosa (Barbara Čufer in Andreja Čufer) udeležili mednarodne delavnice T4T na Jahorini (follow-up sodelovanja z Nansen Dialogue Centrom iz Sarajeva, BUM iz Beograda, Malega koraka iz Zagreba ter PICa, Umanotere in DNKja iz Ljubljane). V maju je Andreja Čufer vodila delavnico v sodelovanju s Centrom za pomoč mladim. Mojca Sušnik je bila (so)voditeljica dveh delavnic v okvir mednarodnih seminarjev, ki jih je organiziral Mirovni inštitut (22.-24.11.2002: "Contemporary Citizenship: The Politics of Exclusion and Inclusion" in 27.-30.6.2002: "Gender, Identity and Conflict in the War and Post-War Societies in the Former Yugoslavia") ter delavnice (18.-20.10.2002) "Reševanje konfliktov v skupnosti - Mediacija". Slednja je bila namenjena prav novim članom in članicam REKOSa. K sodelovanju smo povabili še druge zainteresirane iz Mirovnega inštituta, DNK-ja in SOS telefona.

Kratka evalvacija

Skupina REKOS je sicer sodelovala v več aktivnostih MI, a je bila v sestavi prejšnje ekipe precej neuspešna. V začetku leta je skupino zapustila Barbara Čufer. V smislu pridobivanja finančnih sredstev ali izoblikovanja novega programa in načrta dela je bila skupina neaktivna, prav tako v smislu organiziranja javnih dogodkov ali izdajanja publikacij. Potrebno je graditi na novi zasedbi skupine in okrečiti njeno delovanje. Javni odziv v luči napisanega ni mogel biti ne pozitiven ne negativen. Večjih rezultatov oz. javnih učinkov v preteklem letu ni bilo. Projekt skupine REKOS je hkrati edini projekt znotraj Centra za študije nasilja in reševanje konfliktov pri Mirovnem inštitutu in ker le-ta (še) ni dovolj aktiven v širšem kontekstu, bi bilo morda smiselno, da se omenjeni center ukine oz. pridruži k enem že obstoječih centrov (morda: Center za civilno družbo ali Center za sodobne politične študije) ter dopolnilno deluje znotraj njega.

CENTER ZA KULTURNO POLITIKO

V letu 2002 smo nadaljevali z izvajanjem dveh novih ciljno-raziskovalnih projektov ("Kulturna vzgoja skozi otroško literaturo" in "Bralne kulture v novih razmerah založniške produkcije: empirične ugotovitve, analiza položaja in predlogi za razvoj založniške politike RS"). V okviru ciklusa "Pogovori o kulturni politiki" smo bili soorganizatorji treh simpozijev (o mobilnosti kulturnih akterjev v jugovzhodni Evropi, o kulturni politiki RS v odnosu do kulturnih NVO in kulturoloških vidikih migracijskih politik). V okviru programa raziskovalnih štipendij je Maja Breznik pripravila primerjalno analizo kulturnih politik nekaterih evropskih držav in Slovenije, ki jo bomo publicirali v letu 2003. Odzvali smo se na vabilo Agencije RS za regionalni razvoj in pripravili priporočila za boljšo vključenost področja kulture v Državni razvojni program. Mednarodni policy projekt "Prog Up: Future Culture Europe", v katerem smo bili predvideni kot partnerska organizacija iz Slovenije, žel ni pridobil finančnih sredstev na razpisu Evropske komisije.

Pogovori o kulturni politiki

Vodja projekta

Aldo Milohnič
aldo.milohnic@mirovni-institut.si
++386 1 234 77 20

Sodelavci

Bratko Bibič, Nevenka Koprivšek (Zavod Bunker), Emil Hrvatini (Maska in Asociacija), Bettina Knaup (Mesto žensk)

Namen in cilji

Namen tega projekta je definirati in jasno artikulirati najbolj pereče probleme povezane s področjem kulturne politike, na ta način vzpodbuditi javno debato in tako odpreti polje za različne "intervencije" zainteresirane javnosti.

Vsebina

V letu 2002 je bil poudarek na temah kot so prebežniki, posledice globalizacije, zapiranje EU za kulturne akterje iz jugovzhodne Evrope, kulturna politika RS in njen odnos do NVO in samostojnih ustvarjalcev na področju kulture.

Metode

Spodbujanje konceptualne razprave s partnerji iz drugih NVO ter skupna organizacija javnih dogodkov - simpozijev, razprav in predavanj.

Dogodki

"Balkan Express" - delavnica z mednarodno udeležbo na temo mobilnosti kulturnih akterjev s področja jugovzhodne Evrope. Nosilec projekta je bil Zavod Bunker (9. do 11. aprila v Moderni galeriji in v Menzi na Metelkovi, 32 udeležencev iz dvanajstih držav - Belgija, Bolgarija, Hrvaška, Francija, Nemčija, Grčija, Makedonija, Norveška, Portugalska, Romunija, Slovenija in ZR Jugoslavija).

"Margina, niša ali mainstream?" - simpozij o kulturni politiki v Sloveniji in odnosu do NVO in samostojnih ustvarjalcev s področja kulture in umetnosti (v sodelovanju z neformalnim združenjem kulturnih NVO, "Asociacija", predvsem pa z Emilom Hrvatonom - Zavod Maska in Nevenko Koprivšek - Zavod Bunker). Simpozij je potekal v Cankarjevem domu 23. in 24. septembra pred številnim občinstvom. Na simpoziju so govorili kulturologi, filozofi, sociologi kulture in izvedenci za kulturno politiko iz Avstrije, Nemčije, Slovenije in Velike Britanije.

"Mesto žensk - evropski vrh" - simpozij na temo schengenske Evrope, zapiranja mej za prebežnike in odnosa do "drugačnih", marginaliziranih skupin (v partnerstvu z društvom Mesto žensk, 13. oktobra v Cankarjevem domu) s predavateljicami iz Hrvaške, Nizozemske, Slovenije, Velike Britanije, ZDA in ZR Jugoslavije.

Rezultati

Dogodki so bili medijsko odmevni, zlasti zadnja dva, za katera sta bila izdelana tudi magnetograma. Prispevke s simpozija "Margina, niša ali mainstream?" bomo najbrž tudi publicirali (v dogovoru s partnerskimi organizacijami) v letu 2003.

Učinki

Osvetlitev civilnodružbenih tem skozi razprave, ki so bile dobro obiskane. Vpliv na ciljne javnosti in mnenjske voditelje. Krepitev sodelovanja s partnerskimi organizacijami in v primeru simpozija "Margina, niša..." tudi krepitev asociacije NVO na področju kulture.

Partnerji

Asociacija NVO in samostojnih ustvarjalcev s področja kulture in umetnosti, Zavod Bunker, Zavod Maska, Društvo Mesto žensk

Kratka evalvacija

Javni dogodki, ki smo jih organizirali v okviru projekta "Pogovori o kulturni politiki", so bistveno prispevali k podobi MI kot inštituta, ki se je že in se bo v prihodnje še bolj intenzivno ukvarjal tudi z vprašanji kulturne politike. S temi dogodki smo namreč dosegli občinstvo, ki ga z raziskovalnimi projekti prav gotovo ne moremo. Posebna vrednost projekta je krepitev sodelovanja z vidnejšimi NVO s področja kulture, kakor tudi z Asociacijo, katere član je tudi Mirovni inštitut.

Bralne kulture v novih razmerah založniške produkcije: empirične ugotovitve, analiza položaja in predlogi za razvoj založniške politike RS

Vodja projekta

Aldo Milohnič
aldo.milohnic@mirovni-institut.si
++386 1 234 77 20

Sodelavci

Maja Breznik, Janez Jug, Silva Novljan, Jasna Babič (admin. sodelavka)

Namen in cilji

Raziskovalna skupina bo z empiričnimi ugotovitvami poskušala pokazati, v kolikšni meri založništvo, ki uravnava svoje programe po tržnih merilih, zadovoljuje potrebo po knjigi kot "nacionalnem blagu". Vzporedno poteka analiza, kako uspešno zapolnjujejo vrzeli neprofitni in subvencionirani založniški programi. Nazadnje pa bomo te ugotovitve primerjali z načini distribucije in branostjo, pri čemer nas bo zanimal zlasti odkup in branost v splošno-izobraževalnih knjižnicah.

Vsebina

V desetih letih razločevanja profitnega založniškega programa od neprofitnega so se oblikovale programske strategije založb, zato raziskovalna skupina proučuje bralne kulture, ki jih gojijo tako ene kot druge založbe. Potrebno je namreč ugotoviti, na eni strani, v kolikšni meri založniški trg samodejno skrbi za knjigo kot "nacionalno blago", se pravi kot sredstvo opismenjevanja in izobraževanja, na drugi strani pa je potrebno morebitne vrzeli primerjati z analizo bralnih kultur, ki jih podpirajo subvencionirani programi.

Metode

Empirične metode (urejanje podatkovnih baz na podlagi izpisov podatkov iz knjižničnega programa COBISS, anketno zbiranje podatkov neposredno od založb ter medsebojne primerjave), kvalitativne metode (študij referenčne literature), policy analiza.

Dogodki

Ker raziskava še ni zaključena, dogodkov še ni bilo. Po zaključku raziskave bomo v dogovoru z naročnikom pripravili ustrezno predstavitev rezultatov.

Rezultati

Raziskava še ni končana, zato izsledki še niso bili publicirani. V času poteka raziskave pa so sodelavke in sodelavec objavili nekaj člankov, ki se nanašajo na tematiko tega raziskovalnega projekta.

Učinki

O učinkih bomo lahko poročali po zaključku raziskave. Vsekakor pričakujemo, da bodo izsledki tega raziskovalnega projekta vplivali na prihodnje odločitve oblikovalcev založniške politike v Sloveniji, predvsem pa naročnika, to je Ministrstva za kulturo.

Partnerji

Matične organizacije sodelavcev na projektu, IZUM

Financerji

Ministrstvo za znanost, šolstvo in šport, Ministrstvo za kulturo

Časovni potek

V letu 2002 je bil poudarek na zbiranju potrebnih empiričnih podatkov. Tako so bile izdelane podatkovne baze na podlagi evidenc iz knjižničnega programa COBISS, ki so jih izdelali na inštitutu IZUM. Podatke je raziskovalna skupina uredila v obliko, ki omogoča interpretacijo. Hkrati s tem je potekalo delo na zbiranju podatkov neposredno od založb, ki so bile pripravljene sodelovati v raziskavi. Do junija 2003, ko se bo projekt zaključil, bodo pripravljene analize, iz katerih bodo izhajala priporočila naročniku glede prihodnjega oblikovanja založniške politike, predvsem v smislu podpore kakovostnim založniškim programom.

Kratka evalvacija

Projekt bo evalviran po zaključku, to je v letnem poročilu za leto 2003.

Kulturna vzgoja

Vodja projekta

Majda Hrzenjak
majda.hrzenjak@guest.arnes.si
++386 31 508 600

Sodelavka

Valerija Vendramin
Pedagoški inštitut, raziskovalka

Namen in cilji

Cilj projekta je dati obliko in vsebino potrebam Ministrstva za kulturo pri promociji in vpeljavi kulturne vzgoje v slovenski izobraževalni sistem. Prvi del projekta je namenjen oblikovanju kulturne vzgoje v vrtcih.

Vsebina

O kulturni vzgoji se v Sloveniji do sedaj ni govorilo, zato je prvi korak definiranje vsebine kulturne vzgoje in opredelitev njenih odnosov s sorodnimi področji (državljska, umetnostna, medkulturna... vzgoja) in predstavitev skandinavskih (Norveška, Švedska, Finska) politik, institucij in primerov kulturne vzgoje.

Metode

Konceptualna analiza, analiza politik in primeri dobre prakse.

Dogodki

Osemdnevni obisk relevantnih švedskih institucij (švedski inštitut za otroško literaturo, svet za kulturo, agencija za izobraževanje), predstavitev projekta na okrogli mizi o knjižni vzgoji v predšolskem obdobju.

Rezultati

Poglavje o multikulturalizmu v zborniku o knjižni vzgoji v predšolskem obdobju (Urad za šolstvo, Urad za mladino), članek v Šolskih razgledih.

Učinki

Takojšnja implementacija sprotih rezultatov v predavanjih vzgojiteljicam v vrtcih v okviru izobraževalnega modula Zavoda RS za šolstvo.

Partnerji

Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport,
Pedagoški inštitut.

Financerji

Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, OSI New York

Časovni potek

Zbiranje literature: November 2001 - Februar 2002;

Zbiranje in pregled relevantnih dokumentov, raziskav, projektov, on-line raziskava, študijski obisk Švedske, kontaktiranje z ustreznimi slovenskimi ustanovami: Marec 2002 - Junij 2002;

Konceptualna analiza, analiza dokumentov, politik in primerov: September 2002 - Januar 2003.

Kratka evalvacija

Projekt je bil težaven za izvajanje zaradi pomanjkanja relevantne literature, primerov, dokumentov. Področje je zelo široko in na njem vlada precejšnja konceptualna zmeda. Sodelovanje s Pedagoškim inštitutom je bilo v tem smislu koristno. Delo na projektu je potekalo v tesnem stiku z Ministrstvom za kulturo, ki je sproti komentiralo rezultate in izražalo svoje želje. Taka komunikacija z naročnikom projekta se je izkazala za zelo dobrodošlo. Kljub omenjenim težavam smo izdelali konceptualno analizo, analizo politik nekaterih skandinavskih dežel na tem področju in njihovih praktičnih izkušenj in bomo v naslednjih mesecih izdelali zaključno poročilo. Želimo si nadaljevanje projekta, torej nadaljevanje razvijanja oblik in vsebin kulturne vzgoje na področju osnovnega šolstva.

Projektno področje 1: Razvoj nevladnega sektorja

V letu 2002 osredotočili predvsem na zaključek projekta "Omreženje Metelkove" in izdajanje knjig v zbirki Politike, ki vsebinsko pokriva heterogene civilnodružbene vsebine, formalno pa publicira izsledke raziskovalnih projektov, ki so (večinoma) potekali pri Mirovnem inštitutu (MI). Nadaljevali smo sodelovanje s Centrom nevladnih organizacij Slovenije (CNVOS), npr. pri pripravi analize prvega poročila o izvajanju nacionalnega programa boja proti revščini in socialni izključenosti, kakor tudi pri koncipiranju resolucije o NVO oz. tematik, ki so bile potem obravnavane na 1. forumu NVO (oktober). Aktivno smo se udeležili tudi posveta v državnem svetu (marec) o sodelovanju NVO pri oblikovanju nacionalnih strategij in programov.

Omreženje Metelkove

Vodja projekta

Aldo Milohnič
aldo.milohnic@mirovni-institut.si
++386 1 234 77 20

Sodelavci

Tomaž Trplan, koordinator projekta, Jernej Horvat, tehnični sodelavec

Namen

Namen projekta je zagotoviti zmožljiv dostop do računalniških omrežij za uporabnike Metelkove 6, kjer domuje okoli 20 nevladnih organizacij s področja znanstvenoraziskovalnega dela, okoljevarstvenišva, kulture in umetnosti, prostovoljnega dela, itd. Istočasno projekt dolgoročno omogoča navezavo na t.i. severni in južni del Metelkove, torej tako organizacij t.i. neinstitucionalne kulture kot kulturnih institucij nacionalnega pomena, kar je sledilo tudi iz dogovora z Ministrstvom za kulturo.

Vsebina

Gre za nadaljevanje projekta iz leta 2001. Po tem, ko smo v letu 2001 po potrditvi interesa s strani uporabnikov stavbe za projekt dobili sredstva Ministrstva za informacijsko družbo in poskrbeli za napeljavo optičnega voda do stavbe, smo v letu 2002 nadaljevali s položitvijo kablov po celotni stavbi ter nakupom tehnične opreme. Kabli so razvejeni do vseh uporabnikov, pri tem pa smo upoštevali njihove želje pri izbiri mikrolokacij za namestitev vtičnic. Nabavljena je tudi tehnična oprema, čeprav še ni bila nameščena. Pridobili smo podporo Ministrstva za kulturo.

Metode

Uporabniki stavbe so bili redno informirani o razvoju projekta, organizirali smo tudi nekaj sestankov. Pogovori na Ministrstvu za kulturo in SPL. Izvedbena dela.

Dogodki

Napeljava kablov po stavbi, nakup tehnične opreme.

Rezultati

Uspešno je izpeljana druga faza projekta - razvod kablov po stavbi ter nakup tehnične opreme.

Partnerji

ARNES

Uporabniki

Vsi uporabniki stavbe Metelkova 6.

Financerji

Ministrstvo za informacijsko družbo, Ministrstvo za kulturo, OSI-New York

Časovni potek

Pogovori z uporabniki stavbe, Ministrstvom za kulturo in SPL: čez leto. Kabliranje - november.
Nakup opreme - november, december.

Kratka evalvacija

Projekt Omreženja Metelkove se počasi zaključuje, saj je na vrsti samo še tretja faza, dejanski priklop uporabnikov. Kljub temu pa se projekt razvija prepočasi, saj je od zasnove projekta minilo že skoraj dve leti, kar je na področju informacijskih tehnologij izjemno dolga doba. Dinamiko izvedbe projekta je v veliki meri narekovalo zbiranje sredstev in čakanje na razpise oz. odgovore resornih ministrstev.

Zbirka Politike

Vodja projekta

Aldo Milohnič
aldo.milohnic@mirovni-institut.si
++386 1 234 77 20

Sodelavci

Avtorji in avtorice besedil (Bratko Bibič, Metej Kovačič, Vesna Leskošek, Srečo Dragoš), prevajalka (Olga Vuković), lektorica (Nevenka Škrli), korektorica (Jasna Babič), oblikovalka (Irena Wölle).

Namen in cilji

Zbirka Politike je edicija, ki reflektira najrazličnejša vprašanja civilne družbe in javnih politik. Besedila večinoma nastajajo v okviru policy in raziskovalnih nalog, ki jih izvajajo sodelavci Mirovnega inštituta in zunanji sodelavci. Ciljna populacija so strokovnjaki na raznih področjih civilne družbe, snovalci državnih politik na področjih, ki jih pokriva MI, univerzitetni profesorji, študenti, raziskovalci...

Vsebina

V drugi letnik zbirke Politike smo uvrstili 3 naslove, ki so nastali na podlagi raziskav o družbeni neenakosti in socialnem kapitalu (z izidi terenske raziskave na primeru mesta Ljubljana), čedalje težjega varstva pravice do zasebnosti na internetu ter vprašanje kulturne politike in politike države (oz. lokalnih skupnosti) do kulturnih in civilno-družbenih pobud, skupin in organizacij.

Metode

Knjige tiskamo v dveh formatih, običajno v slovenskem in angleškem jeziku. Del knjig pošljemo ciljnim bralcem ("mnenjskim voditeljem", publicistom, intelektualcem, novinarjem, profesorjem, izbranim višjim uradnikom v državni upravi itn.), del pa prodajamo po zmernih cenah v prosti prodaji.

Dogodki

Ob izidu vsake knjige organiziramo tiskovno konferenco oz. pogovor o knjigi (običajno v Informacijsko dokumentacijskem centru Sveta Evrope, s katerim tudi sicer dobro sodelujemo), nekatere knjige promoviramo tudi v drugih krajih po Sloveniji. Zbirka je predstavljena na spletni strani inštituta.

Rezultati

V letu 2002 smo pripravili vse tri načrtovane knjige (izid: februar in marec 2003): Srečo Dragoš in Vesna Leskošek: Družbena neenakost in socialni kapital, Metej Kovačič: Zasebnost na internetu in Bratko Bibič: Prostori kulture. V letu 2002 je v zbirki Politike-Simposion (ureja: Mojca Pajnik) izšla knjiga Xenophobia and Post-socialism.

Učinki

Vse doslej izdane knjige so bile odmevne (Ženske - politike - možnosti, Prebežniki, kdo ste?, Evropski vratarji), uporabljajo jih kot študijsko gradivo na univerzi, v debatnih krožkih v številnih slovenskih srednjih šolah itn. O učinkih knjig iz programa za leto 2002 bomo lahko več povedali v poročilu za prihodnje leto, ker so vse tri knjige še v tisku.

Partnerji

Študentska založba (distribucija), IDC Sveta Evrope (promocija).

Financerji

Mestna občina Ljubljana (za knjigo Prostori kulture), OSI-New York

Časovni potek po mesecih

Mestna občina Ljubljana (za knjigo Prostori kulture), OSI-New York

Kratka evalvacija

Vse tri knjige se ukvarjajo s temami, ki so izredno "žive" (problematika se hitro spreminja), zato so avtorji in avtorica potrebovali kar nekaj časa za oddajo naročenih besedil. Občutljivejša zamuda je nastala pri izdaji knjige B. Bibiča (ki smo jo iz programa za leto 2001 prenesli v program za leto 2002), predvsem zaradi odsotnosti in zasedenosti avtorja, ampak tudi zaradi dinamike sprememb znotraj problematike, ki jo avtor analizira.

Zbornik "Ne NATO - mir nam dajte!"

Koordinatorica

Marta Gregorčič, poročilo Gorazd Kovačič
marta_gregorcic@yahoo.co.uk
++386 1 41 312 639

Sodelavci

Gorazd Kovačič - sourednik
Jože Mencinger, Rastko Močnik, Tonči Kuzmanić, Darij Zadnikar, Zoran Kanduč, Bojan Radej, Tone Peršak, Janko Messner, Peter Kovačič-Peršin, Milan Gorjanc, Marta Gregorčič, Gorazd Kovačič - avtorji
Martina Vovk - koordinatorica predstavitev

Namen in cilji

Projekt je namenjen kritični javnosti, ki jo zanima dilema vstopa Slovenije v zvezo NATO. Namen zbornika je razvoj debate o Natu, ki smo ji želeli dodati dimenzijo načelnih vprašanj, ki jih odpirata vojna in sodelovanje v vojaških zavezništvih. Dotedanjo polemiko o Natu je določal pragmatizem, ki poudarja večje ali manjše materialne in simbolne koristi. Avtorji so na vprašanje vstopa v NATO povezali z vprašanji vojne, zamenjave varnosti z vojsko in uporabe organiziranega nasilja za gospodarske koristi.

Vsebina

Zbornik sestavlja 12 prispevkov (znanstveni članki in eseji). V prvem sklopu avtorji utemeljujejo protivojna stališča, v drugem povežejo NATO in fenomen vojne oz. nasilja, v tretjem so predstavljeni še nekateri drugi konkretni razlogi proti vključitvi v NATO. Zbornik je edina knjižna publikacija in ena redkih objav, ki vključevanje v NATO presojuje kot mirovni problem.

Metode

Eden glavnih namenov zbornika je bil izdaja poljudno napisanega gradiva v tiskani obliki, ki ga lahko ponujamo na javnih prireditvah na različnih lokacijah. Dogovor avtorjev je, da se prostovoljno udeležujejo predstavitev v regionalnih središčih po Sloveniji.

Dogodki

Sestavni del projekta so predstavitve zbornika in organizacija diskusij. Izpeljali smo predstavitve v naslednjih krajih: Ljubljana, Grad na Goričkem, Koper, Maribor, Novo mesto, Murska Sobota, Slovenj Gradec, Celje, Kranj in Zagreb. Nekaj predstavitev bo še v februarju in marcu 2003. Zbornik je bil kot ena od dveh knjižnih publikacij, kritičnih do Nata, mnogokrat omenjen v medijih in drugih javnih prostorih.

Učinki

Zbornik je vidno sooblikoval javno debato o vključevanju v NATO. Je pogosto referenčno delo. Z zbornikom se je prvič izoblikoval medijsko prepoznaven krog izobražencev, ki jih identificirajo z nasprotovanjem vstopu v NATO, kar je pomembno tako za druge možnosti za javno predstavljanje stališč, kot tudi zaradi političnega subjekta, s katerim se lahko identificirajo državljani.

Partnerji

Klubi, ki gostijo predstavitve zbornika.

Financerji

OSI New York
prostovoljno delo avtorjev (avtorstvo, potni stroški, udeležba na predstavitev).

Časovni potek po mesecih

Priprava koncepta, pisanje prispevkov, urejanje idr. februar 2002 - junij 2002
izid zbornika: junij 2002
predstavitve: junij 2002 - marec 2003

Kratka evalvacija

Ocenjujem, da smo izpolnili vse navedene cilje projekta. Gre za prvo in doslej edino knjižno publikacijo, v kateri so predstavljeni razlogi proti vstopu Slovenije v NATO. V njej je zbranih največ načelnih, mirovnih argumentov proti vstopu. Pisana je poljudno in je cenovno dostopna vsakomur. Zbornik je dobil mnogo odmevov. Pomembno je prispeval k začrtanju polemik proti vstopu v NATO in k definiranju relevantnih mnenjskih voditeljev. Je najbolj prodajana knjiga Mirovnega inštituta v letu 2002. Pomanjkljivosti: pričakovali smo še nekoliko večjo prodajo; lahko bi organizirali še več ekskluzivnih predstavitev.

Projektno področje 2: Človekove pravice

Največji poudarek pri projektih s področja varstva človekovih pravic je bil na problematiki migracij (begunci, "začasni" begunci, prosilci za azil, tujci). Nadaljevali smo s sodelovanjem v neformalni koordinacijski skupini šestih NVO, ki se ukvarjajo z monitoringom pravnega, socialnega pa tudi političnega položaja raznih kategorij imigrantov. Skupina je aktivno sodelovala pri amandmiranju novega zakona o tujcih, podzakonskega akta, ki določa pravice prosilcev za azil, ter novele zakona o začasnem zatočišču. Decembra 2002 je skupina pripravila prvo analizo težav, s katerimi se srečujejo nekdanji imetniki "začasnega zatočišča" pri urejanju svojih pravic na upravnih enotah in v centrih za socialno delo. Skupaj s Pravnoinformacijskim centrom nevladnih organizacij - PIC smo izvedli projekt monitoringa izvajanja pravnih predpisov glede beguncev v praksi, še zlasti "začasnih" beguncev iz BiH, ki jim je bil spremenjen status v tujce s stalnim bivališčem. Bili smo sogovorniki nekaterih mednarodnih ustanov o položaju beguncev v Sloveniji ter razvijali stike s podobnimi NVO in posamezniki v tujini. Na področjih azila, ter imigracijskih in integracijskih politik izbranih evropskih držav in Slovenije smo podelili polletne raziskovalne štipendije trem sodelavkam iz Slovenije in Nemčije. Izsledki njihovih raziskav bodo objavljeni v nekaterih publikacijah inštituta in na naši spletni strani.

Posebno pozornost smo posvečali izobraževanju o človekovih pravicah. To je bila tema raziskovalne naloge, ki jo je v okviru programa raziskovalnih štipendij Mirovnega inštituta naredila Tina Klarič. V svoji raziskavi je proučila (z vidika poučevanja o človekovih pravicah) učne načrte in druge normativne akte v slovenskih osnovnih šolah ter raven varstva otroških pravic znotraj šolskega sistema.

Na enajstih srednjih šolah v različnih krajih po celi Sloveniji smo predavali o človekovih pravicah, s posebnim poudarkom na pravici do azila. Predavanja so potekala v okviru partnerskega projekta z Zavodom za kulturo dialoga ZIP, ki je organiziral tekmovanja debatnih klubov na temo pravice do azila. Interna evalvacija, ki jo je opravila zunanja sodelavka inštituta na podlagi anketnih vprašalnikov, je pokazala, da so predavanja dosegla svoj namen. V okviru sodelovanja z zavodom ZIP smo sodelovali na raznih omizjih (npr. v galeriji ŠKUC, v parlamentu, v Cankarjevem domu v okviru festivala nevladnih organizacij itn.), ki so tematizirala človekove pravice, pravico do azila, status t.i. "začasnih" beguncev, vizumsko politiko itn.

Glede problematike človekovih pravic sodelujemo tudi s sektorjem za politično multilateralo pri zunanjem ministrstvu (občasni posveti glede t.i. "mreže za človekovo varnost", mednarodna dejavnost Slovenije glede varstva človekovih pravic itn.). Kot sozaložniki smo sodelovali z Amnesty International Slovenije pri izdaji knjige Dokumenti človekovih pravic z uvodnimi pojasnili, ki so jo uredili Miro Cerar, Jon Jamnikar in Maja Smrkolj. Knjigo smo predstavili v IDC Sveta Evrope, na Fakulteti za družbene vede ter na ljubljanski in mariborski pravni fakulteti.

Bili smo prisotni tudi v aktualnih razpravah o varstvu pravic v policijskih postopkih: udeležili smo se posveta "Varovanje človekovih pravic in svoboščin v postopkih represivnih organov" (maj), sodelovali smo v radijskem soočanju na isto temo z direktorjem slovenske policije in namestnikom varuha človekovih pravic (maj), skupaj s PIC-om smo pomagali pri iskanju rešitve (tudi po pravni poti) za urejanje razmer v AC Molotov (o teh dogodkih je v pripravi tudi celovit "dosje") itn. Opozorili smo tudi na diskriminacijo pri vpisovanju dodatnih rojstnih podatkov v potne listine državljanov RS, ki so bili rojeni izven ozemlja današnje RS, za kar pristojno ministrstvo, žal, ni imelo posluha.

Na področju socialno-ekonomskih pravic smo na pobudo CNVOS in v sodelovanju z drugimi NVO pripravili analizo prvega poročila o izvajanju nacionalnega programa boja proti revščini in socialni izključenosti. Analizo smo posredovali Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve ter jo predstavili na mednarodni konferenci, ki jo je organiziralo isto ministrstvo.

Skupina za monitoring azilne in tujske zakonodaje

Vodja projekta

ga ni (Aldo Milohnič, predstavnik MI v skupini, je *via facti*, neformalno in po potrebi, koordiniral delo skupine)

aldo.milohnic@mirovni-institut.si

++386 1 234 77 20

Sodelavci

Maja Pilih, Maja Tratar, Mirjana Miličić, Neža Kogovšek, Karmen Furlan, Anita Longo, Franci Zlatar, Aldo Milohnič

Namen

V prostorih Mirovnega inštituta se je 15. februarja 2001 sestalo približno dvajset predstavnikov in predstavnic NVO, ki se posredno ali neposredno ukvarjajo z begunci. Iz tega širokega kroga organizacij se je izoblikovala ožja skupina, ki se je sprva ukvarjala s predlogi za spremembo zakona o azilu in dajala pripombe na predloge ministrstva za notranje zadeve, pozneje pa je nadaljevala z monitoringom sprememb drugih zakonov, ki zadevajo področje imigracijskih skupin (zakon o tujcih, pravilnik o pravicah prosilcev za azil, zakon o začasnem zatočišču itn.).

Vsebina

Kritična analiza osnutkov novih "imigracijskih" zakonov, priprava priporočil in amandmajev, ter delni (v skladu z zmožnostmi) monitoring izvajanja teh zakonov v praksi. Posebej intenzivno se je skupina ukvarjala s postopkom zapiranja begunskega centra na Viču, pri čemer je podprla legitimne zahteve tamkajšnjih beguncev iz BiH. V okviru skupine poteka tudi partnerski projekt Mirovnega inštituta in PIC-a "Pravna pomoč beguncem in monitoring integracijskih ukrepov" (nosilka projekta: Mirjana Miličić, sodelavka: Neža Kogovšek).

Metode

Neformalna skupina za monitoring in pritisk. Skupina nima uradnega predstavnika, najnujnejše in neformalno koordiniranje pa je potekalo s strani Mirovnega inštituta. Vseh 6 sodelujočih organizacij je skupaj nastopalo tako v smislu skupnega pošiljanja pripomb predlagatelju in priprav amandmajev za parlamentarni odbor za notranjo politiko, kakor tudi v javnih nastopih na omizjih, v komunikaciji z mediji itn.

Dogodki

Kontinuirano delo v skupini, interne razprave in pisanje amandmajev. Predlogi in priporočila predlagatelju pravnega akta. Sodelovanje na sejah parlamentarnega odbora za notranjo politiko. Sodelovanje na sestankih pri uradu za priseljevanje in begunce. Udeležba na javnih razpravah.

Rezultati

V publikaciji Evropski vratarji je objavljen članek Neže Kogovšek, ene izmed sodelavk v skupini, v katerem je podrobno opisan potek postopka spreminjanja azilne zakonodaje. Članek Anite Longo, prav tako sodelavke v skupini, v strokovnem časopisu Pravna praksa. Objave v medijih, vključno z izjavami in intervjuji.

Učinki

Manj restriktivna zakonodaja (v primerjavi z izhodiščnimi predlogi resornega ministrstva). Večje ugodnosti za imetnike statusa "začasnega begunca", ki so po desetih letih negotovosti pridobili bolj trajen status. Zaščita pravic prebivalcev begunskega centra Vič ob njegovem zapiranju. Vpliv na medijsko podobo beguncev in drugih kategorij imigrantov.

Partnerji

Amnesty International Slovenije, Kulturno umetniško društvo France Prešeren (KUD) - projekt "Pregnanci", Slovenska filantropija, Fundacija GEA 2000, Pravno-informacijski center nevladnih organizacij - PIC.

Financerji

OSI New York, partnerske organizacije (delovne ure oz. ekspertize)

Časovni potek

Pravilnik o zagotavljanju pravic prosilcev za azil: amandmaji NVO skupine so bili predloženi januarja, začel je veljati septembra.

Zakon o tujcih: prva obravnava na parlamentarnem odboru za notranjo politiko je bila januarja, takrat so bili predloženi tudi amandmaji NVO skupine, zakon je bil sprejet septembra in začel veljati novembra.

Novela zakona o začasnem zatočišču: predlog MNZ junija, amandmaji NVO skupine in seja matičnega parlamentarnega odbora julija, zakon je začel veljati septembra.

Kratka evalvacija

Predlogi ministrstva, ki so čedalje bolj restriktivni, nevladne organizacije prisilijo, da se ukvarjajo s tem, kako ohraniti vsaj tistih nekaj pravic, ki gredo pripadnikom in pripadnicam raznih skupin imigrantov po črki zakona; niso se pa mogle ukvarjati s tistimi rešitvami, ki bi jih same želele oblikovati za izboljšanje razmer. Predstavniki NVO, ki so sodelovali v skupini za monitoring azilne in druge tujske zakonodaje, so dosegli največ, kar je bilo možno v danih okoliščinah.

Priprava strokovnih podlag za razvoj neformalnega dela z mladimi

Vodja projekta

Albert Mrgole
albert.mrgole@guest.arnes.si,
++386 1 8311 686

Sodelavci

Vesna Leskošek (CPM, MI), Sanja Vraber (Urad RS za mladino), Sonja Čandek (CPM), študenti (raziskovalni sodelavci)

Namen in cilji

Projekt je namenjen povezovanju treh nivojev, ki odločilno oblikujejo dejavnost mladinske kulture oz. mladinskih scen: 1. nacionalne mladinske politike, 2. lokalne politike, 3. delovanje obstoječih (ali nastajanje novih) mladinskih struktur. Cilj je vplivati na izdelavo jasnega sistema, ki zagotavlja kvalitetno neformalno delo z mladimi v praksi.

Vsebina

Praksa dela z mladimi v Sloveniji je odvisna od naključnih dejavnikov: bolj in manj sposobni vodje, bolj ali manj kvalitetni kadri, bolj ali manj kvalitetni programi, bolj ali manj ustrezni pogoji, boljše ali slabše sodelovanje z lokalno skupnostjo in državnimi podpornimi viri. Rezultat so bolj ali manj kvalitetne ponudbe mladinskih programov. Druženje mladih je preveč pomemben socializacijski agens, da bi ga lahko prepustili naključju. Zato je potrebno izdelati vednostne podlage, ki bodo uporabni na način strokovnih argumentov pri oblikovanju kvalitetne nacionalne mladinske politike, lokalnih razvojnih programov in za neposredno delo z mladimi.

Metode

Raziskovalno delo: študij literature, evalvacija izkušenj lastne prakse, terensko raziskovanje (intervjuji, ankete), analiza potreb, analiza dobrih praks. Delo na sistemskem vplivanju: nastopi na strokovnih srečanjih, sodelovanje v komisijah itn.

Dogodki

Terenske raziskave: Brežice (6. februar) in Maribor (7. februar). Priprava zaključnega poročila.

Rezultati

Priprava besedila za publikacijo Temelji neformalnega dela z mladimi, ki predstavlja vednostno podlago za Belo knjigo o neformalnem delu z mladimi. Publikacija bo objavljena v omejenem številu izvodov v sodelovanju z Uradom za mladino.

Učinki

Mladinska politika na državni in lokalni ravni (praktičnih zgledi na lokalni ravni bodo lahko služili kot multiplikatorji v drugih lokalnih okoljih); vplivi na kvaliteto izvajanja mladinskih programov; zagotavljanje kontinuitete projekta - začetega raziskovalnega in aplikativnega dela.

Partnerji

Urad RS za mladino

Financerji

OSI-NY, Urad RS za mladino (so-financiranje publikacije)

Časovni potek

Terensko delo: februar, obdelava rezultatov, pisanje zaključnega poročila (priročnika), decembra oddana prva verzija besedila, objava v začetku leta 2003.

Kratka evalvacija

Projekt je bil zasnovan zelo ambiciozno, zato je bil realiziran le delno. S sodelovanjem pri nekaterih strateških projektih Urada RS za mladino v letu 2002 je zagotovljena kontinuiteta projekta. Praktično delovanje po principih neformalnega mladinskega dela v regiji Trzin, Domžale, Kamnik ustvarja zgled dobre prakse, ki bo uporabna kot argument pri multiplikaciji projekta v druga lokalna okolja. Dosežen je dogovor z Uradom RS za mladino glede odkupa večjega dela naklade publikacije Temelji neformalnega dela z mladimi, ki bo tako dosegla ciljno populacijo.

Ženske v parlamentu: Slovenija, Madžarska, Hrvaška

Vodja projekta

Milica G. Antić
milica.antic-gaber@guest.arnes.si

Sodelavke

Neža Barbara Brečko, asistentka (do januarja 2002)
Valerija Bernik, asistentka (do junija 2002)
Irena Selisnik, asistentka (od februarja 2002)
Maruša Gortnar (od oktobra 2002)

Namen in cilji

Namen tega projekta je ugotoviti, kako ženske delujejo v državni politiki in raziskati njihove uspešne oz. neuspešne politične prakse. Ugotovili bomo, kako so parlamentarke zastopane na vodilnih mestih, kako, koliko, kako pogosto in o čem govorijo na zasedanjih, katerih politik se lotevajo, kako so pri tem uspešne, in zakaj so neuspešne, kakšen je njihov odnos do stranke in njene politike oz. drugih parlamentark, kako njihovo delovanje vidijo njihovi moški kolegi. Projekt je namenjen političarkam, drugim ženskam v politiki, strankarskim voditeljem, ženskim skupinam in široki javnosti.

Vsebina

V državni politiki v Sloveniji žensk ni veliko, v DZ trenutno 13.3 odstotka. Na katerih področjih so bolj in na katerih manj aktivne, kako tam delujejo (prisotnost/odsotnost, govori, glasovanja, itd.), s kom se povezujejo, kdaj so uspešne in kdaj neuspešne. Vse to vpliva na njihovo uspešnost v političnem delovanju in na percepcijo njihovega delovanja v javnosti. Pomembno vprašanje zato je, kako prispevati k temu, da bi bile ženske v državni politiki bolj uspešne in učinkovite? Eden od uspešnejših načinov je predstavitev in seznanjanje z dobrimi in učinkovitimi praksami delovanja.

Metode

Metodološko ima projekt tri dele. Prvi del je kvantitativna analiza, statistična analiza podatkov o parlamentarkah, drugi del je kvantitativna analiza njihovega dela v parlamentu, tretji pa kvalitativna analiza njihovega dela (globinski intervjuji).

Dogodki

Drugi workshop v Ljubljani od 14 -16 junija 2002.

Rezultati

Načrtujemo objavo rezultatov raziskave v knjižni obliki.

Učinki

S predstavitevijo rezultatov raziskave ter ugotovitvijo, predstavitevijo in širjenjem uspešnih praks bi vplivali na tiste ženske, ki se poklicno ukvarjajo s politiko, da bi svoje delovanje izpopolnile in postale bolj učinkovite. S predstavitevijo rezultatov širši javnosti pa bi vplivali na politično kulturo in širjenje pojmovanja, da se politika pomembno spremeni, če v njej delujejo uspešne političarke.

Financerji

Program Vzhod vzhod

Časovni potek projekta po mesecih

1.	kvantitativna in kvalitativna analiza dela parlamentark	januar 2002 - maj 2002
2.	priprava drugega workshopa	maj 2002- junij 2002
3.	drugi workshop	junij 2002
4.	študiji primerov	julij 2002 - september 2002
5.	intervjuji s parlamentarkami	september 2002 - oktober 2002
6.	analiza intervjujev in kvalitativna analiza njihovega dela	oktober 2002- december 2002

Kratka evalvacija

Projekt v glavnem poteka po načrtu a z rahlim časovnim zaostankom, zaradi dodatnih aktivnosti, ki smo jih v projekt vnesli po 2. workshopu (intervjuji in opazovanje) in zaradi menjav med asistentkami na projektu. Zaradi neusklajenosti, nekoordiniranosti in časovnega zaostanka v delu Hrvaške ekipe pa smo se po drugem workshopu žal odločili, da delo na projektu nadaljujemo brez njih. Tako zdaj na projektu delata zgolj Slovenski in Madžarski team. Projekt se bo zaključil do konca leta 2003, s publiciranjem izsledkov, zato je za poglobljeno evalvacijo projekta še prezgodaj.

Občinska lastnina, lokalna samouprava, lokalne finance: seminar za višje občinske uradnike

Vodja projekta

Mojca Pajnik
mojca.pajnik@mirovni-institut.si
++386 1 234 77 24

Sodelavci

Stane Vlaj, koordinator vsebinskega dela, predavatelj
Marina Vrhovšek, koordinatorica vsebinskega in organizacijskega dela, predavateljica
Irena Žužek, pomoč pri projektu
Živa Humer, pomoč pri organizaciji

Namen in cilji

Ideja o projektu je nastala 2001, ko sta Fundacija za Odprto družbo s Kosova in Inštitut za razvoj raziskovanja (RIINVEST) oblikovali projekt, katerega nadaljevanje je sledilo v Ljubljani. Glavni namen seminarja je bil vzpostaviti nadaljnje sodelovanja na področju občinske politike med Slovenijo in Kosovom ter med direktorji oddelkov za finance iz devetih občin na Kosovu.

Vsebinski sklopi

- lokalna samouprava (študija primera: Slovenija, sedanja situacija in razvojne perspektive)
- upravljanje občinske lastnine in lokalne finance
- lokalna administracija (študija primera: urbana občina mesto Ljubljana)
- lokalni proračun
- fiskalna decentralizacija.

Poleg predavanj je seminar vključeval dve študiji primera (občina Kamnik, občina Ljubljana), skozi katere so udeleženci dobili praktično predstavo o občinski politiki v Sloveniji.

Metode

- predavanja in razprave
- študijski obisk občine Kamnik in pisarne za lokalno samoupravo Ministrstva za notranje zadeve v Ljubljani

Dogodki

Dvodnevni seminar za direktorje oddelkov za finance z devetih občin na Kosovu, Visoka upravna šola, Ljubljana, 22. - 23. april 2002.

Rezultati

Udeleženci in udeleženke seminarja so pridobili izkušnje in znanja s področja občinske politike na primeru Slovenije, ki jim bodo koristila pri oblikovanju občinske politike na Kosovu. Obiska mestne občine Ljubljana in občine Kamnik sta veliko prispevala k bolj nazorni predstavi, ki so si jo udeleženci lahko oblikovali o sedanji situaciji občin in občinske politike v Sloveniji. Znanja jim bodo pomagala pri oblikovanju občinske politike in nastajanju občin in lokalnih financ na Kosovu.

Partnerji

Visoka upravna šola, Ljubljana

Financerji

Center za sodelovanje Vzhod Vzhod

Časovni potek

1. faza: delavnica o lokalnih financah, 25. - 26. maj 2001, Kosovo
2. faza: seminar, 22. - 23. april 2002, Ljubljana

Kratka evalvacija

Projekt je bil glede na zastavljene cilje izveden zelo uspešno. Udeleženci projekta so izmenjali znanja in izkušnje na področju občinske politike, udeleženci s Kosova so pridobili praktična znanja, ki jih bodo uporabljali pri svojem prihodnjem delu. Hkrati se je pokazala potreba po nadaljnjem strokovnem sodelovanju med omenjenima državama na temeljih medsebojnega učenja, zlasti pozitivnih in negativnih posledic izvajanja in delovanja posameznih občinskih politik. Iz odzivov je razvidno, da so bili udeleženci in udeleženke seminarja zelo zadovoljni tako z vsebinsko izpeljavo seminarja, kot tudi z organizacijo.

Spol, identiteta in konflikt v vojnih in povojnih skupnostih nekdanje Jugoslavije

Vodja projekta

Mojca Pajnik
mojca.pajnik@mirovni-institut.si
++386 1 234 77 24

Sodelavke

Vlasta Jalušič, vsebinske konzultacije
Ruth Seifert, soorganizatorica projekta
Živa Humer, koordinatorica projekta

Namen in cilji

Namen seminarja je vzpostaviti skupen kontekst med teorijo in prakso na področju konfliktov, identitete v povojnem obdobju s posebnim poudarkom na dimenziji spola. Cilji projekta so predvsem prispevati k analizi oboroženih konfliktov, izpostaviti pomen spola v nasilnih konfliktih in vzpostaviti mreže ter spodbuditi komunikacijo med raziskovalci in teoretiki iz nekdanje Jugoslavije, Nemčije in Avstrije.

Vsebina

Vsebinsko je seminar zastavljen v povezovanju teoretičnih in praktičnih vidikov obravnavanja naslednjih tem: pomen spola, identiteta v reševanju konfliktov, analiza spolov in feminističnega aktivizma v skupnostih nekdanje Jugoslavije, antifašistični feministični aktivizem v Srbiji, vojna prisilstva v Bosni in Hercegovini ter koncepti maskulinnosti in femininnosti.

Metode

3-dnevni seminar je bil razdeljen na predavanja in diskusije v dopoldanskem delu ter delavnico v popoldanskem delu, ki je potekala v več manjših skupinah in sta jo vodili Hania Fedorowicz in Mojca Sušnik.

Dogodki

Mednarodni seminar je potekal od 27. do 30. 6. 2002 v dijaškem domu Tabor v Ljubljani.

Rezultati

- članek "New Perception of Society... To what extend, if at all, are gender and identity issues relevant in the (re)construction of the post-war societies?", Živa Humer, Die Bunte Zeitung, dec. 2002/jan. 2003.

- prispevek za oddajo Studio City pripravila kratek prispevek o seminarju (TVSLO II., Studio City, 1. 7. 2002).

S soorganizatorico projekta se dogovarjamo o pripravi publikacije, v kateri bi zbrali tekste, ki so bili predstavljeni na seminarju, in ideje za delo na tem področju za v prihodnje.

Učinki

Teoretiki in aktivisti, ki se ukvarjajo s proučevanjem nasilja in reševanjem konfliktov s področja nekdanje Jugoslavije so izmenjali izkušnje pri delu, navezali stike in se dogovarjali za sodelovanje v prihodnje.

Partnerji

Univerza uporabnih znanosti, Regensburg

Financerji

Deutsche Stiftung Friedensforschung (German Peace Research Foundation), Osnabrueck
Center za sodelovanje Vzhod vzhod

Časovni potek

1. faza: priprava projekta od februarja do junija 2002
2. faza: izpeljava seminarja od 27. 6. do 30. 6. 2002
3. faza: evalvacija (september-november 2002)

Kratka evalvacija

Seminarja se je udeležilo 40 predstavnikov in predstavnic iz držav nekdanje Jugoslavije, Nemčije in Avstrije, ki so aktivno sodelovali kot predavatelji, na delavnicah in v diskusijah. Kot pomembno za delo nevladnih organizacij, ki se ukvarjajo z mirovništvom, in za državne urade, so udeleženci zpostavili nujnost integracije spola in poudarili pomen in vlogo spola na področjih reševanja konfliktov. Ugotavljali so razsežnosti razcepa med politikami in prakso ter oblikovali priporočila za prihodnji razvoj. Tudi podlagi evalvacije udeležencev in udeleženk lahko potrdimo uspešno izpeljavo seminarja.

Kukavičja jajca: učenje tehnik za reševanje problemov mladih

Vodja projekta

Mojca Pajnik
mojca.pajnik@mirovni-institut.si
++386 1 234 77 24

Sodelavci

Urška Milač, koordinatorica projekta
Polona Erlah, Primož Šter, Matea Pavletič, Primož Malenšek, Darko Marković, Danijela Jović,
Andreja Čufer, Mojca Sušnik

Namen in cilji

Opozoriti javnost na različne težave, s katerimi se soočajo mladi. Projekt želi prispevati tudi k spodbujanju ustvarjalnosti mladih, spodbuditi mlade, da izrazijo mnenja in sami definirajo konflikte, o katerih razmišljajo ali s katerimi se srečujejo. Nadalje je namen projekta prispevati k definiranju področij, ki jih mladi razumejo kot konfliktna, in o tem obveščati javnost. Projekt je usmerjen k praktičnemu delu z mladimi s poudarkom na učenju za strpnost in sprejemanje drugačnosti.

Vsebina

Projekt mlade poziva k razmišljanju o problemih in stiskah, kot jih vidijo sami. Spodbuja jih k prevzemanju odgovornosti za svoje življenje in dejanja in hkrati k ustvarjalnosti: mladi svoje težave predstavijo v obliki izdelka na različnih kreativnih tehnikah (slikanje, glasba, fotografiranje, pisanje, igra). Mladi udeleženci projekta se učijo pomembnih spretnosti in znanj, ki jim v prihodnosti lahko pomagajo k lažjemu razumevanju sebe in odnosov, v katere so vpeti, kot na primer, postaviti se zase in zagovarjati svoje mnenje, sprejemati odločitve in reagirati konfliktnih situacijah.

Metode

Tabor: Življenje in delo v taboru poteka po principih polne vključenosti udeležencev. Mladi se učijo raznih oblik samopomoči, skozi različne tehnike, kot so vodene "fantazije", igre vlog, igre odločanja, igre sproščanja, simulacijske igre, torej prek izbranega ustvarjalnega medija razmišljajo o sebi in vsem, kar mislijo, da je zanje pomembno. V skupini preverjajo svoje izkušnje, mnenja, ravnanja.

Javno delovanje: Ob koncu tabora mladi javnosti predstavijo osebno izkušnjo; javnost seznani, o čem so na taboru razmišljali in kako.

Individualno delo poteka s tistimi posamezniki, ki si to želijo.

Rezultati

Zaključna prireditev za javnost in predstavitev izdelkov: Mladi so predstavili svoje ustvarjalne izdelke, preko katerih so izrazili svoje težave in stiske. Poleg individualnih izdelkov so mladi skupaj z vodji tabora predstavili tudi skupinske izdelke, ki so jih ustvarjali na popoldanskih kreativnih delavnicah.

Učinki

Ker so vse dejavnosti tabora načrtovane tako, da skupino povezujejo, smo na taboru vzpostavili sproščeno ozračje, v katerem se je skupina počutila povezano in dovolj varno, da so posamezniki lahko izpostavljali svoja globlja razmišljanja in bili iskreni ob razmišljanju o svoji težavi. Na tematskih delavnicah o reševanju konfliktov in asertivnosti so mladi dobili konkretne izkušnje in znanja o tem, kako se postaviti zase, kakšne so njihove pravice, kako posamezniki delujemo v konfliktnih situacijah, kako bi se lahko bolje odzivali na težave.

Partnerji

Društvo center za pomoč mladim, Brežice
Grupa Hajde da, Beograd

Financerji

Center za sodelovanje Vzhod vzhod
MOL, Urad za mladino

Časovni potek

1. faza: Pridobivanje udeležencev, 10. februar 2002 - 10. marec 2002
2. faza: Pripravljalni sestanek voditeljev tabora, 27. marec 2002 - 29. marec 2002, lovska koča LD, Kostanjevica na Krki na Gorjancih
3. faza: Sodelovanje z udeleženci pred taborom, 10. marec - 1. maj 2002
4. faza: Tabor, 1. maj 2002 - 6. maj 2002, Zveza društev za cerebralno paralizo Sonček v Elerjih nad Ankaranom
5. faza: Zaključna prireditev in javna predstavitev izdelkov, 6. maj 2002, KUD France Prešeren
6. faza: Evalvacija projekta, konec maja 2002

Kratka evalvacija

Organizacija in sodelovanje partnerjev v projektu je bilo uspešno. Izvedli smo vse načrtovane aktivnosti: jutranje pogovorne delavnice, tehnike asertivnosti, tehnike reševanja konfliktov so bile dobro sprejete. Mladi so pridobili praktična znanja na področju reševanja konfliktov. Življenje na taboru smo uspešno organizirali: vsi smo bili vključeni v vse dejavnosti, kar je skupino povežalo. Evalvacija projekta je pokazala, da si mladi želijo nadaljevanje projekta. Mnogi so ob zaključku povedali, da se je njihov pogled na težavo, o kateri so razmišljali, spremenil, da imajo več zaupanja v lastne sposobnosti in v to, da težave so rešljive, če se začnemo o njih odkrito pogovarjati.

Neprofitni management - spodbujanje sodelovanja med Slovenijo in Moldavijo

Vodja projekta

Mojca Pajnik
mojca.pajnik@mirovni-institut.si
++386 1 234 77 24

Sodelavci

Boštjan Kovačec, vodja delavnice, predavatelj
Nevenka Prešlenkova, vodja delavnice, predavateljica
Polona Erlah, vodja delavnice, predavateljica
Sonja Čandek, menedžerka projekta, predavateljica
Mariana Turcanu, menedžerka projekta, prevajanje
Igor Grossu, vodja delavnice, predavatelj

Namen in cilji

Cilj projekta je vzpostaviti sodelovanje med Slovenijo in Moldavijo na področju nevladnega sektorja. Udeleženci so razpravljali o delovanju nevladnega sektorja v obeh državah, izmenjali praktične izkušnje in primere dobre ter slabe prakse. Na delavnicah so pridobivali novo znanje in razmišljali o strategijah implikacije v praksi.

Vsebina

Projekt se je odvijal v dveh fazah:

1. Udeleženci so razpravljali o pravnih statusih nevladnih organizacij, izmenjali izkušnje in praktične primere iz obeh držav, govorili so o delovanju mladinskih in kulturnih centrov. Na delavnicah so obravnavali naslednje teme: strateško planiranje, pridobivanje sredstev in kadrovanje.
2. Udeleženci iz Moldavije so se podrobno seznanili predvsem s praksami lobiranja in oblikovanja politik. Na študijskem obisku so sodelovali z naslednjimi organizacijami: Info Škuc, Drog Art, YHD-Društvo za teorijo in kulturo hendikepa, Mirovni inštitut, PiC-Pravno informacijski center, Mladinski center Brežice, MKC-Mladinski kulturni center Koper, Oddelek za mladino pri mestni občini Ljubljana.

Dogodki

Študijski obiski:

- krajša predavanja s poudarkom na interaktivnosti oziroma spodbujanju aktivne participacije udeležencev;
- študije primera: predstavitve učinkovitih primerov iz prakse s poudarkom na delu mladinskih organizacij.

Rezultati

Študijski obisk udeležencev in Slovenije v Moldaviji (Moldavija, 6.-11. april 2002).
Študijski obisk udeležencev iz Moldavije v Sloveniji (Slovenija, 14.-19. maj 2002).

Učinki

Študijski obiski so udeležencem iz obeh držav omogočili poglobljeno seznanjanje z razmerami na področju delovanja nevladnega sektorja. Razprava o konkretnih primerih delovanja v praksi je mnoge spodbudila k razmisleku o novih strategijah delovanja. Udeleženci iz Moldavije so na delavnicah pridobili dodatna znanja z različnih, zgoraj naštetih področij dela v nevladnem sektorju.

Partnerji

Center za neprofitni menedžment,
Challenge for New Generation Association (Moldavija)
Nacionalni mladinski svet (Moldavija)

Financerji

Center za sodelovanje Vzhod vzhod

Časovni potek

Projekt je potekal po načrtanih in predvidenih strategijah. V začetni fazi so se sodelavci v pripravah usmerili v širši doseg različnih NVO s področja kulture, ekologije in socialne politike. Na pobudo partnerjev iz Moldavije so priprave za delo skrčili na področje delovanja mladinskih organizacij in mladinskega dela nasploh.

Kratka evalvacija

Projekt ocenjujemo kot zelo uspešen. Odziv udeležencev iz Moldavije je bil izjemno dober, udeležba na izobraževanju številna. Menimo, da smo tudi med obiskom v Chisinavu izpolnili vse zastavljene cilje, predvidene v prvem delu projekta, kot tudi zadovoljili pričakovanja udeležencev.

Drugo fazo projekta, ki smo jo namenili usposabljanju osmih predstavnikov vladnih in nevladnih organizacij iz Moldavije, je bila oblikovana na podlagi njihovih predhodnih želja in pričakovanj. Pripravili smo srečanja in diskusije s predstavniki mladinskih organizacij in uradov.

Uspešno smo izpeljali obe fazi projekta. Gledano v celoti bi morali v prihodnje več pozornosti nameniti oblikovanju določenih skupnih projektov. To bi bilo lažje, če bi bila sama izbira udeležencev v drugi fazi bolj osredotočena na potencialno sodelovanje z bolj konsistentnim upoštevanjem priporočil organizacijskih skupin iz obeh držav.

Ob sotočju pravic

Vodja projekta

Mojca Pajnik
mojca.pajnik@mirovni-institut.si
++386 1 234 77 24

Sodelavke

Sandra Benčić, koordinatorica tematskega dela
Aleksandra Pinterič, koordinatorica organizacijskega dela

Namen in cilji

V želji po sodelovanju skozi druženje in medsebojno izobraževanje o razmerah v novonastalih državah po razpadu nekdanje Jugoslavije smo organizirali seminar, ki je aktivistom s tega območja ponudil primerjalno-analitičen pristop k aktualnim temam s področja človekovih pravic, državne in osebne varnosti ter globalizacije.

Kratkoročni cilji:

- informiranje in izobraževanje udeležencev
- primerjalna analiza stanja na področju zaščite človekovih pravic
- vzpostaviti motivacijo za nadaljnje delo v lokalnih skupnostih in za regionalno sodelovanje

Dolgoročni cilji:

- nadaljevanje podobnih izobraževanj
- oblikovanje tima, ki bi deloval na omenjenih temah regionalno

Vsebinski sklopi

- državna in osebna varnost ter človekove pravice (pravica do zasebnosti, pravica svobodnega gibanja)
- militarizem in alternative (razpad Jugoslavije, Natoizacija, alternative militarizmu, civilno služenje)
- globalizacija (različni pogledi na razumevanje globalizacije, vloga nevladnih organizacij, protiglobalistične iniciative)

Metode

4-dnevni seminar se je praviloma izvajal v obliki moderiranih dopoldanskih predavanj in razprav ter popoldanskih vodenih delavnic.

Dogodki

- 4-dnevni seminar mladih aktivistov s področja mirovništva iz regije nekdanje Jugoslavije
- novinarska konferenca
- "follow up" pripravljani sestanek v Zenici, BIH od 10.5. do 12.5.2002, določitev dela za v prihodnje

Rezultati

- e-brošura: študijsko gradivo
- predstavitveni film na CD ROM-u o seminarju
- brošusa s transkripcijami predavanj
- oblikovane internetne strani o seminarju
- CD ROM s slikami s seminarja
- mailing lista udeležencev: nauscuprava@yahoo.com

Učinki

Udeleženci seminarja so pridobili nova znanja s treh omenjenih področij. Poleg tega je zainteresirana skupina začela delati na pripravah programa za mirno reševanje konfliktov na Kosovu.

Partnerji

Mladinski center Brežice
Center za Mirovne Studije, Zagreb

Financerji

Center za sodelovanje Vzhod vzhod
Royal embassy of Neatherlands

Časovni potek

1. faza: Priprava projekta, januar 2002-3. april 2002
2. faza: Seminar, 3. april 2002-7. april 2002, Brežice
3. faza: Evalvacija, april-junij 2002
4. faza: "Follow up" program, maj 2002-

Kratka evalvacija

Glede na začetno idejo in zastavljene cilje je bil projekt izveden zelo uspešno. Doseženi so bili kratkoročni cilji, doseganje dolgoročnih pa se odvija po predvidenem načrtu dela. Iz evalvacije je razvidno, da so bili udeleženci zelo zadovoljni tako z vsebino kot tudi z organizacijo seminarja. Vzpostavljena mailing lista deluje zelo učinkovito; 80 % udeležencev listo redno uporablja, kar omogoča učinkovito nadaljevanje zastavljenega dela. 60 % udeležencev je vključenih v posvetovalno skupino, ki se intenzivno ukvarja s pripravo novih projektov na omenjenih treh področjih v regiji. Ostalih 40 % udeležencev je izrazilo pripravljenost za občasno sodelovanje v prihodnje. Projekt ocenjujemo kot dober primer medsebojnega povezovanja in učenja mladih aktivistov, ki delajo na področju človekovih pravic v državah nekdanje Jugoslavije.

Učenje veščin za sodelavce Akcijske mreže za otrokove pravice v Jugo-vzhodni Evropi

Koordinatorica

Mojca Pajnik
mojca.pajnik@mirovni-institut.si
++386 1 234 77 24

Sodelavci

Gorana Flaker, voditeljica projekta
Sašo Kronegger, koordinator delavnic
Tanja Gregorec, organizatorica
Sue Elliott, voditeljica delavnic, predavateljica
Mladen Majetić, vodja delavnic, predavatelj

Namen in cilji

Glavni cilj projekta je izobraziti nacionalne koordinatorje iz Albanije, Bosne in Hercegovine, Bolgarije, Hrvaške, Madžarske, Kosova, Makedonije, Črne Gore, Romunije, Srbije in Slovenije za delo na področju otrokovih pravic znotraj akcijske mreže za otrokove pravice SEECRAN. Nadalje je namen določiti kriterije spremljanja, posredovanja in lobiranja na nacionalni, regionalni in mednarodni ravni ter povečati aktivno delovanje v mreži.

Vsebina

Projekt je razdeljen v naslednje štiri faze:

1. Pripravljalna faza: usklajevanje delovanj, ki so nujna za pripravo nacionalnih poročil o stanju na področju otrokovih pravic.
2. Prva delavnica - aktivnosti: udeleženci so analizirali razmere na področju otrokovih pravic na nacionalnih ravneh, raziskali so metode in tehnike procesa mreženja in izdelali načrt delovanja za obdobje naslednjih šestih mesecev (Škofja Loka, april 2002).
3. Faza implementacije: udeleženci so pridobljena znanja uporabili v praksi na nacionalni ravni.
4. Druga delavnica - aktivnosti: učenje metod in tehnik spremljanja, posredovanja in lobiranja. Udeleženci so ovrednotili lastni razvoj v nacionalni mreži in pridobili znanja s področja spremljanja in evalvacije dela ter metod lobiranja (Ljubljana, november 2002).

Metode

- Sprotne konzultacije z nacionalnimi koordinatorji;
- 1. delavnica, strategije mreženja: kratke prezentacije, refleksije na osnovi posameznih izkušenj, delo v parih, delo v skupinah;
- 2. delavnica, zagovorništvo in lobiranje: prezentacija zadolžitve, delo v skupinah, prezentacija dela;
- priprava nacionalnih poročil po vnaprej določenih metodologijah.

Dogodki

Prva delavnica (mreženje), Škofja Loka, 20. - 24. april 2002

Srečanje voditeljice projekta s člani SEECRAN odbora, 10. november 2002

Druga delavnica (zagovorništvo in lobiranje), Ljubljana, 11. - 13. november 2002

Rezultati

Udeleženci izobraževanja so pridobili nova znanja, potrebna za delovanje na področju zaščite otrokovih pravic. Dodatno so se seznanili z različnimi aktivnostmi, ki so potrebne za zagotavljanje implementacije otrokovih pravic na nacionalni in regijski ravni. Pokazala se je potreba po sprotni komunikaciji in debatah med udeleženci, ki so že predlagali nove projekte za v prihodnje. Koordinatorji bodo svoje znanje delili z drugimi, ki se v njihovih državah ukvarjajo z otrokovimi pravicami in pričakovati je, da bo njihovo delo pomembno vplivalo na zaščito pravic otrok v regiji.

Partnerji

Children Human Right centre of Albanija, Centre for Children and Youth, BiH, European Children Trust, Bolgarija, Centre of Social Policy Initiatives, Hrvaška, Save the Children Macedonia, Save the Children UK, Črna Gora, Centre for Children and Youth 'Giraffe', Črna Gora, Salvato Copiii - Centre for Information and Research on the Rights of the Child, Romunija, Yugoslav Child centre, Jugoslavija, Association for Preventive and Voluntary Work, Slovenija

Financerji

Center za sodelovanje Vzhod vzhod

Save the Children Norway

Časovni potek

priprava projekta, januar-marec 2002

1. delavnica, 21.-23. april 2002

faza implementacije, maj-oktober 2002

srečanje voditeljice projekta s člani SEECRAN odbora, 10. november 2002

2. delavnica, 11.-13. november 2002

evalvacija, 15. oktober-10. november 2002

Kratka evalvacija

Projekt se je odvijal po predvidenih načrtih. Izobraževanje nacionalnih koordinatorjev, ki delajo na področju otrokovih pravic, je pomembno tako z vidika pridobivanja novih znanj in izkušenj za vse koordinatorje kot za delovanje skupne akcijske mreže. Projekt je pomemben prispevek k dodatnemu znanju koordinatorjev in kot priložnost za ponovni premislek o različnih strategijah delovanja na področju otrokovih pravic. V fazi implementacije je bilo nekaj težav pri razumevanju pomembnosti nekaterih vidikov dela, o katerih smo na srečanju posebej govorili in se dogovorili o strategijah za v prihodnje. Projekt ocenjujemo kot pomemben prispevek k zagotavljanju otrokovih pravic v regiji in evalvacija je pokazala, da si v prihodnje lahko obetamo dosežke na tem področju.

Enakopravno državljanstvo: mednarodni seminar lezbičnih NVO s področja nekdanje Jugoslavije

Koordinatorica

Mojca Pajnik
mojca.pajnik@mirovni-institut.si
++386 1 234 77 24

Sodelavci

Tatjana Greif, voditeljica projekta
Urška Sterle, organizatorica
Suzana Tratnik, sodelavka, prostovoljka
Nataša Velikonja, urednica (Lesbo)
Mateja L. in druge, sodelavke, prostovoljke
Aprilija Lužar, sodelavka, prostovoljka (dokumentiranje)
Manca Berkopec, sodelavka, prostovoljka (pomoč pri izvedbi)
Maja Šorli, sodelavka, prostovoljka (pomoč pri izvedbi)
Živa Humer, koordinatorica (pomoč pri organizaciji)

Namen in cilji

Namen seminarja je izobraževanje lezbičnih aktivistk, izmenjava izkušenj in znanj med aktivistkami iz nevladnih organizacij. Nadalje je namen prispevati k razvoju skupne platforme za delovanje lezbičnih NVO s področja nekdanje Jugoslavije (platforma je bila sprejeta leta 2001). Poudarek na seminarju so razprava o odpravljanja homofobije in diskriminacije na osnovi seksualne usmerjenosti in spolne identitete, promocija človekovih pravic LGBT ter dvig vidnosti istospolno usmerjenih žensk.

Cilj seminarja je identifikacija prioriternih področij delovanja in možnosti oblikovanja politik v dialogu z nacionalnimi vladami, oblikovanje skupne strategije za sodelovanje lezbičnih NVO. Namen seminarja je bil tudi spodbuditi vzajemne podpore za krepitev razvoja obstoječih lezbičnih NVO in izraziti podporo ustanavljanju novih NVO.

Vsebina

Na seminar smo povabili predstavnice NVO in aktivistke s področja nekdanje Jugoslavije, ki se ukvarjajo z vprašanjem zaščite pravic istospolno usmerjenih žensk, kulture in socializacije. Vsebinsko je program seminarja usmerjen zlasti v obravnavo zakonodaje, medijske reprezentacije lezbištva, poudarek je bil tudi na razpravi o infrastrukturnem razvoju lezbičnih NVO.

Metode

Tridnevni seminar je potekal v obliki interaktivnih, vodenih delavnic in strokovnega predavanja. Izvedenih je bilo 11 delavnic, pod vodstvom 14 moderatorok, in 1 predavanje. Udeleženke seminarja so sodelovale tudi v pripravi SWOT analize "Regionalne lezbične mreže", s katero so ugotovljale prednosti in slabosti tovrstnega skupnega delovanja.

Dogodki

- novinarska konferenca, Center Evropa, 11. september 2002
 - mednarodnih seminar lezbičnih NVO, Ljubljana, hotel Turist, 12.-14. september 2002
- Spremljevalni dogodki (kulturni program, klub Monokel): - Koncert bobnov "Lezbijski ritam priče", Likovna razstava: Aprilija Lužar "Master-bacija", Gledališka predstava: Monospolno gledališče, "Debbie da dol Dallas", Performas "Vaginini monolozi", 14. september 2002, Projekcija dokumentarnega filma o Joan Nestle.

Rezultati

- pregled dosedanjega dela sodelujočih NVO, izmenjava izkušenj;
- revizija sklepne platforme, sprejete na seminarju 2001 v Rovinju;
- ustanovitev "Regionalne lezbične mreže" za sodelovanje, informiranje in razvoj lezbičnih NVO, dejavnih na področju bivše Jugoslavije;
- obnova in ažuriranje E-poštne skupine "Rovinjske aktivistice" ter dogovor o načinu delovanja liste;
- sprejem sklepnega dokumenta "Enakopravno državljanstvo";
- dogovor o skupnih strateških usmeritvah v 2003;
- izbor NVO, gostiteljice seminarja leta 2003 (Hrvaška oz. Srbija);
- izbor NVO, gostiteljice seminarja 2004 (LP Priština);

Učinki

- dvig nivoja znanja in izkušenj aktivistk iz lezbičnih NVO;
- oblikovanje zahtev po zakonskih spremembah na različnih področjih in po spoštovanju človekovih pravic istospolno usmerjenih žensk (oz. LGBT v celoti);
- artikulacija potreb po odpravi diskriminacije in zmanjševanju homofobije;
- prispevek k zmanjševanju homofobije v družbi in znotraj lezbičnega gibanja;
- prispevek k dvigu vidnosti lezbištva v družbi; promocija človekovih pravic LGBT;
- prispevek k spodbujanju aktivnega mednarodnega sodelovanja in povezovanja lezbičnih NVO ter krepitev načela vzajemne solidarnosti;
- učinkovito sodelovanje z mediji pri poročanju o seminarju in promocija pozitivnega pristopa in proaktivnega do homoseksualnosti;
- motiviranje prostovoljk za vključevanje v civilne iniciative lezbičnih NVO

Partnerji

Društvo ŠKUC
KONTRA Zagreb
LABRIS Beograd
Center za spol in politiko, MI

Financerji

Center za sodelovanje Vzhod vzhod
Fundacija HIVOS Den Haag, Nizozemska

Časovni potek

Iskanje partnerskih organizacij in financerjev, januar 2002-junij 2002

Priprava projekta, maj 2002-september 2002

Izvedba seminarja, 12. september 2002-14. september 2002

Evalvacija, September 2002-November 2002

Kratka evalvacija

Pri projektu je sodelovalo 40 vabljenih predstavnic iz držav nekdanje Jugoslavije ter predstavnice LGBT skupin in posameznice iz Ljubljane. Seminar je potekal v skladu z načrti. Prvič v obdobju obstoja tovrstnih srečanj (1997-) je bil seminar organiziran kot javna prireditev; uradne otvoritve so se udeležili predstavniki državne in mestne oblasti ter predstavnice NVO. Sprejet in objavljen je bil zaključni dokument "Enakopravno državljanstvo" z zahtevami, naslovljenimi na nacionalne vlade, ustanovljena je bila "Regionalna lezbična mreža" in reaktivirana E-poštna skupina "Rovinjske aktivistice" za redno komunikacijo znotraj mreže. Ob seminarju je izšla revija "Lesbo" s posebnim poudarkom na statusu homoseksualnosti in lezbištva v republikah nekdanje Jugoslavije. Na seminarju smo identificirali različne prakse in vizije lezbičnega aktivizma, ki so posledica različnih konceptov, načinov dela in stopnje razvoja lezbičnih NVO. V določenih kontekstih lahko te razlike potencialno delujejo zavirajoče, zato je naloga organizatorjev seminarjev v prihodnje tudi določeno konceptualno usklajevanje in preseganje tistih praks, ki delujejo zaviralno.

Sodobno državljanstvo. Politike izključevanja in vključevanja

Koordinatorica

Mojca Pajnik
mojca.pajnik@mirovni-institut.si
++386 1 234 77 24

Sodelavci

Vlasta Jalušič, voditeljica projekta
Roman Kuhar, koordinator seminarja
Mojca Sušnik, vodenje delavnice
Sabina Autor, pomoč pri organizaciji
Živa Humer, pomoč pri organizaciji

Namen in cilji

Namen triletnega projekta (prim. zgoraj, Center za sodobne politične študije) je umestiti sodobni pojem državljanstva v kontekst tranzicijskih družb Vzhodne in Srednje Evrope, definirati njegov pomen glede na politično enakost, participacijo in družbeno kohezijo. Ponovno želimo premisliti in ovrednotiti sodobne koncepte državljanstva in poskušati razviti razširjen pojem državljanstva, ki bi presegel nekatere od problemov in omejitev obstoječih.

Vsebina

Pri delu se opiramo na predlagane sodobne večetnične in večkulturne modele državljanstva in na drugi strani na aktivno pojmovanje državljanstva, pa tudi na mehanizme krepitve splošne državljanske kulture. Vsebina širše zadeva analizo aktivnega državljanstva in politik vključevanje v integracijskih procesu. Projekt se usmerja tudi v praktično in "policy" delo na področju zakonodaje, izobraževanja in treningov za povečevanje vključevanja.

Metode

Dvodnevnega seminarja se je udeležilo 30 udeležencev in udeleženk (iz Češke, Hrvaške, Slovenije, Jugoslavije, Anglije in Nizozemske), ki so aktivno sodelovali s prispevki (16 predavanj) in v razpravah. K projektu so aktivno prispevali tudi na delavnici, katere namen je bil definirati pomembne teme za nadaljnje sodelovanje.

Dogodki

- novinarska konferenca, 22. 11. 2002, Slovenski Etnografski muzej
- mednarodni seminar, 21. - 24. 11 2002, Slovenski Etnografski muzej

Rezultati

Referati s konference

Novinarski članki:

Primorske novice, Katja Željan - "Vzhodna meja za 'barbare'?", 14. 12. 2002

Radio Slo, Gojko Bervar, 22. 11. 2002

TV SLO II, Odmevi, 22. 11. 2002

Učinki

Seminar je prispeval k analizi različnih praks in strategij izključevanja, na osnovi katerih je mogoče predlagati ukrepe za širše politično vključevanje. Na seminarju so bile odprte nakatere zelo pereče teme, denimo tema izbrisanih. Z udeleženci in udeležankami se dogovarjamo o pripravi publikacije tekstov.

Partnerji

Center za sodobne politične študije

Financerji

Center za sodelovanje Vzhod vzhod

Ministrstvo za znanost, šolstvo in šport RS

Časovni potek

1. faza: analiza klasičnih in sodobnih praks državljanstva (1-6 mesecev)
2. faza: analitična delavnica udeležencev in udeleženk iz Slovenije (7-12 mesecev)
3. faza: mednarodni seminar (13-18 mesecev), november 2002
4. faza: primerjava med Slovenijo in izbranimi državami, javne debate (19-24 mesecev)
5. faza: mednarodni seminar: primerjava praks izključevanja, finalizacija študij primera (25-30 mesecev), november 2003
6. faza: publikacija in javna predstavitev (31-36 mesecev).

Kratka evalvacija

Seminar je bil izpeljan zelo uspešno. Iz evalvacije, udeleženci so ocenjevali strukturo, vsebino in organizacijo seminarja, je razvidna potreba po tovrstnih razpravah in tudi aktivnostih, ki zadevajo aktualno vprašanje državljanstva. Seminar ocenjujemo kot pomemben prispevek k ciljem projekta; udeleženci so pomembno prispevali s svojimi teoretskimi razmišljanji in praktičnimi prikazi primerov izključevanja. Prispevali so tako k poskusom kontekstualizacije državljanstva, kot k prizadevanjem za identificiranje in analiziranje praktičnih primerov systemskega in drugih oblik izključevanja. Predstavitve udeležencev in njihova aktivna udeležba nam bodo pomagali pri oblikovanju analize o politikah izključevanja in pri oblikovanju analize politik.

CENTER ZA MEDIJSKO POLITIKO

Mediawatch

Vodja in koordinatorica projekta

Brankica Petković

E-pošta: brankica.petkovic@mirovni-institut.si

Tel.: 01 234 77 27

Sodelavci

1. Sandra Bašić Hrvatin, članica projektne skupine
2. Simona Zatler, članica
3. Marko Milosavljević, član
4. Matevž Krivic, član
5. Gojko Bervar, član
6. Boris Čibej, član
7. Kaja Jakopič, članica
8. Aleksandra B. Lubej, članica
9. Kristina Plavšak, članica
10. Jaka Repanšek, član
11. Sonja Merljak, članica
12. Lenart Kučić, član
13. Marko Prpič, član
14. Neva Nahtigal, članica
15. Tonči A. Kuzmanić, Srečo Dragoš, Mitja Velikonja, občasni avtorji študij in analiz;
16. Breda Luthar, Jože Vogrinc, Dejan Verčič, ustanovitelji projekta.

Namen in cilji

Media Watch je projekt za spremljanje, proučevanje in poročanje o delu množičnih medijev v Sloveniji. Izhodišče projekta je zavedanje o pomenu novinarstva in javnega govora za ustvarjanje in ohranjanje odprtosti družbenih prostorov in nadzor nad delom javnih oblasti ter zasebnih centrov moči.

Projekt združuje raziskovalce medijskih praks, novinarje, študente in druge zainteresirane za kakovost in odprtost slovenskega medijskega prostora in je tudi sam odprt za nove pobude in sodelavce.

Vsebina in metode

Študije in članke o delovanju množičnih medijev v Sloveniji objavljamo v reviji Medijska preža in dvojezični (slovensko-angleški) knjižni zbirki Media Watch.

Člani skupine Media Watch načrtujejo področja in teme, ki jih sami in v sodelovanju s številnimi raziskovalci in novinarji spremljajo in kritično analizirajo. Knjige predstavimo na tiskovni konferenci ali omizju, revijo Medijska preža in knjige, razpošiljamo brezplačno ciljni javnosti v Sloveniji in v tujini (skupaj okvirno 500 izvodov). Brezplačne izvode prejemajo tudi številne knjižnice. Knjige gredo tudi v prodajo. Brezplačne izvode revije Medijska preža dostavljamo v knjigarne, knjižnice, info točke in mladinske klube.

Organiziramo omizja Media Watch v Cankarjevem domu, na katerih redno sodelujejo neodvisni strokovnjaki, predstavniki vlade in parlamenta, in predstavniki medijskih podjetij in organizacij. Občasno v okviru projekta ustvarimo tudi dokumentarne filme oz. prispevke. Deluje tudi spletna stran Media Watch (<http://mediawatch.si>) - le slovenska različica -, na kateri so shranjene vse doslej izšle publikacije v okviru projekta Media Watch in vsi javni dogodki.

Dogodki v okviru projekta Media Watch v 2002

- omizja o predlogu zakona o dostopu do informacij javnega značaja, o strategijah za izboljšanje položaja samostojnih novinarjev v Sloveniji in o samoregulaciji in odgovornosti medijev v Sloveniji.
- v okviru festivala Mesto žensk smo predstavili knjigo Njena (re)kreacija - Ženske revije v Sloveniji.
- pisma ciljnim javnostim s predlogi za rešitve na področju medijske politike, svobode in odgovornosti medijev.
- predloge za izboljšanje predloga zakona o dostopu do informacij javnega značaja smo skupaj s skupino drugih nevladnih organizacij in posameznikov pošiljali vladi in parlamentu. Udeležili smo se seje odbora za notranjo politiko državnega zbora in predstavili svoje predloge.

Rezultati

V letu 2002 so izšle tri številke biltena/revije Medijska preža (13, 14 in 15 - slednja kot dvojna številka). Pri 14. številki smo spremenili format in grafično podobo revije. Medijska preža ima obseg tudi do 100 strani, povprečno število člankov oz. avtorjev pri vsaki številki je 40-50. Po prenovljenem formatu revijo distribuiramo prejemnikom brezplačnih izvodov v plastičnem ovitku preko poštnega servisa.

V okviru knjižne zbirke Media Watch so izšli naslednji naslovi:

- 1/ Državni ali javni servis. Perspektive javne radiotelevizije v Sloveniji, Sandra B. Hrvatina.
- 2/ Svoboda neodgovornosti. Samoomejevanje v medijih v Sloveniji. Avtor: Gojko Bervar.
- 3/ Njena (re)kreacija. Ženske revije v Sloveniji. Urednica: Majda Hrzenjak.

Izdali smo zloženk "Ali tiskovni svet v Sloveniji?" in "Varuhi pravic javnosti v medijih (ombudsmani)".

V okviru projekta deluje spletna stran. Vse publikacije in dejavnosti projekta Media Watch so shranjene na spletni strani Media Watch, ki jo vzdržuje Ljudmila.

URL: <http://mediawatch.ljudmila.org>.

Knjižna zbirka Media Watch je prejela nagrado za najlepšo knjigo na slovenskem knjižnem sejmu in je bila uvrščena v letni katalog najboljših rešitev v grafičnem oblikovanju v Evropi, ki ga je izdala ameriška revija Print.

Učinki

Publikacije Media Watch in omizja Media Watch imajo velik odmev v medijski skupnosti, med raziskovalci, učitelji in študenti novinarstva in komunikologije v Sloveniji. Precejšnjih odmevov in pohval je v tujini deležna knjižna zbirka Media Watch. Najbolj konkretni učinki so vidni pri zakonu o dostopu do informacij javnega značaja, kjer so nekateri predlogi skupine nevladnih organizacij, ki smo jo leta 2002 koordinirali v okviru projekta Media Watch, sprejeti s strani vlade in parlamenta in vključeni v končno različico zakona.

Partnerji

Številni posamezniki iz Slovenije (z univerz v Ljubljani in Mariboru, iz osrednjih medijskih hiš v Sloveniji, študentskih skupin in iz vrst neodvisnih raziskovalcev ali samostojnih medijskih delavcev) in tujine (z univerz, iz medijskih inštitutov in centrov ter iz medijskih hiš na Hrvaškem, Danskem, Poljskem, Madžarskem, v Srbiji, Avstriji, Veliki Britaniji, ZDA, Nemčiji, Franciji, Bolgariji, Črni gori itd.). Redno sodelujemo tudi s fundacijo The Guardian Foundation iz Londona.

Financerji

OSI - New York

Pri Media Watch omizjih: Cankarjev dom.

Pri študijskem obisku Mira Petka pri Guardianu: The Guardian Foundation.

Časovni potek po mesecih

Februar:

- Media Watch omizje "Dostop do informacij javnega značaja", 15. 2. 2002;

Marec:

- izid 13. številke Medijske preže;

April:

- prvi sestanek skupine predstavnikov nevladnih organizacij in strokovnjakov o vladnem predlogu zakona o dostopu do informacij javnega značaja;

Maj:

- izid knjige v zbirki Media Watch "Državni ali javni servis - Perspektive javne radiotelevizije v Sloveniji", avtorice Sandre B. Hrvatine;

Junij:

- Media Watch omizje "Položaj samostojnih novinarjev v Sloveniji", 6. 6. 2002.

- izid knjige v zbirki Media Watch "Svoboda neodgovornosti - Samoomejevanje v medijih v Sloveniji", avtorja Gojka Bervarja,

Julij:

- izid 14. številke Medijske preže;

September:

- izid knjige v zbirki Media Watch "Njena (re)kreacija - Ženske revije v Sloveniji", avtoric Majde Hrženjak, Ksenije H. Vidmar, Valerije Vendramin, Zalke Drglin, Jerce Legan in Urše

Skumavc;

Oktober:

- predstavitev knjige "Njena (re)kreacija - Ženske revije v Sloveniji" v okviru festivala Mesto žensk;

November:

- drugi sestanek predstavnikov nevladnih organizacij in strokovnjakov glede predloga zakona o dostopu do informacij javnega značaja v prvi obravnavi v državnem zboru; dogovor o vsebini predlogov nevladnih organizacij in pošiljanje predlogov v državni zbor;
- omizje Media Watch "Samoregulacija in odgovornost medijev", 25. 11. 2002;

December:

- izid 15. številke revije Medijska preža;
- študijski obisk novinarja Mira Petka, Večer, pri časopisni hiši Guardian v Londonu.

Kratka evalvacija

Projekt Media Watch (publikacije in omizja Media Watch) ima velik odmev v medijski skupnosti, med raziskovalci, učitelji in študenti novinarstva in komunikologije v Sloveniji. Precejšnjih odmevov in pohval je v tujini deležna knjižna zbirka Media Watch.

Distribucija revije Medijska preža povzroča visoke poštno stroške glede na obseg in novi format revije in glede na dejstvo, da je revija brezplačna. V letu 2003 moramo preišljeno uvesti nove modele distribucije in morebiti vstopiti v distribucijo preko knjigarn in kioskov, kar pomeni, da bomo revijo začeli tržiti.

Novinarski večeri

Vodji / koordinatoriki projekta

Ksenija Horvat in Brankica Petković
ksenija.horvat@rtvslo.si, brankica.petkovic@mirovni-institut.si
++386 1 475 30 68 in 1 234 77 27

Sodelavci

Ksenija Horvat, voditeljica
Dušan Rebolj, poročevalec za spletno stran
Borut Krajnc, fotograf
Borut Savski, arhiv tonskih zapisov
Živa Frelj, spletna stran
Tomaž Lavrič, ilustrator
Sandra Žuvela, namizno založništvo
Joško Pajer, Galerija Škuc, soorganizator

Namen in cilji

Novinarski večeri so mednarodni javni pogovori o novinarstvu in medijih (od aprila 1997 do decembra 2000 je to bil projekt Zavoda za odprto družbo - Slovenija). Namen večerov je promocija novinarstva kot resnega, težkega, odgovornega in včasih tudi privlačnega posla, namenjeni pa so tako novinarjem in študentom novinarstva kot tudi splošni kulturni javnosti.

Poleg novinarjev in medijskih izvedencev iz Slovenije v pogovorih sodelujejo tudi tuji novinarji in strokovnjaki, kar prispeva k izmenjavi izkušenj, znanj in mnenj o novinarskem poklicu, delovanju medijev, medijskih svoboščinah, medijskih zakonodajah, medijskem trgu, novinarski solidarnosti itn. Skupaj z drugimi projekti centra za medijsko politiko v okviru Mirovnega inštituta novinarski večeri spodbujajo kvaliteto novinarstva in medijev v Sloveniji ter k razvoj profesionalne skupnosti in mednarodnih povezav. Do januarja 2003 smo organizirali 55 mednarodnih novinarskih večerov, voditelja Boris Čibej in Ksenija Horvat pa sta gostila približno 110 domačih in tujih novinarjev ter medijskih izvedencev.

Vsebina in metode

Izhodišče delovanja projekta Novinarski večeri je v zavedanju pomena novinarstva in javnega govora za ustvarjanje in ohranjanje odprtosti družbenih prostorov in nadzor nad delom javnih oblasti ter zasebnih centrov moči. Gre za komparativno metodo javnih pogovorov o novinarstvu in medijih (predstavljeni tudi sekundarni viri, video gradivo, publikacije itn), v katerih publika aktivno sodeluje v razpravi. O temah in gostih novinarskih večerov poročajo tudi mediji. Teme in goste mednarodnih javnih pogovorov določi projektna skupina v sodelovanju s projektno skupino Media Watch za polletno obdobje, načrt pa se lahko spremeni glede na aktualnost in relevantnost tem v medijih in javnem prostoru. Pogovore snemamo in hranimo tonske zapise, le občasno jih prepisemo in prepis objavimo. Povzeteki so objavljeni na spletni strani Media Watch.

Dogodki in časovni potek projekta

April 2002 - Kdo lahko reče Natu ne?, gosta Saša Vidmajer in Denis Staunton.
Maj 2002 - Al Džezira - arabski CNN?, gost Yosri Fouda
Maj 2002 - Angola: Ko je cena neodvisnosti tudi življenje, gost Rafael Marques
Junij 2002 - Bližnjevzhodna (tudi) medijska vojna, gosta Barbara Šurk in Jure Eržen
Oktober 2002 - Samostojno novinarstvo - stvar izbire ali nuje?, gosta Arne König in Alenka Burja.
Oktober 2002 - Amerika - koraki k miru ali k vojni?, gosta Jean McCollister in Marcel Štefančič jr.
December 2002 - Novinarji - čigavi psi čuvaji?, gosta Serge Halimi in Rastko Močnik.

Rezultati-publikacije

Seznam novinarskih večerov, povzetek razprave in predstavitev gostov so dosegljivi na spletni strani projekta Media Watch (<http://mediawatch.ljudmila.org>). Arhiv tonskih dopisov je dosegljiv na Mirovnem inštitutu. Le v redkih primerih naredimo in objavimo prepis celotne razprave na novinarskem večeru.

Učinki

Mednarodni javni pogovori o novinarstvu in medijih, ki jih redno izvajamo v okviru projekta Novinarski večeri spodbujajo in razvijajo novinarsko refleksivnost, potrebo po analiziranju in primerjanju medijskih praks in medijskega razvoja v Sloveniji z razvojem v drugih državah, prispevajo k razvoju medijske in novinarske skupnosti v Sloveniji in odprtosti te skupnosti za javno razpravo v širši kulturni javnosti o problemih profesionalnih standardov v medijih, politični ekonomiji in družbeni odgovornosti medijev.

Novinarski večeri prispevajo tudi k večji obveščenosti slovenske medijske skupnosti in splošne kulturne javnosti o problemih svobode izražanja in medijskega delovanja v drugih državah in regijah. S tem pa tudi, upamo, prispevajo k večji solidarnosti in odprtosti za sodelovanje in profesionalno pomoč.

Partnerji

Pri iskanju primernih tujih gostov za novinarske večere sodelujemo z Fundacijo Guardian in še nekaterimi medijskimi centri in inštituti v tujini.

Financerji

Open Society Institute
ŠKUC (delitev stroškov)
Brezplačne napovedi: Radio Študent in Teletekst RTV Slovenija.

Kratka evalvacija

Konkretni učinki projekta Novinarski večeri niso kratkoročno merljivi, se pa kažejo v večji senzibiliziranosti medijske skupnosti v Sloveniji za vprašanja medijskih svoboščin, za primerjanje medijskih praks in medijskega razvoja v Sloveniji s tujimi primeri, v vključevanju tujih medijskih izvedencev in novinarjev v razprave, novinarske prispevke in medijske projekte v Sloveniji.

Medijsko sodelovanje v jugovzhodni Evropi

Vodji / koordinatorke projekta

Brankica Petković in Aleksandra B. Lubej
brankica.petkovic@mirovni-institut.si
++386 1 234 77 27

Sodelavci (vsi v okviru mreže SEENPM)

Aleksandra B. Lubej, koordinatorica
Marko Milosavljević, ocenjevalec seminarjev
Edi Pucer, predavatelj za raziskovalno novinarstvo
Erika Repovž, predavateljica za novinarsko poročanje z uporabo novih tehnologij
Meta Krese, udeleženka usposabljanja za predavateljico za foto-žurnalizem
Rok Kazjer, udeleženec usposabljanja za predavatelja za Multimedia
Sandra Bašić Hrvatinić, sodelavka, izvedenka.

Namen in cilji

Mirovni inštitut v Ljubljani (Center za medijsko politiko) je član mreže devetnajstih medijskih centrov in sorodnih inštitucij v jugovzhodni Evropi (South East European Network for Professionalisation of the Media - SEENPM), ki jo v okviru Pakta za stabilnost podpirata danska in švicarska vlada ter mreža Sorosovih fondacij OSI Network. Mreža medijskih centrov izvaja skupne seminarje, medijske raziskave, programe izmenjave televizijskih programov in spletno regionalno revijo o medijih. Hkrati Mirovni inštitut razvija samostojne projekte sodelovanja z medijskimi centri, inštituti, medijskimi hišami, raziskovalci in novinarji iz jugovzhodne Evrope. S projekti sodelovanja v jugovzhodni Evropi želimo omogočiti izmenjavo znanj in izkušenj na področju medijskih reform, spreminjanja zakonodaje in analiz medijskih praks, ter s tem doseči boljše rešitve in medsebojno poznavanje in uporabo relevantnih virov in ekspertiz.

Vsebina in metode

Mreža medijskih centrov in medijskih inštitutov v jugovzhodni Evropi SEENPM razvija in izvaja skupne seminarje, medijske raziskave, programe izmenjave televizijskih programov in spletno regionalno revijo o medijih. V okviru mreže SEENPM pošiljamo novinarje in druge medijske delavce iz Slovenije na seminarje in usposabljanja ostalih članov mreže (večkrat na mesec). Smo člani raziskovalne strokovne komisije mreže SEENPM in pobudniki projekta za raziskovanje modelov medijskega lastništva v državah jugovzhodne Evrope in njihovih učinkov na svobodo in odgovornost medijev v tej regiji. Organiziramo tudi srečanja medijskih ekspertov in novinarjev iz te regije in sodelujemo pri izdelavi in objavi primerjalnih študij in analiz medijske politike v državah te regije. V okviru štipendijskega programa Mirovnega inštituta smo izdelali primerjalni študiji o položaju manjšinskih medijev (medijev etničnih manjšin in medijev spolnih manjšin) na Madžarskem in v Sloveniji.

Dogodki

Približno dvajset novinarjev in drugih medijskih delavcev iz Slovenije se je v letu 2002 udeležilo seminarjev v jugovzhodni Evropi v okviru mreže SEENPM. Dva novinarja iz Slovenije - Edi Pucer in Erika Repovž - sta se v okviru SEENPM usposabila za predavatelja o temah raziskovalno novinarstvo in novinarsko poročanje z uporabo novih tehnologij.

Dva novinarja iz Slovenije - Meta Krese in Rok Kajzer - sta se v okviru SEENPM začela usposabljanje za predavatelja o temah foto-žurnalizem in multimedijno novinarstvo. V sodelovanju z organizacijo SEEMO, ki deluje v okviru dunajskega Mednarodnega inštituta za tisk/International Press Institute smo v Ljubljani organizirali omizje o manjšinskih medijih v jugovzhodni Evropi.

Rezultati-publikacije

V Medijski preži redno objavljamo članke o poteku medijskih reform v jugovzhodni Evropi, katerih avtorji so raziskovalci in novinarji, redni sodelavci Mirovnega inštituta.

Učinki

Projekti s področja medijskega sodelovanja v jugovzhodni Evropi omogočajo sodelovanje slovenskih novinarjev in medijskih izvedencev v regionalnih izobraževalnih in raziskovalnih programih, spodbujajo regionalna strokovna srečanja in skupne projekte na področju medijske politike in refleksije medijskih praks v jugovzhodni Evropi. Preko tovrstnih projektov so se vzpostavile trdne vezi med posameznimi institucijami in posamezniki iz Slovenije in drugih držav jugovzhodne Evrope, ki delujejo na področju medijev in novinarstva, razvijajo se in uresničujejo številni skupni projekti (študije, raziskave, knjige ipd.).

Časovni potek po mesecih

Januar - December

Udeležba novinarjev iz Slovenije na seminarjih mreže SEENPM: Boštjan Slatenšek, samostojni novinar, in Vili Einspieler, Delo, v Opatiji, Damjana Žist, Večer, v Budvi, Nenad Glucks, TV Slovenija v Sofiji, Mirjana Čerin, Primorske novice, v Beogradu, Urška Mlinarič, Večer, v Sofiji, Nataša Gider, Večer, v Sofiji, Janez Usenik, TV Slovenija, v Sofiji, Mateja Šoba, Dijaška organizacija, v Opatiji, Anton Weingerl, TV As, v Sofiji, Simeona Rogelj, Radio Slovenija, v Sofiji, Mateja Košir, Nedelo, v Sofiji, Mimi Podkrižnik, Delo, v Sofji, Mirko Štular, Val 202, in Barbara Hočevar, Delo, v Budimpešti, Vili Einspieler in Peter Jančič, Društvo novinarjev Slovenije, v Tirani.

Januar - December

Udeležba štirih novinarjev iz Slovenije na TOT (Training of Trainers) seminarjih v okviru mreže SEENPM:

- Edi Pucer, POP TV - usposabljanje za predavatelja (trainer) za raziskovalno novinarstvo;
- Erika Repovž, 24ur.com - usposabljanje za predavatelja (trainer) za poročanje z uporabo novih tehnologij;
- Meta Krese, samostojna novinarka - usposabljanje za predavatelja (trainer) za foto-žurnalizem;
- Rok Kajzer, Delo - usposabljanje za predavatelja (trainer) za multimedijno novinarstvo).

Udeležba predavateljev Edija Pucerja in Erike Repovž na mednarodni konferenci o raziskovalnem novinarstvu v Kobenhavnu (april 2002).

Marec

Seminar v Ljubljani o raziskovalnem novinarstvu za novinarje iz Slovenije. Predavatelj: Edi Pucer.

Udeležba na letni skupščini mreže SEENPM v Beogradu.

April

Nadaljevalni seminar v Ljubljani o raziskovalnem novinarstvu za novinarje iz slovenije.

Predavatelj: Edi Pucer.

Junij

Udeležba na letnem posvetu koordinatorjev mreže SEENPM v Bečičih.

September

Seminar v Ljubljani o novinarskem poročanju s pomočjo novih tehnologij za novinarje iz Slovenije. Predavateljica: Erika Repovž.

Udeležba na sestanku raziskovalne strokovne komisije mreže SEENPM v Sarajevu.

November

Udeležba na sestanku raziskovalne strokovne komisije mreže SEENPM v Budimpešti.

Kratka evalvacija

Na podlagi vzpostavljanja vezi (preko mreže SEENPM) med posameznimi institucijami in posamezniki iz Slovenije in drugih držav jugovzhodne Evrope, ki delujejo na področju medijev in novinarstva, se razvijajo in uresničujejo številni skupni projekti (študije, raziskave, knjige ipd.). Mirovni inštitut se je izkazal za relevantnega partnerja za regionalne projekte o medijih in novinarstvu v jugovzhodni Evropi. Tako inštitut kot posamezni sodelavci so redno vabljeni na strokovna srečanja in vključeni v regionalne projekte zato je projekt mogoče oceniti kot uspešen.

Tiskovni svet

Vodja / koordinatorka projekta

Brankica Petković
brankica.petkovic@mirovni-institut.si
++386 1 234 77 27

Sodelavci

Gojko Bervar
Sandra Bašić Hrvatinić
Matevž Krivic
Simona Zatlner

Namen in cilji

Projekt je namenjen obveščanju strokovne javnosti o samoregulaciji v novinarstvu in medijih in o sistemih medijske odgovornosti. V sodelovanju z Društvom novinarjev Slovenije predstavniki strokovne javnosti, zbrani okrog projekta Media Watch, izvajajo številne dejavnosti za spodbujenje razprave o samoregulaciji v novinarstvu in medijih in o instituciji tiskovnega (medijskega) sveta (press council, presserat) v medijski profesionalni skupnosti oz. o tem, ali je v Sloveniji takšna institucija potrebna. Tem dejavnostim sledi pobuda za ustanovitev tiskovnega sveta v Sloveniji, nevladnega združenja posameznikov oz. institucij, ki želijo zaščititi svobodo in kakovost informativnih medijev, da bi bili ti bolj odgovorni do javnosti.

Vsebina in metode

V okviru projekta Tiskovni svet organiziramo javno razpravo/omizja in novinarske večere o samoregulaciji v novinarstvu, ankete med novinarji in uredniki, v rednih publikacijah Media Watch problematiziramo temo samoregulacije, medijske odgovornosti, pravice do odgovora in popravka v medijih in potrebe po ustanovitvi tiskovnega sveta v Sloveniji. Iniciativna skupina uresničuje načrt dejavnosti, ki zajema preučevanje gradiva o pravni in organizacijski ureditvi tiskovnih svetov v drugih državah, sestanke in pogovore s predstavniki združenj medijskih založnikov in posameznih medijskih hiš, obiske tiskovnih svetov v izbranih državah in iskanje primernega modela ter pripravo osnutka ustanovitvenega in drugih aktov, ki bi bili podlaga za delovanje tiskovnega sveta.

Dogodki

Organizacija Media Watch omizja "Samoregulacija in odgovornost medijev" 25. 11. 2002 z udeležbo predstavnikov iniciativne skupine, Društva novinarjev Slovenije in tujih strokovnjakov (udeleženci: Gojko Bervar, Peter Jančič, Grega Repovž, Ian Mayes, Aidan White, voditeljica: Sandra Bašić Hrvatinić).

Rezultati-publikacije

- 1/ Redna rubrika o samoregulaciji in pobudi za ustanovitev tiskovnega sveta v Slovenji v Medijski preži v vseh številkah, ki so izšle v letu 2002 (številke 13., 14. in 15).
- 2/ Izid knjige "Svoboda neodgovornosti - Samoomejevanje v medijih v Sloveniji", avtorja Gojka Bervarja, v knjižni zbirki Media Watch.
- 3/ Izid dveh zloženek o samoregulaciji v medijih: "Ali tiskovni svet v Sloveniji?" in "Varuhi pravic javnosti v medijih (ombudsmani)".

Učinki

Krepitev javne razprave v medijski skupnosti o potrebi po tiskovnem svetu, priprava temeljnih dokumentov in instrumentov za zagon te nove institucije.

Partnerji

Prof. Claude-Jean Bertrand.
Združenje evropskih tiskovnih svetov (AIPCE, Alliance of Independent Press Councils in Europe).
The Guardian Foundation.

Financerji

OSI - New York

Časovni potek po mesecih

Junij

- Izid in distribucija knjige "Svoboda neodgovornosti - Samoomejevanje v medijih v Sloveniji", avtorja Gojka Bervarja, v knjižni zbirki Media Watch.
- Izid in distribucija zloženke "Ali tiskovni svet v Sloveniji?".

November

- Omizje Media Watch "Samoregulacija in odgovornost medijev", 25. 11. 2002; udeleženci: Gojko Bervar, Peter Jančič, Grega Repovž, Ian Mayes, Aidan White; voditeljica: Sandra Bašić Hrvatina.

Kratka evalvacija

Načrtovani učinki v smislu krepitve javne razprave v medijski skupnosti o potrebi po tiskovnem svetu so delno doseženi. Novo vodstvo Društva novinarjev Slovenije se ni odzivalo na pozive za pogovor o pobudi za ustanovitev tiskovnega sveta. Proti koncu leta smo novembra organizirali javni pogovor o tej temi z udeležbo tudi tujih gostov: generalnega sekretarja mednarodne novinarske zveze IFJ in tiskovnega ombudsmana časnika The Guardian. Javni pogovor je bil zelo odmeven in obiskan, vendar je bilo tudi javno izraženo, da pobuda za ustanovitev tiskovnega sveta nima podpore novinarske organizacije oz. sedanjega vodstva. Zato projekt nadaljuje le z javno razpravo, raziskovanjem in seznanjanjem medijske skupnosti in širše javnosti o prednostih samoregulacije in tiskovnega sveta kot samoregulacijskega telesa.

Javna radiotelevizija

Vodja / koordinatorka projekta

Brankica Petković
brankica.petkovic@mirovni-institut.si
++386 1 234 77 27

Sodelavci

Sandra Bašić Hrvatin, sodelavka
Suzana Žilič Fišer, sodelavka
Damir Matković, Saša Brajović, Jadranka Vojvodić, občasni sodelavci iz tujine
(Hrvaška, Madžarska)

Namen in cilji

Preobrazba državnih v javne rtv servise je ena ključnih točk medijskih reform in medijskega razvoja v postsocialističnih državah. Projekt je namenjen spremljanju reforme in razvoja javne radiotelevizije v Sloveniji v primerjavi z drugimi državami v Evropi.

Vsebina in metode

Projekt vključuje raziskovanje in javno obravnavo medijske politike na tem področju in perspektiv razvoja javne radiotelevizije. Projekt spremlja, opisuje in izpostavlja pozitivne in negativne primere in sistemske rešitve za nadaljnji razvoj javne radiotelevizije v Sloveniji. Cilje projekta uresničujemo preko priprave ter objav člankov in študij v publikacijah Media Watch, sodelovanja na mednarodnih konferencah, organizaciji omizij in konferenc, izdelave strateških študij itn. V sodelovanju s partnerji in sodelavci - največkrat posamezniki iz akademskih in novinarskih krogov iz več držav - spremljamo, analiziramo in seznanjamo javnost z analizami poteka preobrazbe državnih v javne rtv servise v postsocialističnih državah. Proučujemo tudi modele javnih radiotelevizijskih sistemov v zahodni Evropi in seznanjamo javnost o dobrih praksah.

Rezultati

- 1/Udeležba na mednarodni konferenci o javnih radiotelevizijah v vzhodni Evropi, International Federation of Journalists (Budimpešta, 15.-17.2. 2002) s študijo o reformah državne v javno radiotelevizijo na v Sloveniji, v Črni gori in na Hrvaškem (pripravili Brankica Petković, Saša Brajović, Jadranka Vojvodić in Damir Matković).
- 2/ Izid knjige v zbirki Media Watch "Državni ali javni servis - Perspektive javne radiotelevizije v Sloveniji", avtorice Sandre B. Hrvatin. Distribucija knjige v Sloveniji in v tujini.
- 3/ Izdelava študije o modelu javne komercialne televizije Channel Four v Veliki Britaniji, avtorice Suzane Žilič Fišer.
- 4/ Pismo poslancem glede zakona o sistemu plač v javnem sektorju in uvrstitvi novinarjev RTV Slovenija v kategorijo javnih uslužbencev. Pismo odgovornemu uredniku TV Slovenija glede enostranske predstavitve tematike vključevanja Slovenije v zvezo Nato. v oddaji Aktualno.
- 5/ Članki o uvrstitvi novinarjev RTV Slovenija v kategorijo javnih uslužbencev po zakonu o sistemu plač v javnem sektorju in zakonu o javnih uslužbencih, avtorjev - novinarjev TV Slovenija in Radia Slovenija Rajka Geriča in Tatjane Pirc, objavljeni v Medijski preži št. 14.

6/ Članek o pobudi za privatizacijo drugega kanala Danske javne televizije, avtorja Poula Erika Nielsena z Univerze v Aarhusu, objavljen v Medijski preži št. 15.

Učinki

Učinki našega projekta so vidni v smislu opozarjanja na šibke točke reforme RTV Slovenija, predstavljanja poglobljenih in primerjalnih analiz strokovni javnosti in kreatorjem medijske politike v Sloveniji, ter v smislu soočanja mnenj in primerjanja s tujimi modeli.

Partnerji

Mednarodna zveza novinarjev/International Federation of Journalists v okviru njene kampanje "Save Public Broadcasting".

Financerji

OSI New York

Mednarodna zveza novinarjev (študija o reformi državnih v javne RTV v Sloveniji, Črni gori in na Hrvaškem in udeležbo na konferenci v Budimpešti)

Manjšinski mediji v Sloveniji

Vodja / koordinatorka projekta

Brankica Petković
brankica.petkovic@mirovni-institut.si
++386 1 234 77 27

Sodelavci

Tania Gosselin in Judit Takacs, raziskovalki, štipendistki Mirovnega inštituta.
Alenka Kotnik, sodelavka.
Neva Nahtigal, sodelavka.

Namen in cilji

Dolgoročni namen projekta je spremljati položaj manjšinskih medijev v Sloveniji in raven varstva pravic manjšin, predvsem Romov, na medijskem področju. V okviru projekta želimo spremljati dostop manjšin do osrednjih medijev (mainstream), delovanje manjšinskih medijev in poročanje medijev o temah, ki zadevajo manjšine. Namen projekta je tudi preučevanje medijske politike na tem področju, predlaganje in zagovarjanje rešitev in sprememb na področju medijske politike, ki bi prispevale k boljšem dostopu manjšin do medijev. Projekt smo začeli v letu 2002.

Vsebina

V okviru projekta smo izdelali dve primerjalni študiji o položaju manjšinskih medijev v Sloveniji in na Madžarskem (medijev etničnih manjšin in medijev spolnih manjšin).

Začeli smo terensko raziskavo o položaju in perspektivi romskih medijev oz. medijev za Rome v Sloveniji. Organizirali smo regionalno omizje o medijih in manjšinah v jugovzhodni Evropi in objavili krajše študije o tej temi v reviji Medijska preža. Udeležili smo se konference o medijih in manjšinah v Evropski uniji.

Pomen vseh teh dejavnosti je v pridobivanju informacij in poglobljanju vpogleda v probleme medijske politike in praktične probleme, s katerimi se srečujejo manjšine pri dostopu do medijev in produkciji manjšinskih medijev.

Metode

Primerjalne študije, terenske raziskave, lokalni, regionalni in mednarodni posveti, objave in distribucija člankov, študij in analiz.

Dogodki

Omizje "Mediji in manjšine v jugovzhodni Evropi" v sodelovanju s SEEMO/IPI (8. 5. 2002).
Delavnica za romske novinarje v okviru Mednarodnega romskega tabora (27. 7. 2002).

Rezultati-publikacije

Študije, predstavljene na omizju "Mediji in manjšine v jugovzhodni Evropi", so objavljene v 14. številki Medijske preže v slovenskem in angleškem jeziku kakor tudi na spletni strani Mirovnega inštituta.

Študija o javni razpravi in pisanju medijev o romskih svetnikih na lokalnih volivah v Sloveniji je objavljena v Poročilu skupine za spremljanje nestrpnosti za leto 2002.

Bilten, izdelan v okviru delavnice za romske novinarje v okviru Mednarodnega romskega tabora.

Učinki

Projekt je spodbudil razprave v manjšinskih skupnostih, predvsem v romski skupnosti o morebitnih novih mehanizmih dostopa te skupnosti do medijev in morebitni ustanovitvi romske radijske postaje ali romske radijske produkcije v Sloveniji. Spodbudil je usposabljanje mlajših pripadnikov romske skupnosti k usposabljanju za medijske poklice. Pri ustvarjalcih medijev za romsko manjšino in pri kreatorjih medijske in manjšinske politike v Sloveniji pa je prispeval k iskanju nadaljnjih ukrepov za izboljšanje dostopa manjšin do medijev.

Partnerji

Zveza Romov Slovenije.

Financerji

Open Society Institute.

Časovni potek projekta

Februar 2002: Začetek terenske raziskave, sestanek s predstavniki urada za narodnosti pri vladi RS, sodelovanje z radijsko postajo skupnosti Tilos iz Madžarske in izdelava analize zagonskih stroškov, potrebnih za zagon radijske postaje skupnosti

Maj 2002: Omizje in udeležba na konferenci Minority Media in Europe, London, 26.-27. 5. 2002.

Julij 2002: Delavnica za romske novinarje.

Oktober-november: Študijski obisk štipendistk Tanie Gosselin in Judit Takacs v Sloveniji.

Kratka evalvacija

Projekt je že dosegel določene učinke v manjšinskih skupnostih in v širši javnosti, vendar bo moral v nadaljevanju, s pomočjo strateškega raziskovanja in metod zagovornišтва, prispevati več, tako kratkoročno kot dolgoročno, za boljši dostop manjšin do medijev, predvsem na primeru romske manjšine in tim. novih (nepriznanih) manjšin.

Strategije za izboljšanje položaja samostojnih novinarjev v Sloveniji

Vodja / koordinatorka projekta

Brankica Petković
brankica.petkovic@mirovni-institut.si
++386 1 234 77 27

Sodelavci

Ljuba Babič Košir, Sindikat novinarjev Slovenije.
Sanja Hunyadi, sodelavka.
Neva Nahtigal, sodelavka.
Gašper Lubej, sodelavec

Namen in cilji

Namen projekta je preučiti položaj samostojnih novinarjev v Sloveniji, pridobiti primerjalne podatke o položaju in sistemskih rešitvah v drugih evropskih državah in pripraviti izhodišča za sistemske spremembe v Sloveniji. Projekt poteka v sodelovanju s Sindikatom novinarjev Slovenije in ima za cilj tudi vključevanje samostojnih novinarjev v sindikalno dejavnost in pogajanja z delodajalci in vlado pri urejanju njihovega položaja.

Vsebina

V Sloveniji status samostojnega novinarja ureja zakon o medijih in podzakonski akti. Samostojni novinarji so vpisani v register pri ministrstvu za kulturo, si sami plačujejo prispevke in jih okrog 150 novinarjev. Njihov položaj je v primerjavi z redno zaposlenimi težaven: njihovi honorarji prenizki in zamujajo, težko plačujejo prispevke za obvezno pokojninsko, invalidsko in zdravstveno zavarovanje, nimajo možnosti za izobraževanje, pridobitev bančnih kreditov in podobno. Vse to velja tudi za še bolj ranljivo skupino novinarjev, ki so v marsikateri medijski hiši večina sodelavcev - honorarce oziroma svobodne novinarje. Pogosto delajo brez pogodb o delu ali pa so te le gola formalnost, so nezavarovani, honorarji pa so nizki oziroma zamujajo. Obstaja še skupina novinarjev, ki si svojo "socialno varnost" zagotavljajo s statusom samostojnega podjetnika, občana, brezposelne osebe ali pa zavarovanca družinskega člana.

S projektom želimo pridobiti pregledne podatke o številu in kazalcih položaja samostojnih in svobodnih novinarjev v Sloveniji, primerjalno preučiti sistemske rešitve in predlagati spremembe politike na tem področju. Same novinarje želimo spodbuditi k samoorganiziranju.

Metode

Primerjalna raziskava položaja samostojnih novinarjev v evropskih državah, anketa med samostojnimi novinarji in delodajalci v Sloveniji, analiza zakonskih in podzakonskih aktov, javne razprave in razprave v ciljni skupini, e-mail debatni forumi, obveščanje in izmenjava informacij preko spletne strani.

Dogodki

- Omizje Media Watch "Položaj samostojnih novinarjev v Sloveniji", 6. 6. 2002 (udeleženci: Vojko Stopar, državni sekretar, Marjan Kralj, kadrovska služba RTV Slovenija, Igor Vezovnik, direktor STA, Tomislav Ivič, nekdanji predsednik Sindikata novinarjev Slovenije, Grega Repovž, predsednik Društva novinarjev Slovenije, Gašper Lubej, novinar STA in Lidija Jež, samostojna novinarka; voditeljica: Sandra B. Hrvatin).
- Novinarski večer "Samostojno novinarstvo - stvar izbire ali nuje?", 3. 10. 2002 (udeleženca: Arne König, ko-predsednik skupine za samostojne novinarje pri Evropski novinarski zvezi, in Alenka Burja, samostojna novinarka; voditelja: Brankica Petković in Gašper Lubej).
- Udeležba na mednarodni konferenci "The Role of Journalist's Trade Unions in Defending Social and Professional Rights of Journalists", predstavitev projekta in dosedanjih učinkov projekta, Opatija, 3.-6. oktober 2002.
- Pet sestankov programskega odbora, ki ga sestavljajo samostojni in svobodni novinarji, predstavniki SNS in Mirovnega inštituta.

Rezultati-publikacije

- Brošura za Media Watch omizje "Položaj samostojnih novinarjev v Sloveniji", ki vsebuje predstavitev problematike položaja samostojnih novinarjev v Sloveniji, primerjalno analizo sistemskih rešitev za položaj samostojnih novinarjev v evropskih državah (Finska, Danska, Francija, Velika Britanija, Nemčija, Švica, Avstrija, Italija, Hrvaška in Makedonija) in vzorce kolektivnih pogodb za samostojne novinarje v Švici in Franciji.
- Članka v Medijski preži 14 ("Ko novinarji delajo brez pogodb in zavarovanja", avtor Gašper Lubej in "Samostojni novinarji so ranljiva skupina delavcev v Evropi", avtorica Neva Nahtigal);
- Članka v Medijski preži 15 ("Tehnologija zahteva dodatno zaščito avtorskih pravic", avtorica Neva Nahtigal in "Novinarski sindikat pred izzivi priprave nove kolektivne pogodbe", avtor Iztok Jurančič).
- E-mail debatni forum, v katerega je vključeno približno 80 samostojnih in svobodnih novinarjev moderira Neva Nahtigal.
- Izdelan je vprašalnik za samostojne in svobodne novinarje, ki bo pripomogel k zbiranju preglednih podatkov in načrtovanju nadaljnjih dejavnosti.
- Spletna stran SNS, na kateri bo posebno mesto za gradiva in razprave o sistemskih rešitvah položaja samostojnih in svobodnih novinarjev v Sloveniji, je v izdelavi.

Učinki

Projekt je spodbudil javno razpravo o položaju samostojnih in svobodnih novinarjev v Sloveniji. Okrepil je samoorganiziranje in izmenjavo informacij med temi kategorijami novinarjev. Projekt je omogočil pridobivanje informacij o sistemskih rešitvah položaja samostojnih novinarjev v drugih evropskih državah in vzpostavil kontakte s tujimi organizacijami in sindikati, ki so dejavni na tem področju.

Med pripravo nove kolektivne pogodbe za novinarje v Sloveniji je na podlagi dejavnosti in dosežkov tega projekta ustanovljena sekcija samostojnih in svobodnih novinarjev pri Sindikatu novinarjev Slovenija. Vzpostavljeni mednarodni kontakti so prispevali k temu, da bo Mednarodna zveza novinarjev septembra 2003 organizirala v Ljubljani mednarodno konferenco o samostojnih novinarjih in sistemskih rešitvah na tem področju.

Partnerji

Sindikata novinarjev Slovenije.
Mednarodna zveza novinarjev/International Federation of Journalists.

Financerji

OSI - New York
Nizozemsko veleposlaništvo - program Matra (sredstava je prejel SNS; Mirovni inštitut je partner).

Kratka evalvacija

Projekt je že dosegel določene učinke glede samoorganiziranja samostojnih in svobodnih novinarjev in priprave predloga določil za kolektivno pogodbo. Je omogočil vpogled v sistemske rešitve v drugih državah, modele samoorganiziranja in izmenjave informacij. Omogočil je tudi vzpostavitev mednarodnih kontaktov. Projekt bo v nadaljevanju v največji meri izvajal Sindikat novinarjev Slovenije oz. sekcija samostojnih in svobodnih novinarjev, ker so z njeno ustanovitvijo in z dosedanjim delom omogočen organizacijski okvir, da sekcija projekt izvaja samostojno. Mirovni inštitut bo po potrebi zagotavljal podporo pri strateškem raziskovanju in mednarodnih kontaktih.

Posebni programi:

Program raziskovalnih štipendij Mirovnega inštituta 2002

Vodja / koordinatorka projekta

Vlasta Jalušič in Saša Banjanac-Lubej
vlasta.jalušič@mirovni-insitut.si, gasper@mail-ljudmila.org
++386 1 234 77 20

Sodelavci

Aldo Milohnič, Brankica Petković, Mojca Pajnik

Namen in cilji

Namen programa je bil spodbuditi strateško raziskovanje aktualnih družbenih in političnih tematik v Sloveniji, sosednjih regijah in EU ter s tem prispevati k razvoju kritičnih in alternativnih pristopov v procesu transformacije družbe in družbenih politik. Program je bil prednostno namenjen mlajšim raziskovalcem/raziskovalkam na podiplomskih študijah ali podoktorskih programih.

Vsebina

Tema razpisa so bile tematike, povezane s programi Mirovnega inštituta: Slovenija in Evropska unija, Civilna družba in Evropska unija, Mediji. Na razpis se je prijavilo 58 kandidatov, med katerimi jih je Komisija izbrala 15: osem jih je pripravilo študije na temo Slovenija in Evropska unija, trije na temo Civilna družba in Evropska unija, štiri štipendistke pa so opravile raziskovalne projekte na temo Mediji. Večina je končna poročila in študije oddala do 15. decembra 2002. Petim smo po predhodnih usklajevanjih rok podaljšali. Večina je do konca februarja zaključila s poročili.

Metode

Program raziskovalnih štipendij je novost, ki jo uvajamo na Mirovnem inštitutu. Gre za princip fellowshpa, podoben programu OSI policy fellows. Delo štipendistov poteka v tesnem sodelovanju z inštitucijo, poleg direktorjev programov pa s štipendisti sodelujejo tudi mentorji, ki so jih zbrali sami ali v dogovoru z MI. Vsi so sestavili raziskovalni načrt in vmesna poročila, na podlagi katerih smo na MI lahko bolj podrobno spremljali in usmerjali potek njihovih projektov. Večina študij je narejena s pomočjo primerjalne metode, kar pomeni, da smo tujim štipendistom omogočili kontakte s slovenskimi viri, slovenskim pa smo pomagali navezati stike v tujini.

Rezultati

Rezultati so raziskovalna poročila in študije, ki bodo vse dostopne na spletni strani, nekatere pa bomo tudi publicirali (študiji o regionalizaciji in o izključevanju iz državljanstva). Nekateri od štipendistov so že med potekom raziskovanja aktivno sodelovali v političnem procesu ali v procesu zagovorništva raziskovane (prizadete) skupine (denimo na področju zakonodaje, Zakona o dostopu do informacij javnega značaja, ko je MI Državnemu zboru predlagal spremembo nekaterih členov ali na področju državljanstva in izključevanja, v primeru skupine izbrisanih, kjer sta raziskovalki sodelovali z društvom in z uradnim zagovornikom društva).

Učinki

Konkretni učinki so v nekaterih primerih že vidni (pri dveh študijah: zakonodaja, pritožba na ustavno sodišče, zagovorništvo), sicer pa pričakujemo več odmevov v širši javnosti in aplikacij po javni objavi študij.

Financerji

OSI - New York

Časovni potek

Idejni osnutek programa (marec 2002)

Javna objava (april 2002)

Zbiranje prijav in selekcija (maj 2002)

Izdelava navodil za vmesno poročilo in mentorstvo (junij - september 2002)

Izdelava navodil za končno poročilo in študijo (oktober 2002)

Spremljanje zaključne faze, analiza in evalvacija primerjalnih študij (november-december 2002)

Kratka evalvacija

Program se je izkazal za uspešno inovacijo tako v institucionalnem smislu kot tudi v smislu povezovanja inštituta z mlajšimi akademiki in omogočanja tistih mlajših akademikov, ki sicer nimajo možnosti raziskovati. Hkrati smo uspeli doseči nekatere neposredne učinke v politični praksi, tako da velja s programom (morda v manjšem obsegu) nedvomno nadaljevati, oziroma ga ohraniti kot redni del programa Mirovnega inštituta.

Knjižnica

Vodja projekta

Tomaž Trplan
tomaz.trplan@mirovni-institut.si
++386 1 234 77 32

Namen, vsebina in cilji

Knjižnica Mirovnega inštituta vsebuje prek 2000 temeljnih del s področja družboslovne in politične teorije, reševanja konfliktov, nenasilne komunikacije, varnosti, ženskih študij in kulturne politike, prav tako pa tudi vrsto najpomembnejših naslovov mednarodne strokovne periodike s teh področij. Poleg knjig in revij domače in tuje strokovne literature vsebuje knjižnica tudi materiale s konferenc, predavanj in okroglih miz, ki jih je v 10 letih obstoja organiziral Mirovni inštitut, in druge niso dostopni, vanjo pa sta vključena tudi knjižni fond in publikacije bivšega OSI- Slovenia.

Dogodki

V letu 2002 smo knjižnico Mirovnega inštituta preselili v ločen prostor, kar bo omogočilo profesionalizacijo storitev, obenem pa bo prostor služil za študij in raziskovanje sodelavcem Mirovnega inštituta in za manjše dogodke internega ali javnega značaja.

Rezultati

V letu 2002 smo knjižno zbirko nadgradili s skoraj 200 novimi enotami. Zabeležili smo tudi povečano izposajo knjig, predvsem s strani zunanjih obiskovalcev.

Časovni potek

Knjižnica je bila v letu 2002 odprta redno oziroma po potrebi, razen poletnih mesecev, ko je bila zaprta.

Kratka evalvacija

Knjižnica je v letu 2002 delovala utečeno. S preselitvijo knjižnice v ločeni prostor so dani vsi pogoji za profesionalizacijo knjižnice, ki bi bila na ta način odprta tudi za zunanje obiskovalce. Pred tem je potrebno poskrbeti še za uvedbo članskih izkaznic in avtomatizirano izposajo.